

Vízia regionálneho rozvoja

návrh turistickej zóny

po osi

Liptovský Mikuláš - **Ve**lké Borové - **Zu**berec - **Wi**tów - Zakopané

s návrhmi

ekologizácie dopravy, rozvoja cestovného ruchu, obnovy dediny, ochrany životného prostredia a informačného systému

II. etapa

štúdia uskutočniteľnosti, spolufinancovaná EÚ – PHARE – CBC
s termínom ukončenia X.2003

časť

„PUMA“
Plán územných aktivít

©

Občianske združenie
Modrá planéta HEARTH
2000 – 2003

OBSAH

OBSAH	2
A. PRED SLOV	4
B. ÚVOD	6
HISTÓRIA NÁVRHU TURISTICKEJ ZÓNY „VEZUW“	6
ETAPY VÍZIE	6
C. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O RIEŠENOM ÚZEMÍ	8
D. CIELE VÍZIE	9
HLAVNÝ CIEĽ	9
PODCIELE	9
E. RIEŠENÉ TÉMY	10
1. NÁVRH REGIONÁLNEJ REKREAČNEJ PREPRAVY	10
2. DOPLNENIE SLUŽIEB A POHYBOVÝCH AKTIVÍT	11
3. EKOLOGIZÁCIA VYUŽÍVANIA KRAJINY	12
4. OBLASŤ OBNOVY DEDINY A ZACHOVANIA TRADÍCIÍ	12
5. ROZVOJ INFORMAČNEJ SPOLOČNOSTI	12
6. PROPAGÁCIA INTEGRÁCIE EÚ	12
F. DOSIAHNUTEĽNÉ PARAMETRE DO ROKU 2010	14
G. KONTINUITA SO ZÁVÄZNÝMI DOKUMENTMI	17
1. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI OBCÍ	17
2. KONTINUITA S REGIONÁLNYMI DOKUMENTMI	18
3. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA	18
4. KONTINUITA SO ZÁVÄZNÝMI DOKUMENTMI NA ÚROVNI SLOVENSKEJ REPUBLIKY	19
5. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI EURÓPY	37
6. KONTINUITA S UZÁVERMI POSLEDNÉHO CELOSVETOVÉHO SUMMITU V JOHANNESBURGU 2002	40
H. PREHĽAD ZÁMEROV	41
I. CHARAKTERISTIKA ZÁMEROV	42
ZÁMER Č. 1: NÁVRH REGIONÁLNEJ REKREAČNEJ PREPRAVY	42
ZÁMER Č. 2: HORSKÝ HOTEL „JURÁŇ“	61
ZÁMER Č. 3: STREDISKO ZŠ „SKORUŠINÁ“	62
ZÁMER Č. 4: SCR „BLATNÁ“	63
ZÁMER Č. 5: GOLFOVÝ AREÁL „CHOTÁRSKE JAMKY“	66
ZÁMER Č. 6: SKI PARK „MAJAMI“ ZUBEREC	66
ZÁMER Č. 7: „TEREZA“ TERMÁLNE KÚPALISKO ZUBEREC	68
ZÁMER Č. 8: „SMS ZUBEREC“ - STREDISKO MULTI SLUŽIEB	68
ZÁMER Č. 9: LD MADAJKA	69
ZÁMER Č. 10: VODNÁ NÁDRŽ „NÍŽŇANSKÝ MLYN“	70
ZÁMER Č. 11: SCR „SÚŠAVA“	70
ZÁMER Č. 12: LANOVÁ DRÁHA „HOLICA“	72
ZÁMER Č. 13: LANOVÁ DRÁHA „OSTRÉ“	73
ZÁMER Č. 14: „CBT TRASA“ CYKLO-LYŽIARSKO-TURISTICKÁ TRASA MALATINÁ - ZUBERC	73
ZÁMER Č. 15: PRECHOD KVAČIANSKOU ROKLINOU	73
ZÁMER Č. 16: SKAUTSKÉ TÁBORY	74
ZÁMER Č. 17: „PODHORSKÝ GAZDA“ (8 BIO GAZDOVSTIEV)	74
ZÁMER Č. 18: „REMESELNÝ DVOR“	77
ZÁMER Č. 19: REVITALIZÁCIA STUDENÉHO POTOKA	78
ZÁMER Č. 20: REVITALIZÁCIA TURISTICKÝCH CHODNÍKOV	79

ZÁMER Č. 21: BIOPARK „REBECA“ REGIONÁLNA BIOENERGETICKÁ CENTRÁLA	79
ZÁMER Č. 22: SÚSTAVA MALÝCH VODNÝCH ELEKTRÁRNÍ NA STUDENOM POTOKU	80
ZÁMER Č. 23: ORAVSKÉ VETERNÉ PARKY „OVP“	83
ZÁMER Č. 24: HOTEL „FERUM“	83
ZÁMER Č. 25: „IRIS“ INTEGROVANÝ REGIONÁLNY INFORMAČNÝ SYSTÉM	84

A. PREDSLOV

HLAVNÉ DŮVODY VZNIKU O.Z. MODRÁ PLANĚTA - HEARTH

- Globálne otepľovanie je len jedným z mnohých problémov, týkajúcich sa životného prostredia, s ktorými ľudstvo zápasí. Je oveľa ľahšie hovoriť o účinných krokoch, ktoré by ľudia mali podniknúť, ako ich realizovať. Teraz, keď sme si konečne uvedomili, aké obrovské škody sme na životnom prostredí spôsobili, využívame všetky svoje schopnosti na nájdenie technického riešenia. Samotná technika však nestačí. Musíme do problému vložiť aj srdce, srdce pre modrú planétu. HEART for EARTH (vznik názvu Modrá planéta HEARTH).
Severn Cullisová-Suzukiova z poradenského výboru Svetového summitu tvrdí: *„Zmena nastane iba vtedy, ak začnú konať jednotlivci. Skutočná zmena v prístupe k životnému prostrediu závisí od nás. Nesmieme čakať na vedúce osobnosti politiky. Musíme sa sústrediť na to, aká je naša zodpovednosť a ako môžeme dosiahnuť zmenu.“*
- Podľa posledných prieskumov len 1 % zahraničných turistov má záujem o Slovensko. Tento stav je zapríčinený zlou infraštruktúrou v ponuke služieb a nedostatočnou informovanosťou o Slovensku v zahraničí. Slovensko dosahuje len 3 % HDP z cestovného ruchu, čo je žalostne málo oproti okolitým krajinám a možnostiam aké máme.
- Slovensko získa v rokoch 2004-2006 postupne 1,7 mld. EUR na regionálny rozvoj!

OBLASŤ ČINNOSTI

Zaoberáme sa návrhmi využitia horských území hlavne v oblasti ekologizácie dopravy, rozvoja cestovného ruchu, obnovy dediny a využitia obnoviteľných zdrojov energie, v zmysle celosvetových dokumentov o trvalo udržateľnom rozvoji (TUR) našej modrej planéty, s cieľom rozpracovať do konca roku 2004 väčšie témy na čerpanie zo štrukturálnych a kohézného fondu.

Navrhujeme:

- Turistickú zónu Terchová - Vrátna dolina
- Turistickú zónu Žilina - Martin
- Turistickú zónu „VEZUW“ Zakopané – Zuberec – L.Mikuláš,
- Cyklomagistrálu Žilina – Podbanské s prípojkou L. Mara – Zakopané – Pieniny, v rámci transeurópskej karpatskej cyklomagistrály a Jantárovej cesty
- Bio park „REBECA“ – využitie biomasy
- Návrh bio-eko hospodárenia v podmienkach Liptova a Oravy

Príprava väčších projektov v oblasti integrácie CR a ochrany životného prostredia je veľmi náročná úloha a dá sa riešiť len za predpokladu:

- regionálnej spolupráce a združovania za účelom riešenia väčších zámerov
- hľadania konsenzu so životným prostredím pri presadzovaní zámerov
- koordinácie podnikateľských záujmov s regionálnymi
- riešiteľnosti majetko - právnych vzťahov
- doriešenia vládou sľúbenej záruky štátu obciam a združeniam

Za účelom vyhnutia sa lobizmu a nátlaku silných investorských spoločností, pri rozvíjaní kapacitne a štrukturálne nevhodných zámerov na úkor životného prostredia a potrieb obyvateľstva v regióne, je veľmi dôležitá územná príprava zámerov z hľadiska životného prostredia, územného plánovania, infraštruktúry a majetkových vzťahov, ešte pred začlenením Slovenska do EÚ a úplným otvorením trhu s investíciami a následne s nehnuteľnosťami.

Nutnosť využitia prostriedkov štrukturálnych fondov EÚ je dôležitá zo známych dôvodov:

- **prechod z centrálneho plánovania na trhovú ekonomiku**
- **reštrukturalizácia hospodárstva Slovenska** (krach firiem s nákladnou výrobou a vysokou pre-zamestnanosťou)
- **nadprodukcja potravín v krajinách EÚ (130 %), s orientáciou na vznik malých sebestač-ných hospodárstiev s tvorbou „bioeko“ produktov** (nutnosť orientácie na kvalitu a bio produk-ty, nie na kvantitu)
- **následky socializácie dediny** (odtrhnutie od pôdy, veľkochov, vytvorenie tzv. „nocľahárni“ so stratou pôvodnej funkcie vidieka, zaostalosť v malej mechanizácii a iné)
- **klimatické zmeny** (posun nulovej izotermy do vyšších pásiem s posunom vegetačných pásiem, prudké teplotné zmeny, skracovanie jari a jesene, veľké sucho, veľké mokro), dôraz na iniciatívne zavádzanie nových postupov, ako je bezorbové siatie, obmedzovanie siatia eróziu tvoriacej kuku-ricy, návrat k porasteným remízkam a medziam, znižovanie stád, bioeko hospodárenie, zales-ňovanie a podobne
- **každoročná príspevková povinnosť Slovenska do fondov**
- a mnoho iných...

Príklad financovania väčšieho zámeru:

Predpokladaný náklad	:	1 mld. Sk
EÚ fondy	:	50 %
<u>Domáci investori</u>	:	50 %
z toho	:	50 % zahraničné banky EBR (Európska banka pre rozvoj a iné)
		40 % slovenské banky (podmienka doriešenia sľúbenej záruky štátu)
		10 % vlastné zdroje akcionárov (pozemky, hotovosť)

V prípade schválenia zámeru na kofinancovanie časti nákladov z fondov EÚ, by došlo k vráteniu 40 až 75 % rozpočtových nákladov v závislosti na prioritě zámeru. Je tu historická príležitosť od-šartovať návrat Slovenska medzi vyspelé ekonomiky, kam sme v minulosti patrili.

B. ÚVOD

HISTÓRIA NÁVRHU TURISTICKEJ ZÓNY „VEZUW“

Pracovný názov VEZUW, vznikol spojením začiatkových písmen obcí Veľké Borové, Zuberec, Witow - jadra riešeného územia.

V roku 2000 sme predložili k prejednaniu 38 obciam Oravy, Liptova a regiónu Zakopané návrh medziregionálnej spoločenskej zmluvy "MARSZ", za účelom vypracovania vízie koncepčného, komplexného a dlhodobého regionálneho rozvoja s postupným zvyšovaním kultúry krajiny a konečným efektom ekonomického rozvoja riešených regiónov.

Navrhli sme navzájom kompatibilné zámery v priestore západnej časti Euroregiónu TATRY s možnosťou čerpať prostriedky z fondov EÚ cez navrhované združenie CR „LIOZA“ resp. „Roháče“. Je veľmi dôležitá najšť možnosť a spôsob zapojenia regionálnych investorov aj do väčších investičných zámerov.

Jednou z aktivít je propagácia modelového riešenia, pred verejnosťou a podnikateľmi, ktoré by ukázalo priestorovú súvislosť navrhovaných zámerov a variabilnosť vo využívaní služieb či pohybových aktivít v priebehu dňa, s možnosťou náplne pobytu aspoň na 5 dní, efektom znižovania sezónnosti a predlžovania pobytov.

ETAPY VÍZIE

I. ETAPA - ROK 1999 - 2002

Vyhotovenie vízie rozvoja s názvom „Turistická zóna VEZUW“

II. ETAPA - ROK 2003

Vyhotovenie „Predbežnej štúdie uskutočniteľnosti“ vízie VEZUW

- **zosúladenie zámerov s ÚP obcí**
- **vyhotovenie modelov hlavných zámerov „VEZUW“** za účelom propagácie vízie v regiónoch
- **vyhotovenie odborných posúdení a špeciálnych štúdií**
- **uskutočnenie workshopu** (30.októbra) v hoteli Primula v Roháčoch, s predbežným programom:
 - Prezentácia projektu a modelových riešení pred samosprávou, odbornou a podnikateľskou sférou
 - Prezentácia odborných posúdení a výsledkov špeciálnych štúdií starostom, odbornej verejnosti a podnikateľom
 - Diskusia
 - Návrh textu spoločného stanoviska obcí, k prejednaniu v zastupiteľstvách obcí vo veci :
 - zosúladenia návrhu regionálnej rekreačnej prepravy s ÚPN VÚC ŽSK v rámci pripomienkového konania v roku 2003
 - riešenia III. etapy vízie v roku 2004 z prostriedkov PHARE - CBC malé projekty, vo veci vypracovania propagačného materiálu existujúcich a navrhovaných zámerov, EIA a dopravnou-urbanistická analýza zóny.

Predpokladá sa účasť 50 pozvaných osôb.

- **propagácia zámeru v regiónoch** (v období október 2003 – máj 2004) s predpokladaným nákladom 0,7 mil. Sk. Propagácia projektu a modelových riešení vo forme putovnej výstavy v regiónoch Liptov, Orava a Zakopané pred laickou a podnikateľskou verejnosťou za účelom :
 - odstraňovania nedostatkov
 - získania nových podnetov
 - oslovenia vlastníkov pôdy
 - oslovenia a získania potenciálnych investorov

Poznámka

Na vykrytie 80 % nákladov potrebných na výrobu propagačného materiálu 1200 km² plochy turistickej zóny z predpokladaného nákladu cca 700 tis. Sk, plánujeme požiadať o neinvestičný grant, z prostriedkov Pilotnej grantovej schémy CR 2003. Putovná výstava by

mala prebehnúť v zimnom období roku 2003 s predpokladaným počtom cca 40 - 50 obcí a miest. (Išlo by o vyhotovenie propagačnej publikácie s formátom A4, v ktorej by bolo za pomoci výpočtovej techniky a leteckých snímok spracované územie, tak ako by vyzeralo po realizácii turistickej zóny.)

III. ETAPA - ROK 2004

Založenie regionálneho združenia za účelom koordinovanej prípravy projektov rozvoja riešeného územia na čerpanie zo štruktúrnych fondov. Napr. ORLI Orava-Liptov, LIOZA Liptov-Orava-Zakopané a pod.

Náplň činnosti:

Vypracovanie EIA a základná príprava zámerov na čerpanie zo štruktúrnych fondov od roku 2005. Predpokladaný náklad do 2 mil. Sk. Prostriedky plánujeme získať z grantu CBC malé projekty II. etapa pre rok 2004. Časti projektu:

- **majetková realizovateľnosť vízie**
- **environmentálne posúdenie vízie ako celku**, podľa zákona 127 Zb. v znení novely 391/2000 Zb. § 35 (predpokladaný náklad približne 1 mil. Sk)
- **dopravno-urbanistické posúdenie vízie zóny** s koordináciou návrhu dopravného systému s projektom územného rozvoja Slovensko-poľského pohraničia a pripravovanou koncepciou rozvoja Vysokých Tatier (predpokladaný náklad približne 0,7 mil. Sk)
- **príprava zámerov na čerpanie zo štruktúrnych fondov EÚ** (predpokladaný náklad približne 0,3 mil. Sk)

IV. ETAPA ROK 2005 – 2010

Realizácia v alternatívach

- **realizácia celej zóny** so zapojením strategického investora pri možnosti spolufinancovania cca 50 % nákladu zo štruktúrnych fondov EÚ (cca 100 mil. €)
- **realizácia jednotlivých kompatibilných územných celkov, resp. väčších zámerov** (napríklad projekt dopravného systému (fond INTERREG), ski-park „Majami“ v Zuberici, stredisko cestovného ruchu (SCR) Huski, SCR Blatná, Podhorský gazda, Remeselný dvor, informačný systém „IRIS“, CBT trasy, regionálny biopark „REBECA“ a pod.

Poznámka.

Nie všetci si uvedomujeme, akú historickú príležitosť majú ekonomicky zaostalé regióny prístupových krajín k naštartovaniu svojho rozvoja, aj keď by sa dalo diskutovať, čo vlastne termín „zaostalý“ znamená v kontexte dnešného vývoja planéty Zem...“

Aj tak si myslím, že treba využiť príležitosť a pripraviť väčšie projekty, a to hlavne tie, ktoré majú v sebe náboj regionálneho rozvoja, a mohli by sa realizovať v kombinácii: EÚ + EBR + štát + zahraničný investor + naši investori.

Ak sa nezmobilizujeme a nevyužijeme túto šancu, nebudeme schopní realizovať projekty nad 1 mld. Sk charakteru eko-rozvoja v slabých regiónoch Slovenska minimálne 10 rokov, pričom budeme „sponzorovať“ rozvoj okolitých krajín!

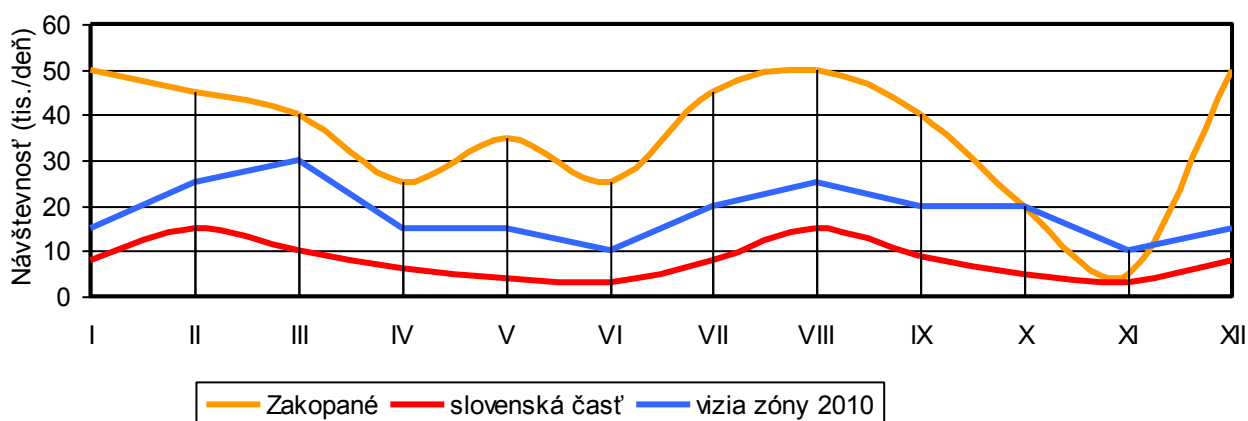
C. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O RIEŠENOM ÚZEMÍ

Vízia zasahuje KÚ 33 obcí:

Koscielisko, Zakopané, Vitanová, Brezovica, Zabiedovo, Habovka, Or.B.Potok, Nižná, Zuberec, Huty, Veľké Borové, Malé Borové, Chlebnice, Malatiná, Osádka, Lúčky, Kalameny, L.Teplá, Bešeňová, Potok, L. Vlchy, Bukovina, Bobrovník - Tvarožná - Hliník, L.Anna, Ižipovce, Prosiek, L.Sielnica, Kvačany, L.Matiašovce, L.Trnovec a L.Mikuláš.

Skutočnosť rok 2003 Bez údajov z K.Ú L. Mikuláš	Slovenská časť	Poľská časť (Zakopané)	celkom
Rozloha riešeného územia cca 60 x 20 km	1000 km ²	200km ²	1200 km²
počet obyvateľov	60 000	40 000	100 000
Nezamestnanosť (%) (len obce)	15 -20	3 – 6	
počet objektov nehnuteľností (bez)	12 000	5 500	17 500
ubytovacia kapacita (lôžka)	5 000	70 000	75 000
Stravovacia kapacita (stoličky bez)	2 000	18 000	20 000
Počet HDZ (Lanovky + vleky nad 200 m)	10 (1+9)	17 (7+10)	27 (8+19)
Hodinová prepravná kapacita (osôb/hod)	10 000	21 000	31 000
Špičková návštevnosť (osôb/deň)	15 000	50 000	65 000
Pomer jednodenných ku viacdenným turistom	5 : 1 zima - leto	5 : 3 (priemer roka)	
Zjazdové trasy (m)			
ľahká	5 500	2 500	8 000
stredne ťažká	500	12 000	12 500
ťažká	500	500	1 000
celkom	6 500	15 000	21 500

Výkyv návštevnosti v priebehu roka

D. CIELE VÍZIE

HLAVNÝ CIEĽ

- **Návrh turistickej zóny Zakopané – Zuberec – L.Mikuláš** o rozlohe cca 1200 km² s integráciou vidieckej, kúpeľnej, horskej, čiastočne kongresovej turistiky, s kompletnou ponukou pohybových aktivít, služieb, integrovaným informačným systémom, ekologizáciou dopravy, bio-eko hospodárením, zhodnotením biomasy a obnoviteľných zdrojov energie s postupným zvyšovaním kultúry krajiny, v zmysle TUR modrej planéty a plánovanej koncepcie TUR Vysokých Tatier, časť Západné Tatry.

PODCIELE

- **návrh jednotného ekologického prepravného systému rekreatantov západnej časti Vysokých Tatier – 80 km** (celý okruh Tatier s potrebou riešenia je dlhý cca 150 km)
- **ochrana NP pred predpokladaným zvýšením CR po vstupe oboch krajín do EÚ** navrhovanou realizáciou ekologizácie dopravy s možným obmedzením osobnej a autobusovej prepravy v priebehu dňa až do 70 %, rozložením služieb a pohybových aktivít do podhorí chránených území Západné Tatry a Chočské vrchy
- **zníženie nezamestnanosti s možnosťou vytvorenia cca 400 - 2000 nových pracovných miest** (v závislosti na rozsahu a komplexnosti realizácie zámerov)
- **možné zníženie produkcie skleníkových plynov CO₂ a NO_x až o 70 %** - návrhom prepojenia lokalít rekreačným ekologickým prepravným systémom s multifunkčným využitím (preprava osôb, materiálu, zvoz dreva a biomasy, zásobovanie niektorými potravinami a podobne), zhodnotením biomasy...
- **možné zníženie nadprodukcie CH₄ (metán)** z rozkladu nevyzretých močovín a hnoja až o 80 % návrhom bioparku „REBECA“ s regionálnym spracovaním hnojovice a močovín Liptova a Oravy, s kompostárňou, výrobou bioplynu, elektrickej energie a biohnojív
- **umožnenie napojenia na CR aj okrajovým obciam** Oravy, Liptova a obciam poľskej časti powiatu Tatranskiego, ktoré sa nachádzajú do 5 km od najbližšieho napájacieho miesta, cestou vhodného návrhu trasy železnice, riešenia lanoviek v prevedení „cez kopec“ a podobne
- **zachovanie tradícií, postupná obnova kultúry krajiny a remesiel** cestou rozvoja hospodárenia na príklade spoločného bio-eko hospodárenia s turistickým potenciálom, výrobo-obchodného remeselného dvora s učňovským strediskom (za účelom výučby a zachovania pôvodných remesiel), ponuky služieb na dotknutých úsekoch trás historických ciest (Jantárovej a Kráľovskej - poštovej) s preprahacimi stanicami v koordinácii so zámermi staníc horskej železnice.
- **propagácia potreby ekologizácie využívania územia** s posunom ľudského myslenia k zachovaniu modrej planéty. Propagáciou a vysvetľovaním vzájomných súvislostí medzi ochranou životného prostredia, ekologizáciou dopravy, využívaním obnoviteľných zdrojov, racionálnym využívaním energie, rodinným bio-eko hospodárením (s postupným návratom k pôde tam, kde je to ešte možné a žiadúce), kultúrou bývania, vhodnou, účelnou a estetickou architektúrou, zachovávaním kultúrnych tradícií a revitalizačnými návrhmi
- **podpora zdravšieho životného štýlu** - návrh zámerov podporujúcich rozvoj pohybových aktivít, pešej turistiky, cykloturistiky, eko a agroturistiky s celkovou relaxáciou organizmu
- **rozvoj informačnej spoločnosti** s návrhom prepojenia územia integrovaným medziregionálnym informačným systémom pri maximálnej dostupnosti aktuálnych informácií s využitím videokamier a prístupom v každom zariadení CR prostredníctvom internetu
- **podpora zjednotenia Európy**, v prípade spolufinancovania trasy železnice EÚ, formou prezentácie a prevádzky reprezentačných usadlostí, ako objektov niektorých staníc horskej železnice, realizácie preprahacích staníc na pôvodných trasách historických ciest **Kráľovská - poštová** a **Jantárová** (aj Karpatská cesta?) koordinovane s návrhom trasy horskej železnice a historickými súvislosťami, ako aj návrhu cyklotrás (karpatskej cyklomagistrály v úseku Žilina - Tatry a horskej cyklomagistrály L. Mara - Zakopané – Pieniny)

E. RIEŠENÉ TĚMY

1. NÁVRH REGIONÁLNEJ REKREAČNEJ PREPRAVY

VARIANT Č. 1.: REKREAČNÁ PREPRAVA AKO ROZVOJOVÁ OS

Úzkorozchodná železnica na alternatívny pohon.

Navrhujeme realizáciu úzkorozchodnej železnice s adhézno–ozubnicovou prevádzkou o celkovej dĺžke tratí **90 km**, ekologickým pohonom (batérie s perspektívou uplatnenia palivových článkov, bioplyn, v krajnom prípade bioethanol) a rozchodom koľajníc **1000 mm**, za účelom prepojenia pôvodných a navrhovaných lokalít s potenciálom vidieckej, kúpeľnej, horskej a kongresovej turistiky atraktívnym, ekologickým obslužným rekreačným dopravným systémom v smere : L. Mikuláš – Lúčky – Malatiná – Veľké Borové – Malé Borové – Zuberec (odbočka na Zverovku 8 km) – Koscielisko – Zakopané (s alternatívou nasadenia E-busov na 8-12 km úsek Koscielisko - centrum konečná stanica PKP Zakopané).

Prepojenie umožní turistom v priebehu dňa variabilnosť pri plánovaní a využívaní ponuky pohybových aktivít a služieb bez závislosti na preprave osobným automobилоm. Taktiež umožní vzájomné prepojenie letných a zimných aktivít ako aj zapojenie okrajových obcí do aktivít CR v zóne so silným motivačným nábojom rozvoja pre miestnych obyvateľov a domácich a zahraničných investorov v rámci celých Západných, perspektívne (pri predpoklade riešenia jednotnej rekreačnej prepravy celého 150 km okruhu) aj Vysokých Tatier.

- **I. Etapa** : „**ZUZA**“ po trase Zakopané - Zuberec - Roháčska dolina s dĺžkou trasy 34 km (s alternatívou nasadenia E-busov v Zakopanom)
- **II. Etapa** : „**TERMÁL**“ po trase L.Mikuláš - Lúčky - Zuberec s dĺžkou trasy 56 km

Poznámka

II. etapa je realizovateľná len v prípade výstavby aspoň 70 % navrhovaných zámerov pohybových aktivít a služieb v celej zóne, zapojení strategického investora resp. konzorcia a kofinancovaní aspoň 50 % nákladov z fondov EÚ.

Druhou cestou je samofinancovanie železnice realizáciou multifunkčnej funkcie prevádzky, čo si vyžaduje ešte rok práce pri riešení prevádzkovej náplne staníc, systému zásobovacích základní, integrovaných prekladísk dreva a zvozu biomasy. V opačnom prípade je realizácia II. etapy reálna približne za 15 rokov po dobudovaní územia, ktoré však môže ísť bez obslužnej prepravy len kvantitatívnym smerom s neúmerným nárastom osobnej dopravy s bodovým zaťažením lokalít, stratou integrity aktivít a následne atraktivity a návštevnosti územia.

Zdôvodnenie návrhu :

- **propagácia hromadnej, v prípade riešeného územia vo Švajčiarsku odskúšanej, atraktívnej a účelnej železničnej prepravy** s presadením ekologického a multifunkčného aspektu, v zmysle jedného z kľúčových zámerov stratégie TUR EÚ: *integrácie dopravy a ochrany životného prostredia s efektom obmedzovania tvorby ozón redukujúcich plynov CO₂, NO_x, metán, aromatických uhľovodíkov a prachových častíc. V prvej etape chrániť prostredie mestských aglomerácií a chránených území od dopadov z narastajúcej dopravy (viď v texte EEA - Tretie hodnotenie máj 2003)*
- **postupné odstraňovanie bariér cezhraničnej spolupráce**
- **možnosť eliminácie pohybu až 70 % nákladných automobilov a autobusov v riešenom území** realizáciou činností, ktoré zabezpečia **multifunkčnosť** železnice :
 - preprava rekreatantov
 - možnosť zavedenia integrovaného zvozu dreva a sena
 - zvoz poštových zásielok
 - integrovaný zvoz biomasy na spracovanie v bio parku „REBECA“ z cca 10 -15 PD
 - spätný rozvoz bioplynu pre vykurovanie v navrhovaných zámeroch, pohon traktorov v PD a pohon upravených osobných automobilov v regióne (za podmienky kvalitatívne odsúhlaseného bioplynu a zmluve so servismi o úprave motorov so systémom financovania úpravy)
 - priame zásobovanie zámerov potravinami cez zásobovacie základne

- možné zásobovanie obcí cez zásobovacie základne
- preprava obyvateľov obcí, kde chýbajú, alebo zrušili linky SAD
- iné...
- **návrh riešenia dopravy v úseku Západné Tatry v súvislosti s uvažovaným projektom „Konceptia TUR Vysokých Tatier“** - preferovanie funkcie maximálnej obslužnosti rekreačného prepravného systému a účelnosti trasy s cieľom ekologizácie a zjednotenia obslužného rekreačného prepravného systému územia Vysokých Tatier s potenciálom riešenia 150 km okruhu Tatranská Lomnica - Tatranská Kotlina - Lysá Poľana - Zakopané - Zuberec - L.Mikuláš - Podbanské - Štrbské Pleso
- **návrh eliminácie dopadu dopravy na životné prostredie**, pri predpokladanom dopravnom preťažení územia s indexom nárastu osobnej dopravy 1998/2020 1,9 (podľa ÚPN VÚC ŽSK a správy EEA o stave ž.p. Európy z mája 2003 - „Tretie hodnotenie“, podľa ktorej stúpila mobilita o 60 %, čo je však stále len 1/6 úrovne EÚ !)
- **vyhnúť sa problémom Zakopaného, Vysokých Tatier, Vrátnej doliny** a iných stredísk s nedoriešenou obslužnou prepravou rekreantov
- **návrhom účelne vedenej trasy. podpora zdravšieho životného štýlu.** Propagácia dopravného systému, ktorý rozšíri možnosti kombinácie rôznych pohybových aktivít či služieb, bez závislosti na preprave osobným automobilom. Ponuka kombinácie prepravy po železnici s pešou chôdzou, cyklistikou, bežeckým lyžovaním a zjazdovým lyžovaním s efektom priaznivejšieho pomeru času stráveného aktívnym pohybom v prírode, ku celkovému času strávenému počas dovolenky, cez víkend, resp. počas dňa
- **propagácia zdravého ovzdušia.** Je to druhý najsilnejší argument po čistej vode
- **zvýšenie obratu z CR** pri variabilnom využívaní služieb, pohybových aktivít a turistiky, s väčšou motiváciou návštevníkov využívať platené služby a ich rôzne kombinácie v priebehu dňa
- **rozvoj a revitalizácia vidieka** - motivovať riešiteľov ÚP obcí pri navrhovaní rozvojových zámerov so širším regionálnym záberom v prepojení s navrhovanými zámermi

Alternatívne riešenie systémom „KCK“ („koľaj – cesta – koľaj“ systém sa rieši vo Francúzsku - EDF) určený pre chránené oblasti

VARIANT Č. 2. : NULOVÝ VARIANT S DOPLNENÍM ELEKTROBUSOV

Úprava a využitie existujúcich komunikácií s doplnením o prevádzku liniek ekologického charakteru v úsekoch Podbiel – Zuberec – Spálená dolina 20 km, Zuberec – Oravice 10 km a Koscielisko – Zakopané 8 km. (celkom 8-12 E-busov)

Toto riešenie je relatívne lacné, avšak neumožňuje realizovať niektoré zámery a variabilnosť vo využití navrhovaných územných aktivít a služieb v priebehu dňa, bez možnosti vzájomného doplnenia letných a zimných aktivít Oravy, Liptova, Zakopaného a Pienin, čo je veľmi dôležité pre udržanie atraktívnosti, návštevnosti a znižovanie sezónnosti v navrhovanej turistickej zóne. **Alternatívne chýba impulz- náboj perspektívneho rozvoja, postavený na kvalitatívnom základe.**

Poznámka

*Ak by sa mal zachovať súčasný trend a úroveň rozvoja CR a služieb bez zvyšovania kultúry krajiny, odstraňovania hraničných bariér a variability vo využívaní aktivít, bez návratu tváre vidieka, tak „MTO“ – cestný malý tatranský okruh v horizonte do roku 2010 **postačuje!***

2. DOPLNENIE SLUŽIEB A POHYBOVÝCH AKTIVÍT

Doplnenie služieb a pohybových aktivít do širšieho priestoru, predhoria chránených území Západné Tatry a Chočské vrchy. Preferovanie pešej, cyklo a agroturistiky cestou účelného a motivačného trasovania horskej železnice, zhodnotenie výhľadových miest so scenériou na Tatry a Liptov a vhodné rozloženie eko-bio hospodárstiev.

Poznámka

Už dnes dochádza pri realizácii ubytovacích a stravovacích kapacít k domino efektu. Nedostatok a nevhodná štruktúra služieb a pohybových aktivít vytvára podmienky pre vysokú sezónnosť jestvujúcej ponuky aktivít v CR, pokles návštevnosti a výstavbu nových luxusnejších penziónov, ktoré lákajú turistov, ale zároveň likvidujú ubytovanie v obciach bez možnosti

zvyšovania jeho štandardu. Nie je to žiadúci jav pre TUR vidieka s potrebou rozvoja CR, ako aj rozvoj štruktúry pracovných príležitostí v návazných službách.

3. EKOLOGIZÁCIA VYUŽÍVANIA KRAJINY

Skleníkový efekt vznikol zvýšením teploty Zeme následkom toho, že určité zvýšenie množstva plynov v atmosfére (CO₂, NO_x, CH₄ (metán) a vodná para) zachytávajú energiu zo Slnka.

Preto navrhujeme:

- zhodnotenie potenciálu regionálnej biomasy (hnojovica, močovina, a iné...) s možnosťou spätného využitia bioplynu na vykurovanie navrhovaných zámerov, ohrev vody, pohon traktorov, pohon osobných automobilov a železnice. (podmienka kvalitného odsírenia bioplynu)
- pokus o využitie ďalších obnoviteľných zdrojov energie (voda - málo, vietor - slabý, slnko - drahé)
- možnosť bio-eko hospodárenia a podobne.
- revitalizácia Studeného potoka a turistických chodníkov

Poznámka

1 km² lesa vyprodukuje za rok toľko kyslíka, koľko spáli jeden let reaktívneho lietadla.

900 km jazdy osobným automobíkom spáli kyslík potrebný pre jedného človeka na rok!

Spáľovaním v minulosti vytvorených fosílnych palív, uvoľníme ročne do ovzdušia 5 miliárd ton uhlíka v podobe CO₂, z čoho až 20 % vyprodukuje doprava.

K fotosyntéze potrebujú rastliny aj vlahu, dusík, fosfor a iné prvky vyvážené pre vývoj.

Rastliny využijú slnečnú energiu s účinnosťou len do 1 %-ta

Len 10 % povrchu planéty tvoria lesy.

Úroda odoberá z pôdy 90 % dusíka, ktorý nie je možné nahradiť hnojivom. Je tu potrebná účasť pôdnych mikroorganizmov na viazanie dusíka.

Sladká voda sa nachádza v objeme cca 0,3 % z celkového objemu vôd planéty.

*Vedci predpokladajú asi 400 ročnú periódu slnečnej aktivity s otepľovaním planéty v 11 ročných cykloch maxima slnečnej aktivity, kedy sa zvyšujú letné a znižujú zimné teploty ...tento proces výrazne ovplyvňuje úbytok lesov, zasoľovanie planéty, nárast dopravy, prírastok výroby a nadspotreba => **skleníkový efekt***

4. OBLASŤ OBNOVY DEDINY A ZACHOVANIA TRADÍCIÍ

Návrh bio-eko gazdovstiev s turistickým potenciálom a pomerom výroby a služieb CR 1:1, pestovaním a spracovaním pôvodných plodín, výrobou bioproduktov a biopotravín (§ 2 ods.1 až 3 a § 3 ods.1 zákona č.224/1998 Z.z. o ekologickom poľnohospodárstve a výrobe biopotravín). Prezentácia príkladu návratu k pôde, tradíciám a remeslám v dnešných prevádzkovo výrobných podmienkach, postupné zvyšovanie kultúry vidieckej krajiny v horizonte 15 a viac rokov, v závislosti od podpory rozvoja vidieka a stupňa devastácie zástavby „socializáciou vidieka“ a „vyrovnávaním sa z mestom“. Oživovanie pôvodných ciest – „Jantárová“, „Kráľovská - poštová“ a Karpatská, s preprahacimi stanicami a službami.

5. ROZVOJ INFORMAČNEJ SPOLOČNOSTI

Propagácia zavádzania multifunkčných liniek, prístupu k internetu a návrh „IRIS“ – integrovaného regionálneho informačného systému so sieťou videokamier v cieľových územiach a informačnými automatmi s projekciou živej panorámy.

6. PROPAGÁCIA INTEGRÁCIE EÚ

Prezentácia regiónov EÚ formou realizácie zámeru „EUROVIDIEK“. Ide o myšlienku realizácie turistických objektov, ktoré by sa vyznačovali architektúrou, umením, či stravou typickou pre daný región. Nejedná sa o skanzenové riešenie, ale živú prezentáciu prevádzky rodinného hospodárenia, s výrobou špecifických produktov z vybraných regiónov Európy. Realizácia je možná napríklad vo forme staníc horskej železnice. Objekty niektorých staníc by reprezentovali regióny EÚ s citlivým a vkusným zakomponovaním

charakteristických prvkov architektúry a interiéru prezentáciou umenia, podávaním typickej stravy, výrobou vhodných produktov potravinárskeho charakteru a prezentáciou kultúrnych zvyklostí a tradícií.

Najťažšou a zároveň najdôležitejšou úlohou vízie regionálneho rozvoja je **zhodnotenie silného turistického potenciálu Poľskej a Českej republiky s minimalizáciou dopadov na zložky životného prostredia a rešpektovanie dopadov klimatických zmien na rozvoj CR a biodiverzitu.**

Poznámka

Je potrebné reálne rátať s otepľovaním, suchším priebehom letného obdobia, chladnejším a suchším priebehom zimného obdobia, výkyvmi počasia a postupným posunom vegetačných pásiem smerom hore. Zároveň je potrebné pripraviť územie na nápor turistov, hlavne z Poľskej republiky po vstupe do EÚ.

Na poľskej strane sú veľké a nevyužitú lôžkové kapacity. Len v regióne Zakopané je oficiálne 70 tisíc lôžok so špičkovou návštevnosťou cca 50 000 osôb/deň s potenciálom do 100 000 osôb/deň v priebehu 5-7 rokov!! (v celom powiate Tatranskom je neoficiálne cca 300 tisíc lôžok!) Na slovenskej strane zóny je predpoklad realizácie maximálne 35 tisíc lôžok (teoreticky 50 tisíc). Poľská strana nemá prírodné podmienky na rozvoj pohybových aktivít, pričom na slovenskej strane takéto podmienky sú. Pri rozumnom využití územia sa dá dosiahnuť špičková návštevnosť v slovenskej časti zóny 30 tis. pasantov/deň, za predpokladu realizácie vhodného prepravného, rekreačného systému. Sú to fakty, či sa niekomu páčia alebo nie.

Ak neponúkne poľským a iným turistom pohybové aktivity a služby aj mimo NP s možnosťou minúť peniaze za doplnkové služby a pohybové aktivity, nemôžu sa na našej strane rozvíjať podmienky pre ekologizáciu vidieckeho priestoru s rozvojom infraštruktúry CR, ochranu NP pred preťažením a predlžovanie pobytov, teda dovolenkové pobyty, čo sú hlavné ciele tejto vízie.

*Bez koncepcie rozvoja zóny dochádza už dnes k sústreďovaniu a preťaženiu lokalít (Zuberec, Oravice, Spálená dolina...) s investovaním v nežiadúcej forme a v nevhodných lokalitách a zároveň k ďalšiemu nárastu jednodenných turistov, čím sa z Oravy skutočne vytvára „smetisko“. **Sú to spojené nádoby.** Je úplne samozrejmé, že rozvoj musí spĺňať prísnu podmienku EÚ, zabezpečenie TUR územia, aj keď je to často zneužívaný termín! Nemôže ísť len o rozvoj zjazdového lyžovania a termálnych kúpalísk, ale o **komplexný rozvoj v horizonte aspoň 20 rokov, s postupným zvyšovaním kultúry krajiny. Kultúra krajiny je hlavný predpoklad týždenných pobytov.***

*Socializácia dediny v 60-tych rokoch, v snahe uľahčiť život na dedine a priblížiť ho k mestu, odtrhla ľudí od pôdy a poznačila celkovú kultúru krajiny veľkoplošným prechemizovaným extenzívnym hospodárením a eróziu tvoriacim veľkochovom dobytkom. Navyše silná urbanizácia územia, vnášanie mestských prvkov architektúry a zástavby, silne mechanizovaná a extenzívna ťažba dreva bez adekvátneho zhodnotenia suroviny priamo v území so zánikom súkromného hospodárenia a využitia ťažných koní spôsobili, že **bez štrukturálnych zmien vo využívaní krajiny a zahraničnej pomoci, aj napriek prítlačivosti krajinného typu, stav územia neumožňuje rozvoj cestovného ruchu bez dopadov na životné prostredie v takej miere, aby mal kladný vplyv na ekonomiku regiónu.***

(Nezamestnanosť 14 -18 %, pri HDP 6500 ECU/osobu, čo je cca 35 % z priemeru EÚ).

Dnešný vývoj má veľký náboj individualizmu, bez územnej medziregionálnej koordinácie aktivít s prílišnou centralizáciou služieb a živelným nárastom štrukturálne nevhodných ubytovacích kapacít mimo obcí. Vývoj bez riešenia infraštruktúry a podpory rozvoja CR v obciach, vytvára „domino“ efekt so vzájomnou likvidáciou a neschopnosťou zvládnuť v miestnych podmienkach väčší turistický potenciál bez negatívnych dopadov na životné prostredie a život obyvateľov.

F. DOSIAHNUTELNÉ PARAMETRE DO ROKU 2010

	slovenská časť	poľská časť (Zakopané)	celkom
Nezamestnanosť v roku 2003 (%) (priemer)	16 %	6 %	
Dosiahnuteľná 2010	10 %	3 %	
Špičková návštevnosť územia zóny 2003 (os./deň)	15 000	50 000	65 000
Dosiahnuteľná 2010 (od 8⁰⁰ do 20⁰⁰ hod.)	30 000	70 000	100 000
Ubytovacia kapacita 2003 (lôžka)	5 000	70 000	75 000
25 % z počtu vhodných objektov x cca 8 lôžok	25 000	20 000	45 000
Dosiahnuteľná 2010	30 000	90 000	120 000
stravovacia kapacita 2003 (stoličky)	2 000	15 000	17 000
potenciál – 3 000 x 50 % objektov so stravou	13 000	5 000	18 000
Dosiahnuteľná 2010	15 000	20 000	35 000
Hodinová prepravná kapacita HDZ (osôb/hod)	10 000	21 000	31 000
Potenciál	17 000	6 000	23 000
Dosiahnuteľná 2010	27 000	27 000	54 000
Počet HDZ 2003 (hors. dopr. zar. nad 200 m)	7	16	23
potenciál	12	4	16
Dosiahnuteľný 2010	19	20	39
pomer jednodenných turistov ku viacdenným	5 : 1	5 : 3	
Dosiahnuteľný 2010	7 : 3	6 : 4	
Zjazdové trasy v riešenej turistickej zóne (m)	9 000	15 000	24 000
potenciál (celkom 110 ha, z toho cca 50 ha výrub)	23 000	3 000	26 000
Dosiahnuteľný stav (m)	32 000	18 000	50 000
Celková výmera slovenskej časti (pri 50 m šírke)	160 ha (PPF/LPF = 50/110)		

KATEGORIZÁCIA ZJAZDOVÝCH TRÁS

Zjazdové trasy (m)- slovenská časť (nie podľa FIS, ale osobných skúseností)	Súčasnosť	Návrh nových	Spolu	Počet trás
ľahká	6 000	10 000	16 000	14
stredne ťažká	1 000	12 000	13 000	9
ťažká	0	1 000	1 000	1
Spolu slovenská časť zóny	7 000	23 000	30 000	24
Zjazdové trasy (m) – poľská časť	Súčasnosť	Návrh nových	Spolu	Počet trás
ľahká	2 500	0	2 500	20
stredne ťažká	12 000	3 000	15 000	20
ťažká	500	0	500	1
Spolu poľská časť zóny	15 000	3 000	18 000	41

Poznámka

Údaje pochádzajú z prieskumu, dotazníkov a logických prepočtov autora riešenia, spracovaných na základe dlhodobých skúseností z riešenia problematiky, osobnej znalosti morfológie terénu, infraštruktúry a osídlenia, ako aj skúseností trénera zjazdového lyžovania.

PARAMETRE NAVRHOVANÝCH HDZ A ZJAZDOVÝCH TRÁS

Typ HDZ	Lokalita Zjazdové trasy	Exp.	Vodorovná vzdial. (m)	Sklon		h (m)	nadmorská výška (m n.m.)		Preprav. kapacita Osôb/hod
				(°)	(%)		dolná	vrch.	
SZŠ Skorušina									
4SLD	Skorušina I (štvorsedačka)		1 300			295	1 025	1 310	1 400
	Zjazdová trasa Skorušina	V	1 500	14	24	295			
.LV	Skorušina II		1 500			210	1 100	1 310	800
	Zjazdová trasa Hrebeňová	SZ	1 600	8	18	210			
2SLD	Skorušina III (dvojsedačka)		1 500			305	835	1 130	1 200
	Zjazdová trasa Brezovica	S	1 600	12	27	305			
SCR Blatná									
4SLD	Javorková „cez kopec“ 1300+1900		3 200			-	860-1140-775		1 600
	Zjazdová trasa Habovská	JV	1 500	15	33	280			
	Zjazdová trasa Zábiedovská	SZ	2 000	12	27	365			
LV	Blatná		1 000			115	810	925	800
	Zjazdová trasa Blatná	JV	1 000	10	23	115			
SZŠ Ski park „MAJAMI“ Zuberec									
4SLD	Mních „cez kopec“ 1400+800		2 200			-	685-1085-965		1 600
	Zjazdová trasa Mních	S	1 600	13	28	365			
LV	Machy – spojovací		1 050			245	950	1 195	1 200
	Zjazdová trasa Spojovacia	S	1 150	11	24	245			
4SLD	Machy		1 350			375	825	1 200	1 600
	Zjazdová trasa Machy	SV	1 600	14	32	375			
SZŠ Brestová									
2SLD	Madajka		1 000			375	875	1 200	1 200
	Zjazdová trasa Madajka I.	SZ	1 150	18	40	375			
	Zjazdová trasa Madajka II.	S	1 500	14	32	375			
SCR Súšava									
4SLD	Súšava I. „cez kopec“ 900+1150		2 050			-	860-1075-755		1 400
	Zjazdová trasa Chlebnická	SZ	1 250	15	34	320			
	Zjazdová trasa Borové	JV	1 000	13	29	215			
SZŠ Holica									
2SLD	Holica		1 550			490	795	1 285	1 200
	Zjazdová trasa Holica	SZ	1 650	16	36	490			
SZŠ Ostré									
4SLD	Ostré „cez kopec“		1 500				800-1090-965		1 400
	Zjazdová trasa Ostré	S	1 200	14	31				

Navrhované HDZ - lanové dráhy a lyžiarske vleky na slovenskej strane			
LD	9 ks	15 250 m	12 600
LV	3 ks	4 750 m	3 400
HDZ Spolu	12 ks	20 000 m	Celková prep. kapacita osôb/hod 16 000

Navrhované zjazdové trasy (m) na slovenskej strane			
Lahké	18% – 26 %	m	8 900
Stredne ťažké	28% – 36 %	m	11 900
Ťažké	38 % a viac	m	1 200
Dĺžka navrhovaných zjazdových trás		m	22 000
Celková výmera zjazdových trás		ha	110
(pri 50 m šírke)			
Vysvetlivky :			
SZŠ - stredisko zimných športov			
SCR - stredisko cestovného ruchu			
HDZ - horské dopravné zariadenia			
„cez kopec“ - trasa LD z jednej strany na druhú			
4SLD - štvorsedačková lanová dráha			
LV - lyžiarsky vleky			
LD - lanová dráha			
Sklon - 45 ° = 100 % (10° = 22 %)			

VYHODNOTENIE KOMPLEXNOSTI NAVRHOVANÝCH ZJAZDOVÝCH TRÁS AJ Z POHĽADU LYŽIARA

Zjazdovka	Dĺžka	Profil Trasy	expo- zícia	Veter- nosť	Nadm. výška údolná	Dostup- nosť	Atraktivnosť prostredia			Voda	Vyba- venosť služ.	Znám- ka
							Pro- stredie	druh HDZ	Scené- ria			
<i>Chopok - FIS</i>	1	1	2	2	3	1	2	0	0	1	2	1,4
<i>Vrátna dolina - Chleb</i>	1	4	0	3	5	1	0	0	0	2	2	1,6
<i>Roháče - Spálená</i>	1	3	2	2	2	2	2	0	0	1	2	1,6
Ostré	2	1	0	2	4	1	4	0	2	1	2	1,7
Skorušina - Brezovická	1	3	0	2	4	1	4	0	2	1	2	1,8
Holica – Holica	1	1	2	2	4	2	2	0	2	2	2	1,9
<i>Vrátna dolina - Grúň</i>	2	1	2	1	6	1	4	0	2	1	2	2
Brestová - Madajka II	1	1	0	2	4	3	4	0	4	2	2	2,1
Majami - Machy	1	1	2	2	4	2	4	0	2	3	2	2,1
Skorušina - Skorušina	1	1	4	1	2	2	6	0	2	2	2	2,1
Skorušina - Hrebeňová	1	4	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2,1
Blatná - Habovská	1	1	6	2	4	1	4	0	2	1	1	2,1
Majami - Mních	1	3	0	1	6	1	6	0	4	1	2	2,3
Súšava - Chlebnická	2	1	2	2	5	2	4	0	4	2	2	2,4
Blatná - Zábiedovská	1	3	2	2	5	1	6	0	4	1	2	2,5
Blatná - Blatná	2	3	6	1	4	1	4	2	2	1	1	2,5
<i>Zuberec - Janovky</i>	2	3	2	2	5	1	5	2	2	1	2	2,5
Majami - Spojovacia	2	3	0	1	3	2	6	2	4	2	2	2,5
Madajka - Madajka I	2	2	2	2	4	3	4	0	4	2	2	2,5
Súšava - Borovská	2	1	6	2	4	2	4	0	2	3	1	2,5

Poznámka

Hodnotenie vychádza zo znalosti prostredia, klimatických pomerov a dopadu pobytu a pohybu lyžiara v estetickom, prirodzenom a kvalitne vybavenom prostredí na jeho psychiku

Hodnotiace kritéria:

Dĺžka:

- 1 – veľmi dobré 1500 m a viac
- 2 – dobré od 1000 do 1500 m
- 3 – vyhovujúce od 800 do 1000
- 4 – slabé od 400 do 800

Veternosť:

- 1 – veľmi zriedkavo
- 2 – občasne
- 3 – náveterný svah

Nadmorská výška (údolné čast'):

- 1 - nad 1 100
- 2 - nad 1 000
- 3 - nad 900
- 4 - nad 800
- 5 - nad 700
- 6 - nad 600

Atraktivnosť prostredia:

- 0 - vysokohorský priestor bez zásahu
- 2 - vysokohorský priestor so zásahom
- 4 - stredohorské lúky s prirodzeným porastom a čiastočným výrubom
- 5 - stredohorský priestor s obmedzeným zásahom
- 6 - výrub vo vekovo miešanej hore
- 8 - výrub v starej hore bez horských lúk

Scenéria:

- 0 - panoramatický pohľad na vysokohorské pásmo
- 2 - panoramatický pohľad na miešané územie
- 4 - pohľad do stredohorského protisvahu

Profil trasy (oblúbenosť sklonu):

- 1 - 13° - 16°
- 2 - 17° - 19°
- 3 - 11° - 12°
- 4 - 10° a menej, 19° a viac

Expozícia:

- 0 – sever
- 2 – SZ, SV
- 4 – Z, V
- 6 – JZ, JV
- 8 – Juh

Dostupnosť:

- 1 – všetkými spôsobmi
- 2 – niektorým spôsobom
- 3 – pešo do 10 minút

Vodný zdroj:

- 1 - priamo v priestore
- 2 - v dosahu od 100 - 1 000 m
- 3 - v dosahu od 1000 - 1500 m
- 4 - nad 1 500 m

Vybavenosť službami:

- 1 – komplexné stredisko
- 2 – základná
- 3 – bez služieb

druh HDZ:

- 0 - lanová dráha
- 2 - vlek

G. KONTINUITA SO ZÁVÄZNYMI DOKUMENTMI

Na úrovni:

- **Obcí** (Územné plány 33 obcí Oravy, Liptova, Koscieliska a Zakopaného)
- **Regiónu** (Rozvojové dokumenty Oravy, Liptova)
- **Kraja** (ÚPN VÚC ŽSK 1998)
- **Slovenskej republiky** (Akčný plán VIPA, KURS 2001, NSTUR SR, NPRR SR 1999, NEAP 2000, Územný rozvoj slovensko – poľského pohraničia 2002, NRP SK 2003, NPRCR)
- **Európy** (EEA - Tretie hodnotenie stavu ž.p. Európy 2003, Euroregión Tatry, Sieť Nátura 2000, TUR krajín EÚ)
- **Celosvetovej** (Kjótsky dohovor, Agenda 21, summit v Johannesburgu)

Poznámka

Text označený modrou farbou znamená silnú kontinuitu s víziou.

1. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI OBCÍ

Návrhy zámerov boli prezentované v posledných dvoch rokoch v jednotlivých zastupiteľstvách obcí. a priebežne konzultované so spracovateľmi ÚP obcí. Do konca októbra 2003 bude uskutočnené jednanie so spracovateľmi ÚP obcí za účelom zjednotenia názoru na využitie územia v navrhovanej zóne a zosúladenia s návrhmi ÚP obcí.

Priebeh jednaní v obecných zastupiteľstvách a spolufinancovanie ku dňu 10.10.2003:

(viď www.hearth.sk, zmluvu MARSZ z roku 2001)

Obec	vklad (tis. Sk)	priebeh jednaní
o.z. Modrá planéta	250	+ v roku 2003 ďalších 200 000 Sk
Zakopané	0	súhlas so zámermi s prísľubom dofinancovania 53 tis.
Koscielisko	0	súhlas podmienený súhlasom Zakopaného
Vitanová	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Brezovica	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Zabiedovo	3	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Trstená	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Tvrdošín	0	súhlas bez zapojenia
Nižná	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Podbiel	0	viac krát požiadané a zatiaľ neprejavovaný záujem
Or. Biely Potok	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Habovka	1	súhlas so zámermi a prísľubom dofinancovania 2 tis.Sk
Zuberec	0	priebežné jednanie o zámeroch s prísľubom dofinancovania (kolízia so Zubereckým návrhom prepojenia Oravy s Poľskom veľkokapacitnou kabínkovou lanovkou)
Huty	0	súhlas so zámermi bez spolufinancovania
Veľké Borové	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Malé Borové	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Krivá	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Chlebnice	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Malatiná	0	prejednané zatiaľ bez stanoviska
Osádka	0	požiadané o prejednanie s prísľubom
Lúčky	0	prejednané zatiaľ bez vyjadrenia
Kalameny	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
L.Teplá	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Bešeňová	3	súhlas so zámermi a vykonané spolufinancovanie
Potok	0	súhlas so zámermi zatiaľ bez spolufinancovania
Ižipovce	0	požiadané s prísľubom jednania
Bukovina	0	požiadané s prísľubom jednania
Tvarožná, Bobrov., Hliník	0	požiadané s prísľubom jednania

L. Anna	0	požadované s prísľubom jednania
L. Sielnica	0	prejednané zatiaľ bez vyjadrenia o zapojení
Prosiek	0	súhlas so zámermi s prísľubom spolufinancovania
Kvačany	0	súhlas so zámermi s prísľubom spolufinancovania
L. Matiašovce	0	súhlas so zámermi s prísľubom spolufinancovania
L. Trnovec	0	požadované a zatiaľ neprejednané
L. Mikuláš	0	zatiaľ neprejednané

2. KONTINUITA S REGIONÁLNymi DOKUMENTMI

REGIÓŇ ORAVA.

Z iniciatívy CUI v Dolnom Kubíne bola zriadená Rada Oravy. Z jej iniciatívy bol začiatkom roku 2003 vypracovaný dokument: „Rozvojová stratégia regiónu Orava“. V zmysle tohoto dokumentu je jednou z prioritných oblastí rozvoja cestovný ruch so zámerom „**zmeniť živelný rozvoj CR na Orave na jednotný, spoločný, koordinovaný postup.**“

REGIÓŇ LIPTOV

Zatiaľ nie sú známe podklady podobného charakteru.

3. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

ÚPN VÚC ŽSK

V zmysle zákona 223 zo dňa 26.5.1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu VÚC ŽSK, navrhované zámery „VEZUW“ podporujú nasledovné záväzné regulatívy:

- 1.4 podpora rozvoja vidieckeho osídlenia
- 6.1 vytváranie nadregionálnych, regionálnych a miestnych funkčno-priestorových subsystémov turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja
- 6.2 diferencovanie regionálnych potrieb využitia rekreácie a turistiky na zlepšenie hospodárskych aktivít a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a Turci
- 6.3 návrh nekonvenčných systémov hromadnej dopravy Liptovský Trnovec – Jasná (hľadaj súvislosť s prepojením navrhovanej železnice Zakopané – L. Trnovec – L. Mikuláš)
- 3.6 využitie polohy Kysúc a Oravy na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť so športovým a relaxačným zameraním plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach, Oravskej priehrade a Oraviciach, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej a Poľskej republike.
- 3.7 dobudovanie... ..cyklistických trás a okruhov...
 - 4.1 rešpektovať prvky ÚSES a ich funkčný význam (Choč, Prosečné, Roháče, biocentrá, biokoridory)
 - 4.2.1.rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenska začlenenie území (časť územia Horná Orava, Západné Tatry, časť územia Chočských vrchov) v rámci siete jadrových území európskeho významu
 - 4.2.2.rešpektovať jadrové územia národného významu (časť územia Chočských vrchov a Hornej Oravy)
 - 2.10 cykloturistické magistrály sú zaradené ako verejnosprospešné stavby iné...

ROP A SOP PRE ŽSK

- rozvoj cyklistickej dopravy
- rozvoj ekologických druhov hromadnej prepravy, SOP - podpora ekologickej dopravnej siete v oblasti CR
- znižovanie sezónnosti vo využívaní kapacít (doplnenie služieb a dopravného prepojenia)
- zvýšenie štandardu služieb
- zvýšenie doplnkových a pohybových aktivít pre voľný čas
- cieľ 4.3 využitie obnoviteľných zdrojov a HEP-u tokov
- cieľ 5.2 revitalizácie tokov
- cieľ 5.3 ochrana klímy a ovzdušia – ekologizácia dopravy s alternatívnym pohonom

4. KONTINUITA SO ZÁVÄZNÝMI DOKUMENTMI NA ÚROVNI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

STRATEGICKÉ CIELE - TUR SLOVENSKA

Spolu 28 cieľov a 236 opatrení. Výpis cieľov súvisiacich s víziou

1. Podpora mimovládnych organizácií v účasti na rozvoji spoločnosti
10. Prednostný rozvoj problémových – okrajových regiónov
11. Podpora výstavby a údržby stavebného fondu a ochrana historických štruktúr
12. Dosiahnutie priaznivých trendov a vyváženej demografickej štruktúry
13. Skvalitnenie životného štýlu
14. Zmiernenie sociálnych rozdielov v spoločnosti, zníženie miery nezamestnanosti...
22. Zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry, rozvoj cestovného ruchu
25. Zníženie podielu využívania neobnoviteľných prírodných zdrojov pri racionálnom využívaní obnoviteľných zdrojov
26. Zníženie environmentálneho zaťaženia prostredia
27. Zmiernenie dôsledkov globálnej zmeny klímy, narušenia ozónovej vrstvy
28. Zlepšenie kvality životného prostredia

VIDIECKY PARLAMENT „VIPA“ - AKČNÝ PLÁN PRE OBDOBIE 2003-2005

Strategický cieľ .

„Spoluvytvárať priaznivú klímu pre rovnomerný sídelný a regionálny rozvoj tak, aby ľudia chceli na vidieku zostať a mali záujem starať sa oň“.

Priority :

1. Štátna decentralizácia a spravodlivé rozdeľovanie zdrojov pre vidiek.

Slovenský vidiek je na prahu vstupu do EÚ výrazne podkapitalizovaný. Nemá dostatok vnútorných zdrojov na oživenie ekonomiky a trvalo udržateľný, sociálno–ekonomický rozvoj. Je odkázaný na vonkajšie zdroje a podporu, ktorá je však nesystémová a nezabezpečuje spravodlivé prerozdelenie zdrojov. Absentujú pravidlá, kritéria a princípy pre zabezpečovanie rovnomerného vývoja regiónov. Neriešenie týchto problémov môže viesť k ešte väčšiemu prehlbovaniu rozdielov medzi regiónmi po vstupe do EÚ, ak podpora zo štrukturálnych fondov nebude smerovať dostatočne do zaostávajúcich regiónov.

2. Zlepšenie pripravenosti vidieka na vstup do EÚ.

Hlavným cieľom tejto priority je vytvorenie podmienok pre efektívne rozmiestňovanie podpory rozvoja vidieka a zvýšenie jeho absorpčnej schopnosti pre využitie štrukturálnej podpory EÚ.

3. Profesionálna a udržateľná podporná infraštruktúra pre rozvoj vidieka
4. Posilnenie postavenia slovenského vidieka v európskom kontexte

Kontinuitu s akčným plánom VIPA vid' v cieľi autora vízie, spojiť obce a riešiť zámery regionálneho rozvojového charakteru väčšieho významu s prípravou na čerpanie zo štrukturálnych fondov a využiť tak historickú príležitosť získať prostriedky na vyrovnanie ekonomicky zaostalých regiónov.

MŽP SR - PROJEKT ÚZEMNÉHO ROZVOJA PRIHRANIČIA SLOVENSKEJ A POĽSKEJ REPUBLIKY

Poznámka

Len výber textu, ktorý sa dotýka riešeného územia.

Vypracovaný: December 2002, v súčasnosti v pripomienkovom konaní

Hlavný riešiteľ : Ing. arch. Berková SAŽP v B. Bystrici

I.1. Ciele projektu

Pri formulovaní Projektu boli využité zásady obsiahnuté v „Stratégii priestorového rozvoja územia Slovenska“, v rezortných materiáloch, v materiáloch krajských a okresných úradov, Euroregiónu Tatry a niektorých obcí. Na základe rozvojových podmienok bol určený hlavný cieľ a strategické rozvojové ciele prihraničnej oblasti, ako aj základné smery činnosti a priority v tejto sfére so zohľadnením potrieb tvorby operačných a realizačných projektov. Výsledkom toho je efektívizácia žiadostí o finančné prostriedky z fondov PHARE CBC.

Najdôležitejším cieľom je vypracovanie materiálu, pre lokálne spoločenstvá na oboch stranách hranice, ako pomôcky pre ich integračné aktivity. V rámci získavania údajov o potrebách, realizáciách a plánovaných úlohách, ako aj o možnostiach absorbovania podporných finančných prostriedkov sme použili anketu (osobitne pre kraje, okresy, Euroregióny a obce), ako aj priame kontakty. Stratégia stanovila, že predmetom návrhu je prihraničná oblasť, ktorá zahŕňa dva pásy okresov, pričom prvým pásom sú tie, ktoré priamo hraničia s okresmi na druhej strane štátnej hranice. Prihraničná oblasť na slovenskej strane hranice plne vyhovuje prioritizácii regiónov pre plnenie strategických cieľov č. 1 a 2 integrovaného plánu regionálneho a sociálneho rozvoja SR. V stratégii navrhované rozvojové ciele, podľa ktorých budú uprednostňované projekty cezhraničnej spolupráce spolufinancované z prostriedkov EÚ pre roky 2000-2006, zapadajú do kontextu rozvoja regiónov na Slovensku.

Takmer všetky okresy Prešovského kraja (okrem okresov Poprad a Prešov) a najmä prihraničné okresy Žilinského kraja (Čadca, Nové Mesto nad Váhom, Turčianske Teplice a Námestovo) majú celoslovenskú prednosť pre dosahovanie cieľa č.2 – znižovanie medziregionálnych rozdielov, pretože patria medzi najzaostalejšie.

Ostatné okresy v týchto dvoch krajoch majú prioritu pri uplatňovaní projektov zameraných na dosiahnutie priemernej úrovne EÚ.

I. 5. Hospodárstvo

Z hľadiska odvetvia ekonomickej činnosti najviac podnikateľských subjektov vykonáva činnosť v odvetví obchod, pohostinstvo, ubytovanie a cestovné kancelárie (44,0 %)

I. 5. 3. Niektoré rozvojové ekonomické udalosti v Žilinskom kraji

MP SR MP SR na základe čiastkových plánov priorít jednotlivých regiónov vypracuje Národný plán rozvoja vidieka.

I. 5. 4. Analýza SWOT prihraničného územia v oblasti HOSPODÁRSKY ROZVOJ

Možnosti :

- rozvoj služieb, infraštruktúry, CR
- návrat tradičných výrobných a remesiel založených na miestnych surovinových zdrojoch a zručnostiach
- posilnenie spracovateľského priemyslu domácich poľnohospodárskych výrobkov
- možnosti posilnenia a diverzifikácie služieb CR v predhorí národných parkov

Slabé stránky :

- stúpajúca nezamestnanosť
- nedostatočná spolupráca na regionálnej úrovni
- slabá technická infraštruktúra a jej poddimenzovanie
- environmentálne problémy
- nízky stav vlastného kapitálu
- a iné...

II. 2. 4. Problémy

- kvalifikačná štruktúra orientovaná len na doterajšie potreby regiónu (napr. zameraná jednostranne na strojársku výrobu) – nedostatok vhodných náhradných pracovných príležitostí
- odchod pracovníkov do ČR
- vysoká miera nezamestnanosti stredoškôľakov

Námety na riešenie

Pre riešenie problémov je potrebné zabezpečiť :

- vstup zahraničného kapitálu
- otvorenosť hraníc v rámci EÚ

- vytváranie nových pracovných príležitostí v priemysle, poľnohospodárstve a v službách (cestovný ruch)
- možnosť zníženia nezamestnanosti prostredníctvom cezhraničnej spolupráce
- vytvorenie strednej umeleckej školy na základe tradičných ľudových remesiel – aj pre záujemcov z ČR a PR

II. 3. 4. Problémy územia – SWOT analýza

- dopad najmä tranzitnej dopravy na sídelné infraštruktúry
- nedobudované rekreačné zariadenia a ich nevhodné štrukturálne zloženie
- stret záujmov ochrany prírody s prirodzenými snahami obcí o intenzívne využitie svojho katastrálneho územia najmä aktivitami rekreácie

II. 4. Ochrana prírody

Navrhovaný Chočský národný park

- výmera: 12 357 ha (ochranné pásmo 13 461 ha)
- geomorfologický celok: Chočské vrchy (východná časť), Šípska Fatra (západná časť)

Flóra prevažne vápencová a dolomitická je druhovo bohatá, má prevažne horský a vysokohorský charakter, je v nej zastúpené viacero vzácných, chránených a endemických druhov. Fauna je veľmi pestrá s výskytom vzácných a chránených druhov.

Územie je zahrnuté v Národnej ekologickej sieti Slovenska (NECONET) a v rámci Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability časť územia predstavuje biokoridor nadregionálneho významu a 2 nadregionálne biocentrá.

II. 4. 2. Analýza SWOT prihraničného územia v oblasti PRÍRODNÉ PROSTREDIE

- legislatívna ochrana prostredia a krajiny... ..okrem iného: OP4 - Zosúladenie ochrany prírody s cestovným ruchom (priechody)
- rozvoj vidieka
- zvyšovanie rozsahu a kvality technickej infraštruktúry
- dobudovanie celoštátnej diaľničnej siete
- uplatňovanie zásad udržateľného rozvoja regiónu
- tvorba krajnotvorných prvkov
- geomorfologické a klimatické predpoklady pre rôzne športy a turistiku
- podhorské a horské oblasti so značnou rozlohou lesa
- ponuka kvalitného prostredia pre CR a kúpeľníctvo, využitie prírodných minerálnych vôd ako stolových vôd a vôd pre kúpeľníctvo
- využitie zdrojov podzemnej pitnej vody
- lepšie využívanie potenciálu historických pamiatok
- návrat k ľudovým tradíciám

II. 4. 4. Námety na riešenie

- realizovať projekt „Natura 2000“
- zvýšiť dotácie na ozdravovacie činnosti lesov poškodených emisiami z Fondu zveľaďovania lesa a žiadať príspevky aj z fondov EÚ
- zalesniť opustenú a nevyužívanú pôdu, hlavne na Orave, miešaným resp. energetickým porastom
- realizovať spoločný projekt ochrany kamzíka tatranského.
- vypracovať urbanistickú štúdiu zameranú na trvalo udržateľný rozvoj regiónu Vysokých Tatier po oboch stranách hraníc.

II.5. 2.1. Historické sídelné štruktúry

Navrhované a vytypované pamiatkové zóny: 22. Malé Borové, 49. Veľké Borové

kúpeľné mesto: 9. Lúčky - kúpele

II. 5. 2.3. Historické objekty

Technické pamiatky tradičné remeslá

9. Habovka	vyhňa
13. Krivá	mlyn
15. Kvačany	vodný mlyn
25. Podbiel	železiareň
39. Zuberec	stupy

II.5.3. SWOT analýza

- Rozvoj spolupráce v oblasti cestovného ruchu s podporou obnovy historických kultúrnych pamiatok
- Usmerňovanie podnikateľskej činnosti zameranej na rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom využívania kultúrnych pamiatok
- Vytvorenie strednej umeleckej školy na základe tradičných remesiel
- Cestovanie historickou železnicou

Poskytuje informácie o pôvodnej lokalizácii a podnety na spoluprácu pri oživovaní tradičných remesiel (Mlyny, píly, valchy, stupy, vyhne, farbiarske dielne, lisovne, šindliarne, pekárne a pod.).

Cieľom prezentácie je aj podpora rozvoja zamestnanosti prostredníctvom aktivít spojených s cestovným ruchom pri oživovaní tradičných remesiel.

II. 5. 1. Historické trasy - vzájomná spolupráca oboch republík

Na základe výsledkov analýzy územia... ..oživenie pôvodných historických ciest a realizácia trás turistických okruhov po najvýznamnejších lokalitách kultúrnych pamiatok prihraničného územia.

„Jantárová cesta“

Jantárová cesta je pripravovaný medzinárodný projekt podpory občianskej spoločnosti vo vidieckom prostredí pri zachovaní trvalo udržateľného rozvoja na pradávnnej obchodnej trase, prechádzajúcej Budapešťou, stredným Slovenskom a Krakowom. Hlavným nástrojom Jantárovej cesty je iniciácia a podpora vidieckeho turizmu.

Jantárová cesta spája 5 lokalít, zapísaných na Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO: Budapešť- Banskú Štiavnicu - Vlkolínec - Vieličku - Krakow.

Trasa Jantárovej cesty: Budapešť – Vác – Szentendre – Ostrihom – Šahy – Banská Štiavnica – Banská Bystrica – Kvačany – Orava – Krakow

Ciele Jantárovej cesty: podpora nadregionálnej a cezhraničnej spolupráce, spoznávanie kultúrneho a prírodného dedičstva, podpora miestnych aktivistov a organizácií pri poskytovaní služieb na trase Jantárovej cesty.

II.6. Dopravná infraštruktúra

II.6.1. Stručná genéza dopravných a sídelných súvislostí územia severného Slovenska

Najviac problémových javov sa očakáva pri zosúladovaní zámerov slovenskej a poľskej strany na regionálnej a lokálnej úrovni. Za týmto účelom sú do tohoto materiálu zapracované poznatky z regionálnej a lokálnej úrovne, ktoré tlmočili zástupcovia štátnej správy, samosprávy a občianskych či podnikateľských združení. **V tejto veci bude nevyhnutná ďalšia harmonizácia námetov a zámerov s pracovnou komisiou pre hraničné priechody a dopravu Slovensko - Poľskej medzivládnej komisie.** Koordinácia zámerov medzištátnych a európskych dopravných ťahov a z toho vyplývajúca lokalizácia hraničných priechodov je predznačená i prostredníctvom európskeho fóra ministrov dopravy CEMT.

Index nárastu počtu osobných automobilov

	1998	2020	
Tvrdošín	5 919	11 424	1,930

Vzhľadom na prezentovanú skutočnosť prudkého rozvoja automobilizácie Slovenska (a s tým spojeného nárastu intenzity cestnej premávky) a zároveň pomalého tempa výstavby a rekonštrukcie pozemných komunikácií, je vysoký predpoklad vzniku nových úsekov ciest v extraviláne na ktorých bude prekročená kapacita komunikácií. Takýto stav bude negatívnym spôsobom ovplyvňovať plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky.

Index rastu nehodovosti v rokoch 1990 - 1995 zaznamenal hodnotu až 1,7.

V priestore Suchej Hory je severné vyústenie Malého tatranského okruhu, ktorý je vedený v línii Suchá Hora – Vitanová – Oravice – Zuberec po ceste III/52019 a ďalej cez okresy Dolný Kubín a Liptovský Mikuláš po ceste II/584.

II.6.1.6. Cyklistická doprava

Rozvíjajúci sa systém cyklistickej dopravy Slovenskej republiky je po legislatívnej stránke gestorený Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Prezídium policajného zboru Slovenskej republiky, odborom dopravnej polície. Metodickým a odborným gestorom rozvoja cyklistiky na Slovensku je Slovenský cykloklub (SCK). SCK je záujmová spoločenská organizácia, registrovaná na Ministerstve vnútra, združujúca ľudí a subjekty podporujúce pohyb na bicykli. Od roku 1997 je SCK riadnym členom Európskej cyklistickej federácie so sídlom v Bruseli.

Územnoplánovacie dokumentácie Žilinského a Prešovského kraja uvažujú - v intenciách projektu „Európske cyklistické trasy“ vypracované Európskou cyklistickou federáciou - so základným skeletom cyklomagistrál v nasledovnom rozsahu: Považská, Kysucká, Oravská, Rajecko - Turčianska, Podtatranská, Popradská, Nová Pieninská, Spišská, Šarišská, Východokarpatská a Slánska cyklomagistrála.

II.6.2.3. Železničná a kombinovaná doprava

Železničná trať III. kategórie č. 181 Kralovany – Trstená, regionálna doprava, projekt pohraničia iniciuje výhľadové obnovenie trate Trstená – Suchá Hora, sieť PKP s rozvojom regionálnej rekreačnej dopravy.

II.6.2.6. Koncepcia dopravnej obsluhy a dopravná vybavenosť prihraničných okresov

Oravský prihraničný priestor (Nová Bystrica až Oravice) je pozdĺž hranice pokrytý súvislým pásom chránených území a rekreačne zaujímavých lokalít. Ako prirodzené centrá priestoru sú vyformované mestá Námestovo, Tvrdošín a Trstená. [Mestá a rekreačné lokality, vzhľadom na svoju dopravnú obsluhu, vyvolávajú tlak na úpravu subregionálnej dopravnej infraštruktúry:](#)

rekonštrukcia cesty III/5206 Zakamenné – Novoť – hr. PR, tento úsek je navrhnutý ako súčasť cezhranične homogenizovaného distribučného cestného ťahu slovensko-poľského pohraničia, projekt pohraničia zároveň iniciuje zámer financovať rekonštrukciu z prostriedkov PHARE CBC

Námety :

- rozvoj nekonvenčnej dopravy (kabínkové lanovkové prepojenie Zakopané – Zuberec) v oblasti cestovného ruchu Zuberec – Oravice – Zakopané
- alternatíva nekonvenčnej rekreačnej dopravy - prepojenie všetkých pôvodných a navrhnutých zámerov CR v navrhovanej turistickej zóne „VEZUW“ horskou ozubnicovou železnicou o dĺžke 88 km po trase Zakopané – Zuberec(odbočka Spálená dolina) – L.Mikuláš (v zmysle štúdie uskutočniteľnosti hradenej z prostriedkov CBC v roku 2003)
- realizácia turistického hraničného priechodu v Tichej doline na hranici TANAP-u

Tatranský prihraničný priestor (územie TANAP-u) je pre rozvoj iných ako peších dopravných aktivít neprístupný.

- dobudovanie spojky Poľsko – Vysoké Tatry v železničnom triangli vo Veľkej Lomnici

II.6.3. SWOT analýza - možnosti

- stavebno-technická homogenizácia pozemných komunikácií prepájajúcich osídlenie pohraničia Slovenska a Poľska
- výstavba a rekonštrukcie zostávajúcej cestnej siete, predovšetkým obchvaty obcí na ceste I/59 na Orave
- harmonizácia dopravných väzieb z pohľadu eliminácie nepriaznivých vplyvov dopravy na životné prostredie a chránené územia
- výstavba cyklomagistrál a cykloturistických komunikácií
- dobudovanie dopravného systému na území TANAP-u
- výstavba železničného prepojenia Tvrdošín - sieť PKP
- doplnenie železničných spojení podľa požiadaviek (napr. Zakopané – Zuberec - L.Mikuláš)
- rozvoj informačných technológií a tým zvýšenie terciárneho potenciálu územia

Problémy na oboch stranách

- chýbajúce prepojenie regionálnych železničných tratí medzi Trstenou a Podczerwonym
- chýbajúci kompaktný dopravný systém na území Vysokých Tatier (vrátane spoločného využívania medzinárodného letiska Poprad)

Námety na riešenie

Strategickým cieľom v oblasti dopravnej infraštruktúry je zabezpečenie podmienok na plnohodnotné využívanie prihraničného priestoru v intenciách trvalo udržateľného rozvoja. Tento cieľ je možné dosiahnuť prostredníctvom modernizácie a rozvoja dopravných systémov v území a nadradených systémov obsluhujúcich riešené územie európskou a medzištátnou prepravou.

Hlavnou prioritou procedurálnej roviny bude spracovanie spoločných metodologických, študijných, projekčných materiálov a vytvorenie informačného systému územia. Po obsahovej stránke pôjde o spracovanie spoločnej metodológie:

- monitoringu súčasných prepravných procesov v území a prognostiky ich ďalšieho vývoja,
- vytvárania a prevádzkovania informačného systému o území prihraničia,
- koordinácie študijného a projekčného procesu rozvoja dopravnej sústavy prihraničia.

Funkčný monitoring dopravy bude súčasťou informačného systému prihraničného územia Slovenska a Poľska. Hlavnou úlohou monitoringu bude poskytovať nevyhnutne potrebné dopravné údaje (o objemoch, smerovaní a účeloch ciest) k prognóze prepravných vzťahov, návrhu a korigovaniu dopravnej sústavy prihraničia.

K zabezpečeniu územnej a systémovej synergie dopravnej sústavy prihraničia bude potrebné zrealizovať strategický dopravnoplánovací materiál „Projekt rozvoja a modernizácie nadregionálnej dopravnej sústavy slovensko-poľského pohraničia“, spracovaný vo funkčných intenciách kontinuálneho, hranicami nedeľeného, priestoru. [Taktiež bude potrebná koordinovaná realizácia:](#)

- dopravno-inžinierskych plánov a územnoplánovacích podkladov zameraných na dopravu jednotlivých, dopravne kompaktných a hranicou nerozdelených, prihraničných priestorov
- vyhľadávacích štúdií, predovšetkým hlavnej distribučnej komunikácie prihraničia (západovýchodnej „Karpatskej cesty“),
- štúdií a projektov prípojných dopravných systémov na nadradenú dopravnú sústavu,
- štúdií a projektov zameraných na prvky dopravných systémov určených k základnej dopravnej obsluhu prihraničného územia.

Principiálne bude zlepšenie dopravnej dostupnosti prihraničného priestoru vychádzať z:

- homogenizácie parametrov komunikácií na slovenskej i poľskej strane hranice,
- realizácie chýbajúcich alebo kapacitne a stavebne nevyhovujúcich úsekov ciest, miestnych komunikácií a železničných tratí
- realizácie regionálnych a lokálnych hraničných priechodov vrátane sprístupňujúcich komunikácií a objektov
- prepojenia letísk na nadradený cestný a železničný systém
- rozvoja infraštruktúry cyklistickej a pešej dopravy.

II.7. Cestovný ruch, rekreácia, kúpeľníctvo

V prihraničnom území je veľmi perspektívny rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky a ekoturistiky.

Mnohé strediská cestovného ruchu z hľadiska komplexnosti služieb je potrebné dobudovať a skvalitniť úroveň doteraz poskytovaných služieb.

Z hľadiska budúceho rozvoja má perspektívu projektovanie, vyznačenie a doplnkové vybavenie cykloturistických trás, ktoré predstavujú jednu z optimálnych foriem rekreačnej dopravy.

II.7.3. Hlavné smery výjazdov Poliakov na Slovensko a Slovákov do Poľska

V roku 1998 pricestovalo na Slovensko 5 608 000 poľských turistov a v opačnom smere 3 109 700 slovenských turistov. Cieľom slovenských turistov v Poľsku je tzv. nákupný cestovný ruch.

Poľskí turisti na Slovensku najviac navštevovali Oravu a Vysoké Tatry, hoci návštevnosť (pobyty) Oravy zaznamenala v uplynulom roku najväčší pokles. Intenzita výmeny turistov s Poľskom je celkovo na treťom mieste po Čechách a Maďarsku.

II. 7. 5. Hlavné problémy

V prihraničnom území má dlhodobú tradíciu vzájomná spolupráca a kontakty blízkych miest a obcí, ktorá sa rozvíja a má predpoklady pre významný rozvoj. Na základe informácií od orgánov štátnej správy a samosprávy možno súhrnne charakterizovať „iniciatívy zdola“, ktoré sa zameriavajú najmä na:

- doriešenie problematiky hraničných prechodov pre malý pohraničný styk a medzinárodný turistický styk na celom prihraničnom území
- skvalitnenie, dobudovanie, možnosti rekonštrukcie a novej výstavby vybavenosti a infraštruktúry v strediskách a lokalitách významných pre cezhraničný turizmus
- návrhy na vyznačenie a projektovanie nových cykloturistických trás a turistických chodníkov v súlade so záujmami prírody (Karpatská cyklistická trasa cca 1 000 km cez krajiny strednej Európy)
- návrhy na realizáciu „turistických trás“ s využitím tzv. historických ciest s možnosťou využitia bohatého kultúrno-historického potenciálu, doplnením a využitím vhodnej ubytovacej, stravovacej a doplnkovej vybavenosti

Konkrétne problémy, námety a možnosti riešenia formou spoločných projektov, finančne podporovaných z fondov EÚ, sú vyjadrené v nasledujúcej štruktúre:

R₄ Stredisko CR a rekreácie Oravice

potreba dostavby vybavenosti a infraštruktúry v rámci dobudovania termálneho kúpaliska Oravice II
možnosť výstavby kúpeľno-rekreačného komplexu
požiadavka dobudovania cestného priechodu Suchá Hora - Chocholów

R₅ Stredisko Zuberec - Zakopané

možnosť interregionálneho rozvoja na základe nárastu ubytovacích kapacít, výstavby nových termálnych komplexov, nárastu kapacity vlekov, rozvoja salašníctva, zariadenia golfového areálu, rozvoja cykloturistiky, doplnenia služieb

V záujme zlepšenia podmienok pre cezhraničný slovensko-poľský cestovný ruch je skvalitnenie infraštruktúry v území intenzívne využívanom pre CR, konkrétne:

- dobudovanie diaľničného prepojenia SR a PR Skalité - Zwardoň (podrobnejšie v časti Doprava)
- skvalitnenie železničného prepojenia, vytvorenie „rekreačného“ dopravného prepojenia (podrobnejšie v časti Doprava)
- skvalitnenie životného prostredia v území intenzívne využívanom pre CR (ovzdušie, kvalita lesov, vôd...)

- infraštruktúra pre zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd (kúpanie, vodné športy)
- Ďalšiu významnú skupinu tvoria námety na projekty medzinárodných cyklotrás a atraktívnych turistických chodníkov v území so strediskami medzinárodného významu:
- Turistická trasa „Jantárová cesta“ Budapešť - Šahy - Banská Štiavnica - Kvačany – Orava – Krakov

II.8.2.2. Zásoby podzemnej vody

Označenie rajónu	Názov hydrogeologického rajónu	Využiteľné množstvo l.s ⁻¹
Q-G 009	Kryštalínikum Západných Tatier a kvartér Liptovskej kotliny	285,0
M 010	Mezozoikum chočského príkrovu	948,0
QP 016	Paleogén a kvartér západnej a strednej časti Liptovskej kotliny	580,0
MG 014	Mezozoikum a príahlé kryštalínikum Západných Tatier	601,1
PQ 018	Paleogén Oravskej vrchoviny, Skorušiny a časti Oravskej Magury	440,7
M 019	Mezozoikum Z časti Chočských vrchov	314,5

Zásoby podzemnej vody sa nachádzajú pozdĺž celej Slovensko-poľskej hranice. Najvýznamnejšie sú však v oblasti Západných Tatier, Oravy, východnej časti Liptovskej kotliny a v oblasti Vysokých a Belanských Tatier, kde sa využiteľné množstvá pohybujú od 30 do 700 l.s⁻¹. Tieto oblasti patria k najvýznamnejším zásobám podzemných vôd Slovenska.

Silné stránky

- vysoké % napojenia obyvateľov na vodovodnú sieť
- bohaté zdroje kvalitnej pitnej vody
- veľké zásoby minerálnych a geotermálnych vôd

II.8.5. Námety na riešenie

Zabezpečenie na regionálnej úrovni

- vypracovanie štúdie využitia minerálnych vôd na rekreačné, plniarske, prípadne kúpeľné účely

II.9. Technická infraštruktúra

II.9.4. Energetika - problémy

Celorepubliková úroveň

- chýbajúca dotačná politika pri podpore výstavby malých vodných elektrární,
- nízka úroveň a stupeň telefonizácie,
- nedostatok miestnych zdrojov energie,

Regionálna a lokálna úroveň

- nedovybavenosť jednotlivých regiónov základnými prvkami technickej infraštruktúry,
- nízka úroveň využívania vodného potenciálu na výrobu elektrickej energie v MVE,
- nedostatočné využívanie biomasy na vykurovanie vidieckych sídiel.

Lokálna úroveň

- nevyhovujúci technický stav elektrickej sekundárnej rozvodnej siete v niektorých obciach.

II.10. Životné prostredie

II.10.1. Stav defoliácie (odlístňovania) lesných drevín

Stav defoliácie lesných drevín

Dlhodobé pôsobenie imisí ako primárneho škodlivého činiteľa, vyvoláva na mnohých miestach SR rozpad lesných ekosystémov. Výsledky monitorovacích cyklov dokazujú, že predchádzajúce konštatovanie sa už netýka len lesov v bezprostrednom kontakte so zdrojmi znečistenia, ale aj lesov vzdialených niekoľko desiatok kilometrov od nich. Pri hustote doteraz environmentálne nedostatočne zabezpečených priemyselných i lokálnych zdrojov znečistenia ovzdušia to znamená, že poškodenie lesov rôznej intenzity sa prejavuje celoplošne. K poškodeniu lesov na Slovensku prispieva aj diaľkový prenos znečisteného ovzdušia, najmä z Poľska a Českej republiky voči ktorým má Slovensko nepriaznivú geografickú polohu z hľadiska prevládajúcich smerov prúdenia vzduchu.

Charakteristika súčasného stavu

Najväčšia defoliácia drevín v slovensko-poľskej prihraničnej oblasti je na Orave a v tatranskej oblasti. Defoliácia sa tu v roku 1999 pohybovala v rozpätí od 27 do 44 %, stupeň poškodenia – 2. Dominantnou drevinou je tu smrek. Najvyššia defoliácia bola na trvalej monitorovacej ploche (TMP) K1 a L2 a to viac ako 40 % (42,1 resp. 43,6 %).

II.10.3. Znečistenie ovzdušia

Množstvo emisií zo stacionárnych zdrojov za rok 1998 v územnom členení za prihraničné okresy:

Okres	Emisie [t/rok]				Merné územné emisie [t/rok. Km ²]			
	tuhé látky	SO ₂	NO _x	CO	tuhé látky	SO ₂	NO _x	CO
Námestovo	374	779	136	939	0,542	1,129	0,197	1,361
Tvrdošín	820	1087	218	1806	1,712	2,269	0,455	3,770
Liptovský Mikuláš	752	1965	468	1035	0,569	1,486	0,354	0,783

Ozón a kyslé zrážky predstavujú v súčasnosti v Európe hlavné stresové faktory lesných aj poľných ekosystémov. Slovenská republika sa nachádza v strede Európy, na okraji oblasti s najväčším regionálnym znečistením ovzdušia a kyslosťou zrážkových vôd v Európe.

Podiel transhraničného diaľkového prenosu škodlivín na regionálnom znečistení ovzdušia a kyslosti zrážkových vôd Slovenska je približne 60%. Napriek výraznému zníženiu emisií bolo Slovensko v r. 1997 ešte stále pasívne v bilancii diaľkového prenosu acidifikačných látok cez hranice štátu (síra: export 96 600t, import 72 900t, dusík: export 37 500t, import 23 700t).

II.10.5. SWOT analýza

Možnosti

- dôsledné uplatňovanie environmentálnej legislatívy a statusu územia vyplývajúceho zo stupňa jeho ochrany
- efektívny rozvoj technickej infraštruktúry na úseku vody (zdroje a prevody pitnej vody, odkaňovanie sídiel a čistenie odpadových vôd)
- efektívny rozvoj technickej infraštruktúry na úseku dopravy (rozvoj diaľničnej siete, zvyšovanie podielu ekologicky vhodnejších dopravných systémov, budovanie cestných obchvatov a optimálnych cestných prepojení)
- efektívny rozvoj všetkých aspektov hospodárenia s odpadom, dobudovanie skládok spĺňajúcich kritéria ochrany životného prostredia
- pozitívne ovplyvňovanie ekologického vedomia obyvateľstva – prevencia ochrany prírody
- uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja regiónu.

II.10.6. Problémy

c) úroveň lokálna

lokálne problémy majú charakter odvetvovo – technický (dopravné problémy a ŽP, optimalizácia CR z hľadiska ŽP, ochrany kultúrnych pamiatok a pod.)

III. Priestory cezhraničnej spolupráce

III.1.2. Euroregión Tatry

Po podpísaní Dohody medzi vládou SR a PR o cezhraničnej spolupráci vo Varšave v roku 1994 bola 26. augusta 1994 na ustanovujúcej konferencii v Nowom Targu podpísaná dohoda medzi samosprávami Poľska a Slovenska o založení cezhraničného zväzu Euroregión Tatry, ktorý sa bude „v súlade s procesom integrácie európskych krajín, na základe Rámcovej európskej konvencie o cezhraničnej spolupráci“ snažiť o „urýchlenie všestranného rozvoja susediacich oblastí Poľskej republiky a Slovenskej republiky nadväzujúc na historické korene a vzájomné vzťahy týchto regiónov“.

Územie Euroregiónu

Územie Euroregiónu „Tatry“ na slovenskej strane tvorí 63 obcí z 9 okresov : Námestovo, Dolný Kubín, Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Poprad, Kežmarok, Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves.

Na poľskej strane patria do Euroregiónu mestá a gminy poviatiu Nowotargaskiego, Tatrzańskiego a gminy Muszyna a Piwniczna z poviatiu Nowosiadeckiego .

Rozloha územia Euroregiónu na slovenskej strane je cca 1360 km² s počtom obyvateľov cca 223 tisíc. Na poľskej strane je rozloha cca 2000 km² s počtom obyvateľov cca 250 tisíc. Na Slovenskej strane nie všetky obce regiónu Tatier, ktoré susedia so slovensko-poľskou štátnou hranicou sú členmi Euroregiónu.

Ciele cezhraničnej spolupráce

Hlavné ciele cezhraničnej spolupráce Euroregiónu sú zakotvené v jeho štatúte. Sú orientované na spoluprácu v týchto oblastiach: územné plánovanie, komunálne hospodárstvo, rozvoj priemyslu, pôdohospodárstvo, ochrana prírody a ochrana životného prostredia, doprava a spoje, pohyb osôb a doprava cez hranice, obchod a služby, školstvo a veda, ochrana zdravia, kultúra a umenie, kontakty v rámci mládežníckych aktivít, turistika, rekreácia a šport, eliminácia trestnej činnosti, vzájomná pomoc v prípade katastrof a živelných pohrôm.

V zmysle takto orientovaných oblastí cezhraničnej spolupráce sú prijímané pre každý rok hlavné smery činnosti Euroregiónu. Pre rok 2000 boli na zasadnutí Rady Euroregiónu 4.2.2000 v Námestove prijaté tieto smery rozvoja cezhraničnej spolupráce:

- [Vypracovanie Stratégie rozvoja Euroregiónu Tatry na roky 2000 – 2006 s dôrazom na previazanosť na Stratégiu rozvoja Poľsko – Slovenských prihraničných regiónov.](#)
- Intenzifikácia činností pri príprave Slovensko – poľských projektov transhraničnej spolupráce z Fondov Európskej únie, predovšetkým malých euroregionálnych projektov z fondu PHARE.
- Pokračovanie v starostlivosti pri otváraní turistických hraničných prechodov v Tatrách a v iných lokalitách Euroregiónu Tatry.
- Iné...

Námety na riešenie

osobitný dôraz dať na vypracovanie Koordinačnej štúdie rozvoja slovensko – poľských prihraničných oblastí pod patronátom medzivládnej poľsko – slovenskej komisie (závery zo zasadnutia zo dňa 16. – 17. júna 1999).

IV. Identifikácia a výstupy pre riešenie hlavných problémov

IV.1. SWOT analýza

IV.1.1. Strategické ciele

IV.1.1.1. Rozvoj a modernizácia dopravnej sústavy prihraničia

Zlepšenie dopravnej dostupnosti

- homogenizácie parametrov komunikácií na slovenskej i poľskej strane hranice
- [realizácie chýbajúcich alebo kapacitne a stavebne nevyhovujúcich úsekov ciest, miestnych komunikácií a železničných tratí](#)
- realizácie regionálnych a lokálnych hraničných prechodov vrátane sprístupňujúcich komunikácií a objektov
- prepojenia letísk na nadradený cestný a železničný systém
- [rozvoj infraštruktúry cyklistickej a pešej dopravy.](#)

Pripojenie dopravnej sústavy na európsku dopravnú sieť

- realizáciou infraštruktúry severo-južných dopravných koridorov pretínajúcich prihraničné územie (západný Žilina – Bielsko Biala/Český Tešín, východný Prešov – Rzeszow/Nový Sacz) a súbežných dopravných koridorov (západo-východný Žilina – Prešov – Humenné)
- realizáciou prípojnej národnej dopravnej infraštruktúry
- prostredníctvom dostavby staníc, terminálov a prekladísk v dopravných uzloch Žilina, Čadca, Ružomberok, Poprad a Prešov.

[Zlepšenie telekomunikačnej dostupnosti](#)

[Rozpracovanie GIS o území a prepojenie informačných systémov](#)

[Založenie a prevádzkovanie turistických informačných kancelárií](#)

IV.1.1.2. Rozvoj podnikateľských aktivít

[Podpora ľudovej umeleckej tvorby](#)

IV.1.1.3. Vyrovnávanie trhu práce

[Vytváranie pracovných miest, v tom na vidieku](#)

[Zvyšovanie kvalifikácie pracovných síl](#)

[Nahrádzovanie sezónnych prác trvalými](#)

IV.1.1.4. Všestranný rozvoj vidieka a poľnohospodárstva

- [Spolupráca v oblasti výroby a výmeny produktov](#)
- [Rozvoj agroturistiky](#)
- [Dopĺňanie zariadení občianskej a technickej infraštruktúry](#)
- [Starostlivosť o lesný fond a rozvoj lesného hospodárstva](#)

IV.1.1.5. Spolupráca v oblasti cestovného ruchu a kúpeľnej starostlivosti

j

IV.1.II.1. Udržanie a zlepšenie stavu prírodného prostredia v súlade s európskym štandardom

IV.1.III.1. Posilňovanie susedských vzťahov

IV.2. Hlavné problémy v prihraničnom regióne Slovenskej republiky

Na základe analýzy jednotlivých funkčných systémov, oblastí socio-ekonomických aktivít a spolupráce samospráv, identifikujeme tieto problémy:

IV.2.1. Obyvateľstvo, ľudské zdroje

Z hľadiska stavu a štruktúry ľudských zdrojov ja možné medzi hlavné problémy zaradiť:

- odchod vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva do väčších miest a Čiech
- nízka využiteľnosť kvalifikovaných ľudí v dôsledku znižovania zamestnanosti a minimálne možnosti nového zamestnania
- málo vysokoškolsky vzdelaných ľudí a nízke percento absolventov VŠ
- jednostranne zamerané SŠ a učilištia a stagnácia učňovského školstva
- kvalifikačná štruktúra orientovaná len na doterajšie potreby regiónu (napr. zameraná jednostranne na strojársku výrobu) – nedostatok vhodných náhradných pracovných príležitostí
- vysoká miera nezamestnanosti stredoškolákov v okrese Čadca a na Orave

IV.2.2. Sídelná štruktúra

- nepriaznivá demografická situácia
- nepriaznivý vývoj nezamestnanosti
- výpadok nosných hospodárskych aktivít
- nedobudované rekreačné zariadenia a ich nevhodné štrukturálne zloženie
- stret záujmov ochrany prírody s prirodzenými snahami obcí o intenzívne využitie svojho katastrálneho územia najmä aktivitami rekreácie

IV.2.3. Ochrana prírody

- existencia chránených území (NAPANT) a iné obmedzenia rozvoja vyplývajúce z titulu ochrany prírody
- poľnohospodárska pôda ako znečisťovateľ
- neúplná kanalizačná sieť a ČOV – z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov
- veľká výšková členitosť terénu RU
- nákladnosť využitia termálnych vôd
- nevyhnutnosť zachovania genofondu
- utlmený rozvoj vidieka
- nedobudovanie celoštátnej diaľničnej siete
- severná časť lesov postihnutá imísiami z Ostravska a Katovicka
- erózia pôdy
- neexistuje centrálna skládka TKO vyhovujúca normám
- menej vhodné klimatické podmienky – málo slnečných letných dní

IV.2.4. Kultúrne dedičstvo

- Kritický stavebno-technický stav mnohých objektov kultúrnych pamiatok
- Absolútny nedostatok finančných prostriedkov na prieskumy, projekty a realizácie obnovy pamiatkových objektov
- Absencia územno-plánovacej dokumentácie v sídlach s legislatívne chránenými historickými sídelnými a krajinnými štruktúrami a nutnosť aktualizácie jestvujúcich ÚPN
- Nevyjasnenosť problematiky ochranných pásiem chránených lokalít, areálov a objektov kultúrneho dedičstva
- Komplikované majetkovo-právne vzťahy brzdiace proces obnovy a využitia pamiatok
- Nevyužitie objekty

IV.2.5. Dopravná infraštruktúra

Národné:

Spoločné problémy slovensko-poľské

- chýbajúca nadregionálna západo-východná komunikácia v slovensko-poľskom pohraničí

Problémy slovenské

- konflikt tranzitnej nákladnej dopravy na ceste č. I/59 s chráneným územím TANAP CHKO Horná Orava, Chočské Vrchy a s osídleným územím údolia rieky Orava, vrátane hraničného priechodu Trstená - Chyžné

Regionálne:*Spoločné problémy slovensko-poľské*

- chýbajúce prepojenie regionálnych železničných tratí medzi Trstenou a Podczerwonym
- chýbajúci kompaktný dopravný systém na území Vysokých Tatier (vrátane spoločného využívania medzinárodného letiska Poprad)

Lokálne:*Spoločné slovensko-poľské problémy:*

- nevyhovujúce technické parametre regionálnych a lokálnych železničných tratí prejavujúce sa v ich nízkej traťovej rýchlosti

Slovenské problémy:

- rušenie spojov SAD, technicky a morálne zastaralý vozový park dopravcov SAD a MHD

IV.2.6. Cestovný ruch a rekreácia

V prihraničnom území má dlhodobú tradíciu vzájomná spolupráca a kontakty blízkych miest a obcí, ktorá sa rozvíja a má predpoklady pre významný rozvoj. Na základe informácií od orgánov štátnej správy a samosprávy možno súhrnne charakterizovať problémy, ktoré sa zameriavajú najmä na:

- doriešenie problematiky hraničných priechodov pre malý pohraničný styk a medzinárodný turistický styk na celom prihraničnom území
- skvalitnenie, dobudovanie, možnosti rekonštrukcie a novej výstavby vybavenosti a infraštruktúry v strediskách a lokalitách významných pre cezhraničný turizmus
- návrhy na vyznačenie a projektovanie nových cykloturistických trás a turistických chodníkov v súlade so záujmami prírody (Karpatská cyklistická trasa cca 1 000 km cez krajiny strednej Európy)
- návrhy na realizáciu „turistických trás“ s využitím tzv. historických ciest s možnosťou využitia bohatého kultúrno-historického potenciálu, doplnením a využitím vhodnej ubytovacej, stravovacej a doplnkovej vybavenosti

IV.2.8. Technická infraštruktúra

Problémy podľa jednotlivých úrovní:

Celorepublikové úroveň

- závislosť na dovoze energie
- nízka úroveň a stupeň telefonizácie
- nedostatok miestnych zdrojov energie
- nedostatočná podpora štátnych orgánov pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie

Regionálna a lokálna úroveň

- nedovybavenosť jednotlivých regiónov základnými prvkami technickej infraštruktúry
- nízka úroveň využívania vodného potenciálu na výrobu elektrickej energie v MVE
- nedostatočné využívanie biomasy na vykurovanie vidieckych sídiel

Lokálna úroveň

- nevyhovujúci technický stav elektrickej sekundárnej rozvodnej siete v niektorých obciach

IV.2.9. Stav životného prostredia**Úroveň celorepubliková**

Analýza potvrdzuje diaľkové prenosy škodlivých látok v ovzduší, zrejme z priemyselných regiónov Kato-wice a Ostrava, prejavujúce sa v severozápadnej časti riešeného územia formou:

- zvýšenej miery defoliácie stromovej zelene a globálnym zhoršením zdravotného stavu lesa
- zvýšenou kontamináciou pôdneho fondu

Tieto ukazovatele vykazujú značnú mieru korelácie v území a možno ich považovať za indikátory stavu znečistenia ovzdušia vo vyššie uvedených súvislostiach.

Úroveň regionálna

Na regionálnej úrovni zaostáva oproti potrebe ochrana a racionálne využívanie prírodných zdrojov, najmä v problematike odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, čo má vplyv na zhoršenú kvalitu povrchových tokov.

Medzi regionálne problémy možno zaradiť tiež rezervy v pozitívnom ovplyvňovaní vedomia obyvateľstva a ich vzťahu k ekológii regiónu, kde žijú. Vzhľadom k tomu, že ide v rámci SR o regióny s relatívne najlepším ŽP a vysokým podielom chránených území, **zvýšenie environmetálneho vedomia obyvateľov by malo význam preventívnej ochrany územia.**

Úroveň lokálna

Lokálne problémy majú charakter odvetovo – technický (dopravné problémy a ŽP, optimalizácia CR z hľadiska ŽP, ochrany kultúrnych pamiatok a pod.) a ich analýzu obsahujú odborné kapitoly tejto analýzy.

Hospodárstvo

K hlavným problémom v území, ktoré možno konkretizovať na základe SWOT analýzy sa radia najmä:

- **chýbajú finančné zdroje na nové technológie**
- legislatíva pre zakladanie spoločných podnikov nevyhovuje
- **stúpajúca nezamestnanosť**
- **nedostatočná spolupráca na regionálnej úrovni**
- nerozvojová sústava ekonomických nástrojov (daňové, úverové, dotačné nástroje, subvenčná politika)
- slabá technická infraštruktúra – najmä potreba zmodernizovania komunikačného systému
- druhotná zariadenosť podnikov
- poddimenzovaná infraštruktúra väčšiny okresov
- slabá surovinová základňa s výnimkou drevnej hmoty
- pretrvávajúce problémy súvisiace s reštrukturalizáciou hospodárstva
- vzájomne nízky stav vlastného kapitálu umiestneného za hranicou
- nedostavaná diaľnica D 18 a jej nepokračovanie na poľskej strane
- okrajová oblasť
- nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva
- **nedostatočné využívanie podporných programov EÚ**
- útlm existujúcej strojárnej výroby
- **pomalý vznik nových pracovných príležitostí**

IV.2.11. Euroregióny

Úroveň národná

Euroregión Tatry :

- Inštitucionálna a konštitucionálna oblasť
- postup regionalizácie a decentralizácie – potlačanie centralizmu
- **rozvinutie cezhraničnej subsidiarity**
- špecifikovanie modelov alebo oblastí vhodných na dialóg so zapojením hlavných predstaviteľov verejného sektora
- prijatie právnych noriem na dialóg so zapojením hlavných predstaviteľov verejného sektora
- prijatie právnych noriem na všetkých úrovniach (medzinárodnej, vnútroštátnej, regionálnej) – neobmedzovať cezhraničné vzťahy z hľadiska právnej subjektivity
- polozenie priamej výmeny informácií decentralizovanými verejnými orgánmi na oficiálnu bázu
- reforma verejnej správy – vznik II. stupňa samosprávy

Spoločensko – ekonomická oblasť :

- **dosiahnutie cezhraničnej ekonomickej a sociálnej previazanosti cieľov**
- identifikovanie spoločných ekonomických záujmov
- **otvorenie priestoru pre cezhraničný ekonomický život**
- vytvorenie cezhraničných ekonomických rád
- prijatie rámcových podmienok pre regionálnu ekonomickú podporu
- otvorenie verejných trhov
- **spoločný postup pri identifikovaní a vypracovávaní územno-plánovacích dokumentov a podkladov (cez hranicu)**

V. Námety na riešenie

V.1. Sídlna štruktúra

Pre riešenie problémov v sídelnej štruktúre je potrebné zabezpečiť:

- **celkovým a základným motívom je spoločné Slovensko-Poľské, komplexné využitie územia najmä v oblasti Hornej Oravy,**
- **oblasť Vysokých Tatier je špecifická a javí už teraz určitý stav nasýtenia. Preto je nutné pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie hľadať doplnujúce územia najmä v polohách Hornej Oravy**
- **je potrebné riešiť tranzitnú cestnú dopravu v koridoroch, Horná Orava tak, aby nedochádzalo k enormnej záťaži sídelnej štruktúry**
- **určité možnosti sú v kooperácii v cestovnom ruchu, výrobe stavebných hmôt ale aj v ostatnej výrobe a čiastočne v poľnohospodárstve a lesníctve.**

Sídla s potenciálom cezhraničnej spolupráce:

SD7 Brezovica, SD8 Zuberec, SD9Habovka, SD13 Podbiel, SD23 Oravice, SD24VysokéTatry

V.2. Ochrana krajiny a prírody

V ochrane prírody a krajiny odporúčame:

- zosúladiť legislatívne predpisy medzi Slovenskou republikou a Poľskou republikou
- realizovať projekt „Natura 2000“
- zosúladiť ochranné režimy v ich obsahovej, priestorovej, časovej a technickej náplni pre chránené územia na slovenskej a poľskej strane riešeného územia
- dobudovať personálne a technicky správy ochrany NP a CHKO

V ochrane lesa odporúčame:

- v medzinárodných dohovoroch o diaľkových prenosoch imisii sprísniť tlak na producentov
- v prihraničnej oblasti zakázať budovať priemyselné komplexy, ktoré by mohli byť zdrojom produkcie emisií a ohrozovali by ekologickú stabilitu bioty
- zvýšiť dotácie na ozdravovacie činnosti lesov poškodených emisiami z Fondu zveľaďovania lesa a žiadať príspevky aj z fondov EÚ

Ďalej je potrebné realizovať:

- Rozvoj spolupráce v chránených územiach
- Ochrana migrujúcej fauny (výskum a výmena informácií z tejto oblasti)
- Realizovať spoločný projekt ochrany kamzíka tatranského
- Vypracovať UŠ zameranú na trvalo udržateľný rozvoj regiónu Vysokých Tatier po oboch stranách hraníc

V.3. Kultúrne dedičstvo

Na základe výsledkov analýzy územia sa tradične dobrá poľsko-slovenská spolupráca prameniaca i v spoločných kultúrnych koreňoch navrhuje zintenzívniť prostredníctvom oživenia pôvodných historických ciest a realizáciou trás turistických okruhov po najvýznamnejších lokalitách kultúrnych pamiatok prihraničného územia.

„Jantárová cesta“

Jantárová cesta je pripravovaný medzinárodný projekt podpory občianskej spoločnosti vo vidieckom prostredí pri zachovaní trvalo udržateľného rozvoja na pradávnjej obchodnej trase, prechádzajúcej Budapešťou, stredným Slovenskom a Krakowom. Hlavným nástrojom Jantárovej cesty je iniciácia a podpora vidieckeho turizmu.

Jantárová cesta spája 5 lokalít, zapísaných na Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO: Budapešť - Banskú Štiavnicu - [Vlkolínec](#) - [Vielička](#) - [Krakow](#).

Trasa Jantárovej cesty: Budapešť – Vác – Szentendre – Ostrihom – Šahy – Banská Štiavnica – Banská Bystrica – [Kvačany](#) – [Orava](#) – [Krakow](#).

Ciele Jantárovej cesty: podpora nadregionálnej a cezhraničnej spolupráce, spoznávanie kultúrneho a prírodného dedičstva, podpora miestnych aktivistov a organizácií pri poskytovaní služieb na trase Jantárovej cesty.

„Magna Via“

Most kultúrno-historického dedičstva piatich krajín. Súbor historických obchodných ciest, Cesty kráľa Bélu IV., ale predovšetkým Kráľovsko-cisárska poštová cesta, ktorá od 16.stor. prechádzala Rakúskom, Slovenskom, Ukrajinou, Maďarskom a Rumunskom.

Kráľovsko-cisárska poštová cesta vznikla v r. 1526 po bitke pri Moháči na podnet Viedne, ktorá potrebovala mať spojenie so Sedmohradskom. Na ceste bolo 56 poštových preprahacích staníc.

Trasa cesty: Viedeň – Bratislava – Prievidza - **Ružomberok** – **Liptovský Mikuláš** – **Poprad** – Košice – Mukačevo – Debrecen – Sibiu.

Magna Via – nadnárodný projekt znovuoživenia historických ciest, obnovenia kultúrno-historického povedomia, vytvárania nových pracovných príležitostí pre rozvoj služieb a tradičných remesiel, presadzovania renovácie pôvodných preprahacích staníc na poštovej ceste.

Spolupráca so subjektami dotýkajúcimi sa trasy - Jantárová cesta

„Cesta za kultúrnymi pamiatkami originálnej drevenej ľudovej architektúry v PRLA“

Väčšina sídiel, ktorých časť bola vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry, ležia v bezprostrednej blízkosti hranice (Veľké Borové, Novot', Huty, Podbiel). Cezhraničnú spoluprácu zameranú na využitie a spoznávanie regionálnej ľudovej architektúry v pôvodnom prostredí je tak možné zokruhovať, rozšíriť i o blízke obce s pamiatkovými zónami a trasu spojiť na obidvoch stranách slovensko-poľských hraníc.

„Trasa programami kalendárov tradícií v skanzenoch“

Všetky regionálne národopisné múzeá v prírode, sú lokalizované v okresoch priamo naväzujúcich na štátnu hranicu s Poľskom. Sú v nich systémom „in situ“, alebo transfermi prezentované typické ukážky obytných, hospodárskych, spoločenských, sakrálnych i technických pamiatok prihraničných regiónov.

Ľudová architektúra, folklór, jarmoky, tradičné remeslá, špeciality gastronómie a ďalšie aktivity širokej škály kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných v skanzenoch, sú originálnymi ponukami rozšírenia cezhraničnej spolupráce v cestovnom ruchu a turizme.

„Cestovanie historickými lesnými železničkami“

Lesné železnice predstavovali v prvej polovici 20.stor. typický dopravný prostriedok v lesnej doprave na Slovensku a tvoria významnú kapitolu v dejinách lesnej dopravy.

Obnovou historických železníc, ako významných technických pamiatok v prihraničných regiónoch, ktorých ekonomická základňa bola v minulosti postavená a stále sa ešte odvíja od bohatstva lesov, prispeje nielen k zachovaniu tohto tradičného systému dopravy pre budúce generácie, ale môže byť aj jedným z aspektov rozvoja turizmu v danom území.

„Prezentácia technických kultúrnych pamiatok v území“

Vychádzajúc z faktu, že Slovensko síce bolo priemyselne najvyspelejšou krajinou Uhorska, ale pamiatky historickej výroby sú ešte stále akoby nedocenenou časťou kultúrneho dedičstva – projekt v analýze prihraničných regiónov identifikuje okrem industriálnej architektúry i technické pamiatky tradičnej remeselnej výroby. Poskytuje informácie o ich pôvodnej lokalizácii a podnety na spoluprácu pri oživovaní tradičných remesiel. (Mlyny, píly, valchy, stupy, vyhne, farbiarske dielne, lisovne, šindliarne, pekárne a pod.).

Cieľom ich prezentácie je aj podpora rozvoja zamestnanosti prostredníctvom aktivít spojených s cestovným ruchom pri oživovaní tradičných remesiel.

V.4. Dopravná infraštruktúra

Hlavnou prioritou procedurálnej roviny v doprave bude spracovanie spoločných metodologických, študijných, projekčných materiálov a vytvorenie informačného systému územia. Po obsahovej stránke pôjde o spracovanie spoločnej metodológie:

- monitoringu súčasných prepr. procesov v území a prognostiky ich ďalšieho vývoja
- vytvárania a prevádzkovania informačného systému o území prihraničia
- koordinácie štúdiijného a projekčného procesu rozvoja dopravnej sústavy prihraničia

Monitoring dopravnej sústavy prihraničia by mal kontinuálne ilustrovať vývoj prepravných vzťahov v skúmanom území. Jeho zameranie by malo byť doplnkom celoštátne sledovaných informácií o doprave v Slovenskej a Poľskej republike. Ťažisko databázy monitoringu bude na regionálnej, subregionálnej a lokálnej úrovni, jeho výrazným prínosom budú v súčasnosti okrajovo registrované a vyhodnocované transhraničné vzťahy. Funkčný monitoring dopravy bude súčasťou informačného systému prihraničného územia Slovenska a Poľska. Hlavnou úlohou monitoringu bude poskytovať nevyhnutne potrebné dopravné údaje (o objemoch, smerovaní a účeloch ciest) k prognóze prepravných vzťahov a k návrhu a kreovaniu dopravnej sústavy prihraničia.

K zabezpečeniu územnej a systémovej synergie dopravnej sústavy prihraničia bude potrebné zrealizovať strategický dopravno-plánovací materiál „Projekt rozvoja a modernizácie nadregionálnej dopravnej sústavy slovensko-poľského pohraničia“, spracovaný vo funkčných intenciách kontinuálneho, hranicami nedeľeného, priestoru. Taktiež bude potrebná koordinovaná realizácia:

- vyhladávacích štúdií, predovšetkým hlavnej distribučnej komunikácie prihraničia (západo-východnej „Karpatskej cesty“)
- dopravno-inžinierskych plánov a územnoplánovacích podkladov zameraných na dopravu jednotlivých, dopravne kompaktných a hranicou nerozdelených, prihraničných priestorov,
- štúdií a projektov prípojných dopravných systémov na nadradenú dopravnú sústavu,
- štúdií a projektov zameraných na prvky dopravných systémov určených k základnej dopravnej obsluhu prihraničného územia.

Principiálne bude **zlepšenie dopravnej dostupnosti prihraničného priestoru** vychádzať z:

- homogenizácie parametrov komunikácií na slovenskej i poľskej strane hranice,
- realizácie chýbajúcich alebo kapacitne a stavebne nevyhovujúcich úsekov ciest, miestnych komunikácií a železničných tratí
- realizácie regionálnych a lokálnych hraničných priechodov vrátane sprístupňujúcich komunikácií a objektov
- prepojenia letísk na nadradený cestný a železničný systém
- rozvoja infraštruktúry cyklistickej a pešej dopravy.

Pripojenie územia na európsku dopravnú sieť je dané dohodami o lokalizácii siete TEN a TINA v rámci ECMT/CEMT. Proces rozvoja a modernizácie dopravnej infraštruktúry prihraničia bude skúmať, vyhodnocovať a do celoštátnej a európskej dopravnej sústavy presadzovať regionálne priority prihraničia. V rovine súčasných poznatkov o európskej dopravnej sústave a súčasných nárokov neskoordinovanej dopravnej sústavy prihraničia je pripojenie na európsku dopravnú sieť dané:

- realizáciou infraštruktúry severo-južných dopravných koridorov pretínajúcich prihraničné územie (západný Žilina – Bielsko Biala/Český Tešín, východný Prešov – Rzeszow/Nový Sacz) a súbežných dopravných koridorov (západo-východný Žilina – Prešov – Humenné)
- realizáciou prípojnej národnej dopravnej infraštruktúry

- dostavbou staníc, terminálov a prekladísk v dopravných uzloch Žilina, Čadca, Ružomberok, Poprad a Prešov.

V.5. Cestovný ruch a kúpeľníctvo

Námety na riešenie problémov na národnej úrovni:

V.5.2. Otvorenie turistických hraničných priechodov, stanovenie prevádzkového režimu a zabezpečenie označenia miest na prekračovanie štátnej hranice.

Táto skupina námietov má ťažiskovú polohu a ako taká je predmetom spracovania podkladov samostatnej pracovnej skupiny s dôrazom na zosúladenie požiadaviek ochrany prírody na „ekologický“ cestovný ruch.

V záujme zlepšenia podmienok pre cezhraničný slovensko-poľský cestovný ruch je skvalitnenie infraštruktúry v území intenzívne využívanom pre CR, konkrétne:

- skvalitnenie železničného prepojenia, vytvorenie „rekreačného“ dopravného prepojenia
- skvalitnenie životného prostredia v území intenzívne využívanom pre CR (ovzdušie, kvalita lesov, vôd...)
- infraštruktúra pre zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd (kúpanie, vodné športy)

V.5.3. Námety na riešenie skvalitnenia vybavenosti stredísk, kúpeľných miest a stredísk kúpeľného turizmu medzinárodného významu:

- Dostavba vybavenosti a infraštruktúry strediska CR a kúpeľného turizmu Oravice
- Skvalitnenie a dostavba vybavenosti a infraštruktúry v stredisku Zuberec s možnosťou interregionálneho rozvoja stredísk Zuberec - Zakopané

V.5.4. Ďalšiu významnú skupinu tvoria námety na projekty medzinárodných cyklotrás a atraktívnych turistických chodníkov v území so strediskami medzinárodného významu

Námety na riešenie na regionálnej úrovni s doplnením vhodnej stravovacej, ubytovacej, informačnej a inej doplnkovej vybavenosti :

- Turistická trasa „Drevená ľudová architektúra v Poľsku“ - PRLA na Slovensku (R₂₀).
- Turistická trasa „Jantárová cesta“ Budapešť - Šahy - Banská Štiavnica - Kvačany -Krakov.
- Turistická trasa „Magna Via“ ako prepojenie Gotickej a Jantárovej cesty na Slovensku.

Skupina námietov na národnej úrovni

Podskupina námietov na skvalitnenie vybavenosti stredísk CR a rekreácie (SCR), stredísk zimných športov (SZŠ), kúpeľných miest (KM) a stredísk kúpeľného turizmu medzinárodného významu

R26

SCR Oravice

R27

SCR Zuberec (v spolupráci so strediskom Zakopané)

V.6. Vodné hospodárstvo

Zabezpečenie na regionálnej úrovni

- vypracovanie štúdie využitia minerálnych vôd na rekreačné, plniarenské, prípadne kúpeľné účely

V.7. Technická infraštruktúra

Energetika

Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

V rámci regionálneho zabezpečenia v oblasti zásobovania elektrickou energiou vytvárať optimálne podmienky na využitie technicky využiteľného potenciálu rieky Poprad a Studený potok. V súčasnosti na rieke Poprad na území SR je v príprave výstavba troch MVE o celkovom inštalovanom výkone 1 400 kW a na Studenom potoku tri MVE o celkovom inštalovanom výkone 1 000 kW.

Potenciál drevnej biomasy,

ako aj odpadovej drevnej biomasy je v prihraničných oblastiach Žilinského a Prešovského kraja veľký a veľmi málo využívaný. Z analýz vyplýva, že na území týchto krajov je rezerva nevyužitého drevného odpadu a cca 10 % primárnych energetických zdrojov môže byť nahradená biomasou. Vzhľadom k tomu, že obdobný stav reálne odhadujeme aj na Poľskej strane, je potrebné hľadať možnosti spolupráce v tejto oblasti, lebo náhrada používania uhlia ako zdroja paliva drevnou biomasou, poskytuje zdravšie a čistejšie lokálne životné prostredie a vytvára predpoklady pre trvalo udržateľný spôsob života.

Jednou z konkrétnych možností na cezhraničnú spoluprácu medzi SR a PR v tejto oblasti je využitie vysokoefektívneho paliva (drevných peliet) spracovaním pilín, ako náhrada za používanie pevných fosílnych palív, ako aj využívanie biomasy vo forme drevných štiepkov.

V.8. Stav životného prostredia

Vcelku možno konštatovať pomerne nízku frekvenciu problémov životného prostredia v riešenom území vo väzbe na záujmy poľskej strany. Možno poukázať na tieto námety (ktoré kompletizujú námety pôsobiace tiež na zlepšenie ŽP), uvedené v predchádzajúcich odvetvových kapitolách:

- pristúpiť k analýzám diaľkových prenosov znečisťujúcich látok v ovzduší v kontakte území Poľska a severozápadného Slovenska
- zjednocovať metódy monitoringu ŽP a kontroly zdrojov emisií v prihraničnej oblasti
- podporovať akcie zamerané na separáciu komunálneho odpadu
- organizovať akcie na ovplyvňovanie vedomia obyvateľstva, jeho vzťahu k ekológii
- podporovať (priorizovať) investičné akcie v území zamerané na zlepšenie stavu životného prostredia (technológie na zníženie emisií škodlivých látok do ovzdušia, výstavba čistiarní odpadových vôd z komunálnej sféry, likvidácia neregulárnych skládok komunálneho odpadu, využitie regionálnej biomasy, obnoviteľných zdrojov energie a pod.)

V.9. Hospodárstvo

Možnosti, ktoré umožnia rozvoj územia sú sústredené na:

- rozvoj spolupráce v malom a strednom podnikaní (s možnosťou efektov v zabezpečení stability hospodárskeho systému a v rozvoji ekologicky čistých výrobných procesov)
- zakladanie spoločných podnikov
- tvorba trhovej infraštruktúry
- rozvoj služieb, infraštruktúry, CR, celulózo-papierenskej finalizácie spracovania drevnej hmoty
- využiteľnosť vzdelanosti obyvateľstva pri reštrukturalizácii priemyslu
- návrat tradičných výrobných a remeselných založených na miestnych surovinových zdrojoch a zručnostiach
- posilnenie spracovateľského priemyslu domácich poľnohospodárskych výrobkov
- možnosti posilnenia a diverzifikácie služieb CR v predhorí národných parkov
- využívanie prihraničnej polohy
- priaznivý demografický potenciál
- región je oblasťou vstupu zahraničného kapitálu
- bezprostredná blízkosť trhov v Poľsku a Česku využiteľná na podporu obchodnej výmeny

IV.10. Euroregióny

Námety spoločné, orientované na zlepšenie činnosti euroregiónov:

- Realizovať návrh z Protokolu zo VI. zasadnutia Poľsko-Slovenskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, aby Fond malých projektov programu PHARE CBC spravovali Euroregióny na oboch stranách hranice.
- Vyššia angažovanosť euroregiónov na slovenskej strane na implementácii finančných prostriedkov z fondov Európskej únie.
- Podporovať snahu Euroregiónu Tatry o uvedenie do činnosti Strediska poľsko-slovenskej spolupráce a propagácie v Novom Targu.
- Činnosť euroregiónov finančne podporovať z úrovne národných vlád oboch štátov.
- Rozšíriť financovanie PHARE CBC aj na ďalšie roky

Euroregión Tatry

Návrhy na intenzívny rozvoj prihraničnej spolupráce

- Do orgánov a inštitúcií, ktoré svojim rozhodovaním ovplyvňujú cezhraničnú spoluprácu zapojiť predstaviteľov existujúcich euroregiónov na Slovensku
- Odstrániť zlý stav infraštruktúry na hraničných priechodoch osobitne na cestnom priechode Chyžné – Trstená
- Osobitný dôraz smerovať do vypracovania Koordinačnej štúdie rozvoja slovensko – poľských prihraničných oblastí pod patronátom medzivládnej poľsko – slovenskej komisie (závery zo zasadnutia zo dňa 16. – 17. júna 1999).

VI. Závety vyplývajúce z riešenia projektu pre úroveň Slovenskej republiky

V inštitucionálnej sfére

Zriadenie odborných pracovísk základného a aplikovaného výskumu v územnom plánovaní, urbanizme a tvorbe krajiny v oboch republikách. Pracoviská budú zabezpečovať výkon týchto činností v polohe národnej, ako aj v polohe nadnárodnej. Aktívna spolupráca s pracoviskami obdobného charakteru v štátoch Európskej únie a v štátoch Strednej a Východnej Európy bude základným predpokladom pre kompatibilitu v polohe terminológie, metodológie a legislatívny procesov územného plánovania.

V oblasti legislatívy

- Harmonizácia legislatívy v oblasti územného plánovania, stavebného poriadku, ochrany prírody a krajiny a kultúrneho dedičstva.
- Harmonizácia noriem a predpisov v oblasti dopravy, vodného hospodárstva, pôdy, ovzdušia, lesného hospodárstva a poľovníctva.
- Zosúladenie noriem a legislatívy v oblasti energetiky a telekomunikácií.
- V oblasti daňovej politiky a nástrojov, podporujúcich malé a stredné podnikanie.

V oblasti monitoringu a informačných systémov

- Zosúladenie systému vzájomnej informovanosti v prípade živelných pohrôm - monitoring, systém ohlasovania živelných pohrôm, atď.
- Zavedenie kompatibilného systému monitoringu jednotlivých zložiek životného prostredia - voda, pôda, ovzdušie, odpady.
- Spracovanie jednotného informačného systému vzájomnej spolupráce samospráv na oboch stranách hranice, podkladu pre koordinovanie rozpracovaných, resp. tvorbu a iniciovanie nových projektov v jednotlivých funkčných systémoch v území.

V oblasti územného plánovania a tvorby krajiny

- Zabezpečenie realizácie „**Priestorovej koncepcie trvalo-udržateľného rozvoja regiónu Vysoké a Západné Tatry**“ na území oboch štátov. Vzhľadom na vysoký prírodný, kultúrny a ekonomický potenciál tohoto územia je potrebné urgentne spracovať spoločný územnoplánovací podklad, ktorý by nadväzoval na Projekt územného rozvoja pohraničia Slovenskej republiky a Poľskej republiky.
- Spracovanie terminologického slovníka v oblasti urbanizmu, územného plánovania a tvorby krajiny v štyroch jazykových mutáciách: slovensky - poľsky - anglicky - nemecky
- Spracovanie návrhu metodologických postupov pre tvorbu dokumentov územného rozvoja a regionálnej politiky v prihraničných územiach

Úlohy v tejto časti budú realizované v kompetencii ústredných orgánov štátnej správy v oboch republikách :

- Slovenská republika - Ministerstvo životného prostredia
- Poľská republika - Urząd rozwoju miast

NPRR – NÁRODNÝ PLÁN REGIONÁLNEHO ROZVOJA**Zaradenie mikroregiónov v riešenej zóne :**

- A. Rozvinuté - L. Mikuláš
 B. Stabilizované - Tvrdošín, Dolný Kubín, niektoré obce riešenej zóny (cca 10%)
 C. Stagnujúce - väčšina obcí riešenej zóny (cca 40 %)
 D. Depresívne - Námestovo, niektoré obce riešenej zóny (cca 50 %)

Prednostne sa budú podporovať regióny so zaradením v skupine C a D

Prognóza vývoja Slovenska na roky 2000 - 2006

Rok	Miera Inflácie	HDP SR	Nezamestnanosť	Nominálna mzda
2000	8,4	888	18,2	11 440
2001	7,0 – 8,2	970	17,5	12 250
2002	5,9 – 7,6	1050	17	13 450
2003	5,5 – 7,4	1150	16	14 600
2004	5,4 – 7,2	1250	15,5	15 800
2005	5,2 – 7,0	1400	15	17 000
2006	5,1 – 6,7	1550	14	18 300

kap. 2.4 životné prostredie

- regulácia rozvoja CR v chránených územiach (využitie podhorí)
- zvyšovanie environmentálnej uvedomelosti a zodpovednosti (presadzovanie kvalitných riešení s dlhodobou koncepciou)
- podpora programov rozvoja CR

kap. 4.1.4 doprava

- podpora ekologických druhov dopravy
- čelenie enormnému nárastu individuálnej osobnej dopravy
- znižovanie regionálnych vplyvov dopravy na životné prostredie

NPR SLOVENSKA - PREDLOŽENÝ SLOVENSKOU VLÁDOU BRUSELU V JÚNI 2003.**Kontinuita v podpore globálnych, strategických a špecifických cieľov a priorít NPR:**

- rast konkurencie schopnosti priemyslu a služieb (tu je zahrnutý CR)
- multifunkčné poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

napríklad :

- obnova dediny s rozvojom malých hospodárstiev sebestačného charakteru
- podpora rozvoja vidieka okolo Jantárovej cesty Budapešť – Kvačany - Krakow
- rozvoj pamiatkovej zóny Veľké Borové - Malé Borové
- obnova remesiel – mlyny, valchy, píly, stupy, vyhne, farbiarske dielne, lisovne, šindliarne, pekárne...
- údržba a využitie pamiatok – Františkova huť, Habovská vyhňa, Zuberecké stupy...
- riešenie alternatívnej dopravy z dôvodu pomalých rekonštrukcií ciest a nárastu prepravy
- turistický prechod Tichou dolinou a iné hraničné prechody
- dobudovanie dopravného systému Vysokých Tatier
- celkový rozvoj CR územia Oravy a Liptova
- doplnenie železničných spojení tam, kde je to potrebné
- rozvoj multifunkčných informačných technológií

NÁRODNÁ STRATÉGIA TUR A NEAP (NÁRODNÝ ENVIRONMENTÁLNY AKČNÝ PROGRAM)

- podpora aktivít rozširujúcich biodiverzitu
- využívanie obnoviteľných zdrojov
- podpora vidieckeho rozvoja so zreteľom na sociálny aspekt a rovnosť príležitostí
- podpora aktivít pôsobiacich na zdravotný stav obyvateľstva
- iné...

KURS 2001 (KONCEPCIA ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA)

- pri riešení území s veľkoplošnými chránenými územiami podporovať územný rozvoj v smere disociovaného systému osídlenia a zabrániť živeľnej koncentrácii miest, ktoré môžu ohroziť únosnosť krajinného prostredia
- podporovať rozvoj území s HDP pod 75 % priemeru HDP krajín EÚ

5. KONTINUITA S DOKUMENTMI NA ÚROVNI EURÓPY**EUROREGIÓŇ TATRY**

- podpora aktivít integrujúcich euroregión
- podpora aktivít na stieranie prihraničných rozdielov v legislatíve a územno-správnych štruktúrach
- podpora aktivít na vyhľadávanie partnerstiev (navrhované združenie obcí „Západné Tatry“, by mohlo byť partnerom za západnú časť Euroregiónu Tatry, v zmysle znenia bodu 5. „Dohody o spolupráci medzi primátormi miest Poprad, Vysoké Tatry a Zakopané“ uzavretej dňa 11.3.2003 v Zakopanom.

TRETIE HODNOTENIE EEA (EURÓPSKA ENVIRONMENTÁLNA AGENTÚRA): STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA EURÓPY (MÁJ 2003)

Úvod

V poslednom desaťročí 20 storočia Západná Európa pokračuje v prechode od poľnohospodárskej a spracovateľskej hospodárskej základne k spoločnosti výraznejšie orientovanej na služby. Stredná a východná Európa v prechode od centrálne plánovaného hospodárstva k trhovej ekonomike.

...Mnohé negatívne dopady sa pravdepodobne ešte vyostria. Takýto trend už je zreteľný v oblasti dopravy. Prechod na trvalo udržateľný rozvoj si vyžaduje konkrétne kroky na všetkých úrovniach, hlavne miestnej a regionálnej. Pre dosiahnutie TUR má zásadný význam angažovanosť na miestnej a regionálnej úrovni, pochopenie zo strany orgánov verejnej správy, podnikateľov, občianskych združení a osobná aktivita.

Energia

Toto odvetvie je aj naďalej dominantným prispievateľom ku klimatickým zmenám. Potrebne opatrenia:

- racionálne využívanie energie
- výrazné zvýšenie využitia obnoviteľných zdrojov
- plánovaný útlm jadrovej energetiky

Dominantnú úlohu naďalej zohráva energia z vody, biomasy, vetra a slnka, nakoľko plánovaný útlm jadrovej energie by viedol k zvýšenej spotrebe fosílnych palív a emisii oxidu uhličitého.

Doprava

...okrem technických riešení sú potrebné stratégie lepšej integrácie dopravy a životného prostredia na obmedzenie rastu premávky a na posilňovanie režimov, ktoré sú priaznivejšie z hľadiska životného prostredia – dva z kľúčových zámerov stratégie TUR krajín EÚ.

- Najznečisťujúcejšími druhmi dopravy sú lietadlá a automobily
- Počet automobilov sa od roku 1990 do roku 1999 zvýšil v strednej Európe o 61 %, ale aj tak je na úrovni len 1/6 západnej Európy.

Cestovný ruch

Cestovný ruch je jedno z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich odvetví a významne prispieva k rastu osobnej a leteckej dopravy, ktoré najviac zaťažujú životné prostredie. Cestovný ruch zaťažuje ďalej vody, tvorbu odpadov a fragmentáciu pôdy. Sú potrebné politické opatrenia na presadzovanie TUR CR.

Svetová organizácia CR predpovedá rast CR v Európe 3,1 % ročne do roku 2020.

Poľnohospodárstvo

...aj keď počty hospodárskych zvierat výrazne poklesli, naďalej pretrváva vysoké zaťaženie životného prostredia spôsobené intenzifikáciou a koncentráciou živočíšnej výroby do veľkých jednotiek a zlým zaobchádzaním s odpadmi zo živočíšnej výroby.

Lesníctvo

Celková výmera európskych lesov sa zväčšuje, ale stav lesov sa ďalej v dôsledku acidifikácie a zmeny kvality pôdy, zhoršuje. Lesy zostávajú významným hospodárskym zdrojom, pretože dopyt po dreve naďalej stúpa. Prekážkou pri zavádzaní správnych metód manažmentu je rozdrobené lesníctvo.

Fakty a ukazovatele:

- Vo väčšine európskych krajín je podiel lesov nedotknutých človekom nižší ako 1% .
- Približne 7% výmery lesov v Európe je chránených a približne 3% prísne chránených.
- Vo všetkých častiach Európy je ročná ťažba dreva omnoho menšia ako je prírastok stromov, v západnej Európe predstavuje 65% a v strednej a východnej Európe 50%.

Klimatické zmeny

Silné dažde v lete 2002 spôsobili záplavy v strednej Európe. Nemožno ich pripísať výhradne na vrub klimatických zmien, možno ich však považovať za ukážku toho čo sa stane, ak budú pokračovať klimatické zmeny. Podľa prognóz by riziko záplav v strednej Európe a sucha v ostatných častiach Európy malo byť pravdepodobne častejšie.

Priemerná teplota sa za predchádzajúcich 100 rokov v Európe zvýšila o 1,2°C (v porovnaní s 0,6°C na globálnej úrovni). Deväťdesiate roky boli najteplejším desaťročím za 150 rokov. Podľa prognóz sa priemerná teplota od roku 1990 po rok 2100 ďalej zvýši o 1,4 až 5,8°C, pričom väčšie zvýšenie pripadne na východnú a južnú Európu.

Za posledné storočie sa globálne zrážky zvýšili približne o 2%.

Prognózy na ďalšie storočie rátajú so zvýšením zrážok o 1 až 2%. V niektorých oblastiach sa tiež prognózuje zvýšenie záplav, a v iných riziká sucha.

Kjótske mechanizmy poskytujú príležitosť pre zavádzanie nových opatrení do praxe na dosiahnutie „udržateľných“ koncentrácií skleníkových plynov a klimatických podmienok v súlade s navrhovaným zámerom EÚ obmedziť zvýšenie teploty maximálne o 2° C nad predindustriálnu úroveň. Keďže celková spotreba

elektriny ďalej rastie, rýchlosť osvojovania obnoviteľných zdrojov elektriny a budúcnosť jadrovej energetiky má veľký význam.

Fakty a ukazovatele

- Podiel dopravy na tvorbe emisií skleníkových plynov je v EÚ približne 20%

Znečisťovanie ovzdušia

Znečistenie oxidom siričitým (SO₂) a v menšej miere oxidmi dusíka (NO_x) sa v západnej Európe významne znížilo. Obavy z hľadiska ľudského zdravia a účinkov na ekosystémy aj naďalej vzbudzuje prízemný ozón a prachové častice (PM). *Neočakáva sa, že súčasné stratégie riešenia dopravy a uhlie nízkej kvality dokáže dostatočne znížiť emisie, aby sa vykompenzovalo zvýšenie spotreby energie.*

Odpad

Vo všetkých krajinách Európy patrí odpad medzi najzávažnejšie problémy a množstvo odpadu vo všeobecnosti rastie.

Odpad sa v Európe väčšinou vyváža na skládky, pričom stúpa objem spaľovania. Dopady skládkovania a spaľovania sú významné v súvislosti s potenciálnou tvorbou emisií skleníkových plynov (metán).

Za najefektívnejšie sa považujú iniciatívy na propagovanie predchádzania vzniku a recyklovania.

Fakty a čísla:

- Každoročne sa v Európe vyprodukuje viac ako 3 miliardy ton odpadu. Na jedného obyvateľa v strednej a východnej Európe pripadá 4,4 tony odpadu.

Voda

Nedostatok vody sa bude aj naďalej prejavovať v častiach južnej Európy, kde sa stretáva nízka dostupnosť vody s vysokým dopytom po nej, predovšetkým na poľnohospodárske účely.

Fakty a čísla:

- Priemerný index využitia vody v Európe je celkovo 7%. Existuje však 14 krajín, ktoré využívajú viac ako 20% svojich sladkovodných zdrojov.
- V krajinách strednej a východnej Európy je v priemere 25% obyvateľstva pripojených na čističky odpadových vôd, pričom väčšina z tých vôd je aj sekundárne upravovaná.

Pôda

Pôda je v 50 -100 ročnom výhľade limitovaným a neobnoviteľným zdrojom. Pôdna erózia postihuje veľké územia - je postihnutých 17% celkovej výmery pôdy v Európe.

Hybnou silou straty organickej hmoty/biodiverzity pôdy a následne aj jej úrodnosti sú často neudržateľné praktiky, ako je hlboká orba na drobných pôdach a pestovanie plodín podporujúcich eróziu, ako je kukurica. *Okrem toho ďalšie faktory, ako nadmerné spásanie a intenzifikácia poľnohospodárstva so zavádzaním spoločnej poľnohospodárskej politiky môžu urýchľovať straty pôdy eróziou.*

Fakty a ukazovatele:

- Mnohé problémy s pôdou majú pôvod z minulosti a v nevhodných praktikách hospodárenia.
- Pôdna erózia má závažné hospodárske dopady (cca 53€/ha).
- Náklady na okolitú verejnú stavebnú infraštruktúru, ako je poškodzovanie ciest a znášanie priehrad bahnom, sa odhadujú na 32 €.

Biodiverzita

Európa na základe Dohovoru OSN o biodiverzite, Bernského a Ramsarského dohovoru, a podľa ďalších dohovorov nesie veľkú zodpovednosť za zachovanie celosvetovo ohrozených cicavcov, vtákov a rastlinných druhov.

V strednej a východnej Európe a v krajinách VEKSA spôsobuje obavy privatizácia pôdy a reštitúcie. Na druhej strane sa opatrenia na zachovanie biodiverzity čoraz viac integrujú do odvetvových politik, ako sú napríklad agroekologické opatrenia alebo politika trvalo udržateľného rozvoja lesného hospodárstva. Z dlhodobého hľadiska patria medzi najväčšie problémy účinky klimatických zmien na rozšírenie najvýznamnejších európskych ekosystémov.

SIŤ NÁTURA 2000

- podpora aktivít slúžiacich na ochranu biodiverzity chránených území so zreteľom na rozširovanie takýchto území a hľadanie prepájania migračných koridorov do európskej siete
- iné...

TUR KRAJÍN EU

- podpora obnovy vidieka so zachovaním biodiverzity a hospodárením na princípe sebestačnosti
- redukcia produkcie skleníkových plynov NO_x, SO₂ a iné...
- stieranie rozdielov medzi vidiekom a mestom
- optimalizácia prepravných nákladov v pomere k účelu a využitiu, s uprednostňovaním ekologickej hromadnej prepravy so znižovaním produkcie skleníkových plynov
- udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, podpora rodinného hospodárenia na princípe sebestačnosti
- využívanie biomasy a ostatných obnoviteľných zdrojov energie
- iné...

6. KONTINUITA S UZÁVERMI POSLEDNÉHO CELOSVETOVÉHO SUMMITU V JOHANNESBURGU 2002

Summit v Johannesburgu vychádza z predchádzajúcich dohovorov a Agendy 21

Výber hlavných bodov zo summitu, z celkových 150, ktoré majú súvislosť s návrhom turistickej zóny :

- stieranie ekonomických rozdielov v regiónoch
- diverzifikácia vidieckeho priestoru
- vytváranie pracovných príležitostí pre ženy
- podpora rozvoja CR
- zvýšenie podielu výroby energie z obnoviteľných zdrojov (2% každý výrobca v priemyselných krajinách do roku 2010)
- redukcia emisií skleníkových plynov (doprava, výroba, poľnohospodárstvo...)
- regenerácia lesov
- podpora rozvoja informačných technológií
- minimalizovať redukcii biodiverzity do roku 2010
- vytvárať podmienky na zmenu životného štýlu s cieľom zlepšenia zdravotného stavu obyvateľov modrej planéty

H. PREHĽAD ZÁMEROV

Použité skratky a výrazy :

ZŠ	- zimné športy	TK	- termálne kúpalisko
CR	- cestovný ruch	HOŽ	- horská ozubnicová železnica
L	- letná prevádzka	LD	- lanová dráha
Z	- zimná prevádzka	LV	- lyžiarsky vlek
C	- celoročná prevádzka		

Číslo/ sezóna	Názov zámeru	Lokalita	Kataster	EURO	
1	C Návrh regionálnej rekreačnej prepravy s 33 stanicami charakteru objektov CR			100 000 000	
2	C Horský hotel „JURÁN“	Oravice – Bubon	Vitanová	2 500 000	
3	C Stredisko ZŠ „SKORUŠINÁ“			5 000 000	
	Z Rekonštrukcia vleku	Oravice	Vitanová	500 000	
	C LD Skorušina I.	Skorušina	Vitanová, Habovka	1 500 000	
	C Vyhliadkový snack bar s ďalekohľadom	Skorušina	Brezovica	500 000	
	Z LV Skorušina II.	Skorušina	Vitanová	500 000	
	LD Skorušina III.	Skorušina	Vitanová	2 000 000	
4	C SCR „BLATNÁ“			8 000 000	
	C Stredisko pohybov. aktivít a služieb “5p“	Javorková	Habovka	3 500 000	
	C LD Javorková	Javorková	Habovka, Zabiedovo	2 500 000	
	C LV Blatná	Jurkovka	Habovka	250 000	
	C kúpalisko „Zábiedovo“	Zábiedovská dol.	Zábiedovo	1 500 000	
	C Salaš „Biedna“	Sedlo Biedna	Habovka	250 000	
5	L Golf. areál „Chotárske jamky“	Chotár(50ha)	Zuberec, Habovka	2 000 000	
6	C Ski park „Majami“ Zuberec			5 000 000	
	Z LD Mních	Mních	Habovka	2 500 000	
	Z LD Machy	Machy	Zuberec, O.B.Potok	1 500 000	
	Z LV spojovací	Machy	Or.B.Potok	500 000	
	C „Chata MNÍCH“ s vyhliadkovou vežou	Machy	Zuberec	500 000	
7	C Termálne kúp. Zuberec „Tereza“	Janovky	Zuberec	13 000 000	
8	C Stredisko multi služieb „SMS Zuberec“	Zuberec	Zuberec	1 500 000	
9	Z Lanová dráha Madajka	Madajka	Zuberec	2 000 000	
10	C Vodná nádrž „Nižňanský mlyn“	Studený potok	O. B. Potok, Nižná	2 000 000	
11	C Stredisko CR „Súšava“			5 000 000	
	Z LD Súšava	Súšava	Veľké Borové – Chlebnice	2 000 000	
	C Klimatické kúpele „SLNEČNICA“	Grúň	Veľké Borové	3 000 000	
12	Z Lanová dráha Holica	Holica	Huty	3 000 000	
13	Z Lanová dráha Ostré	Ostré	Malatiná, Osádka	2 000 000	
14	C „CBT trasa“ Malatiná – Zuberec	Celá zóna		500 000	
15	C Prechod kvačianskou roklínou	Kvačianska dol.	Kvačany	300 000	
16	L Skautské tábory	Nešpecifikované	Malé Borové, L.Matiašovce	200 000	
17	C „Podhorský gazda“ a.s.	7 lokalít	Beň,Kvač,Buk,Bob,Tv,Mal,M.B,	2 000 000	
18	C „Remeselný dvor“		L.Teplá	2 000 000	
19	C Revitalizácia Studeného potoka	Studený potok	Habovka – Or.B.Potok – Nižná	200 000	
20	C Revitalizácia turistických chodníkov	Roháče	Zuberec, Vitanová	300 000	
21	C Bio park „REBECA“ reg.bioenerg.cent.	Možnosti -	L.Matiašovce, Bukovina, Hab.,	7 000 000	
22	C Sústava MVE Studený potok	Studený potok	Zuberec,O.B.P.	2 000 000	
23	C Oravské veterné parky „OVP“	Orava	Malatiná, Suchá Hora	4 500 000	
24	C Hotel „FERRUM“	KP železiareň	Nižná	5 000 000	
25	C Integrovaný reg. info. Systém „IRIS“	Celá zóna	Server v „SMS“ Zuberec	2 000 000	
Celkom				EURO	177 mil.€
				Predpoklad spolufinancovania z EU, cca	100 mil.€

Z toho:		celkom	EÚ	región
	Doprava	100	(60 %)	60
	Cestovný ruch - pohybové aktivity (22 mil.€)	50	(45 %)	23
	Služby (28 mil.€)			27
	Životné prostredie a obnoviteľné zdroje energie	16	(70 %)	11
	Rozvoj dediny a obnova kultúrnych pamiatok	9	(55 %)	5
	Regionálny Informačný systém	2	(50 %)	1

I. CHARAKTERISTIKA ZÁMEROV

ZÁMER Č. 1: NÁVRH REGIONÁLNEJ REKREAČNEJ PREPRAVY

oblasť riešenej problematiky :	doprava
charakteristika :	multifunkčná, obslužno - rekreačná preprava
KÚ :	celá zóna
lokalita :	nešpecifikované
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	do 100 mil. EUR (v závislosti na riešení)
predpokladaná návratnosť :	10-20 rokov v závislosti od komplexnosti riešenia staníc pre CR a spolufinancovania EÚ

Variant I : rekreačná preprava ako rozvojová os

Variant II : nulový variant s doplnením „eko“ liniek

VARIANT I.: REKREAČNÁ PREPRAVA AKO ROZVOJOVÁ OS

Prepojenie celého riešeného územia, všetkých existujúcich a navrhovaných zámerov a osídlení ekologickým rekreačným prepravným systémom obslužného charakteru s názvom „TERMÁL“ zo Zakopaného, do L.Mikuláša, s riešením 33 staníc a zastávok ako samostatné prevádzkové objekty CR napríklad: penzióny, gazdovstvá, remeselný dvor, prepriahacie stanice s bríčkou a v zime saňami, stanice lanoviek, kúpaliská, strediská služieb, nástup na CBT trasu Malatiná – Zuberec (cyklo.-bež.-tur.), skautské tábory, turistické trasy a podobne.

Alternatívy technického prevedenia:

- **Systém : „KCK“ (koľaj – cesta – koľaj)**
- **Úzkorozchodná železnica v adhézne - ozubnicovej prevádzke „TERMÁL“ a „ZUZA“**
- **Malé koľajové vozidlo v adhézne-ozubnicovej prevádzke „TULÁK“** Možnosť výroby samostatnej jednotky na batérie pre 50 - 80 osôb v nasadení 6-8 kusov v rozpätí 30 minút. (ďalej nie je opísané!)

Systém : „KCK“ (koľaj – cesta – koľaj)

Dopravný systém sa snažia dopracovať vo Francúzsku (EDF- Electricife de France). Je určený pre chránené oblasti v NP a mestských rezerváciách. Spoločnosť bola oslovená, v zmysle vyslovenia názoru na realizovateľnosť tohoto systému ako vzorovej pilotnej trasy a možnosti spolupráce, zatiaľ sme nedostali odpoveď.

Trasa:

Zakopané – dolina Chocholovská	- po ceste	10 km
Chocholovská – Oravice	- po koľaji	5 km
Oravice – stredisko „5p“	- po koľaji	6 km
„5p“ – Zuberec (koliba)	- po koľaji	3 km
Zuberec – Lúčanská dolina	- po koľaji	27 km
Lúčanská dolina – Lúčky	- po ceste	5 km
Lúčky – L.Trnovec	- po koľaji	20 km
L.Trnovec – L.Mikuláš	- po ceste	4 km

V prípade technického doriešenia, by bol tento systém pre komplexné riešenie dopravy v zóne **najvhodnejší** a zároveň **najekonomickejší a najekologickejší**, hlavne v možnosti bezkoľajového vedenia trasy v **kritických** úsekoch (Zakopané, Zuberec, Lúčanská dolina)

Úzkorozchodná železnica v adhézno-ozubnicovej prevádzke

- 56 km dlhá trať „TERMÁL“ L.Mikuláš – Zuberec
- 34 km dlhá trať „ZUZA“ Spálená dolina – Zuberec – Oravice – Zakopané
- (11 km dlhý úsek s možnosťou budúceho prepojenia Zuberec – Or.B.Potok cez sedlo za Ostrvkou LV Prasadín – Nižná žel.st.)
- alternatívne prepojenie centra Zakopané(PKP) s Koscieliskom e-busmi cca 8 km
- rozchod koľajníc 1000 (900) mm
- až 5 súprav (1-2 súpravy na trati ZUZA + 2-3 súpravy na trati TERMÁL)
- ekologický pohon (bioethanol, batérie dobíjané z MVE Zuberec, s perspektívou na výrobu energie s palivových článkov na vodík, z rozkladu bioplynu, metánu, benzínu a podobne)

Táto alternatíva si vyžaduje regionálnu koordináciu, podrobnejší dopravný-urbanistický rozbor v roku 2004 a dobudovanie trasy navrhovanými zámerni CR, ktoré budú vlastníctvom dopravnej spoločnosti, resp. v prenájme alebo inom zmluvno - právnom stave

Poznámka

Napríklad mohla by to byť spoločnosť s názvom „RODOS a.s.“(Roháčska dopravná spoločnosť), v pomere kapitálu zahraničný/domáci 50/50 v štruktúre zahraničný investor (30-50%) + štruktúrne fondy (40-60%) + úvery EBR (15-30%) + IRB (10-15%) + vlastné zdroje (5 - 10%).

Etapy

I. etapa :

Zakopané - Zuberec - Roháčska dolina 34 km

S alternatívou nasadenia E-busov v 8 km úseku Zakopané centrum - Koscielisko

II. etapa :

Liptovský Mikuláš – Lúčky – Zuberec 56 km

STANICE

NS	- napájacia stanica s parkoviskom
S	- stanica
Z	- zastávka

Staničenie (km)	Druh Stanice	Vzd. medz stani (km)	Prepravný čas (min.) 29 km/hod	Názov	C R	Charakteristika
Trasa „TERMÁL“ L.Mikuláš – Zuberec						
1- 0,0	NS	0,0	0	L.Mikuláš, hl. stan.		Existujúca stanica
2- 2,9	Z	2,9	6	Aquapark		Kryté nástupište s bufetom a predajňou bioproduktov navrhovanej spoločnosti RODOS a.s. (možný majiteľ zámeru železnice a objektov CR na trase železnice)
3- 4,8	S	1,9	4	L.Trnovec		Penzión „ITALIA“ s pizzériou a vinárňou Internetová kaviareň
4- 7,3	S	2,5	6	Beňušovce		Gazdovstvo „PRAVNÁČ“ -kačky, husy, morky, bažantnica, reštaurácia s predajňou domácej hydiny a výrobkov z nej
5- 9,5	S	2,2	5	L.Matiašovce		Biopark „REBECA“ s reštauráciou a predajňou produktov a skleníkovým hospodárstvom (trávnik, dreviny, huby, zelenina, hnojivo, plyn...)
6-10,7	S	1,2	3	L.Kvačany		Gazdovstvo „HORSE“ s originálnou a štýlovou preprahacou krčmou a chovnou stanicou koní, vyhňa (konský povoz na linke Kvačany – Veľké Borové - Súšava) oživenie Jantárovej cesty Preprahacia stanica č.1
7-13,5	S	2,8	6	Prosiek		Penzión „HELIAS“ s pekárňou, cukrárskou výrobou, obchodom a cukrárňou

8-15,8	Z	2,3	5	L.Anna	Penzión „ELIAŠ“ s originál slovenskou krčmou a kolkárňou pre dve - tri dráhy
9-17,0	S	1,2	3	Bukovina	Biogazdovstvo „CORIDA“ s chovom býkov a španielskou reštauráciou
10-19,3	S	2,3	5	Bobrovník	Biogazdovstvo „RACIO“ pestovanie, lisovanie a sušenie plodov a bylínok s produkciou vybraných biopotravin v primeranom rozsahu, relax.služby s bazénom v tvare lagúny cca 150 m ²
11-20,5	Z	1,2	3	Tvarožná	Biogazdovstvo „TVAROŽNÁ“ - univerzálne gazdovstvo so sadom a záhradou s pestovaním ovocia a zeleniny, kvasená kapusta – štýlový komplex s relaxačnými službami (v koordinácii s gazdovstvom „RACIO“) a domácimi výrobkami s kuchynňou „starej mamy“
12-22,0	S	2,7	6	Bešeňová TK	Penzión „EUROPA“ špeciality euro kuchýň
13-23,8	NS	1,8	4	L.Teplá	„Remeselný dvor“ - učňovské. stred. pre učňov z SK,CZ,PL s reštauráciou, herňou, výrobou a predajom, napr. výroba ručného papiera, šindľov z rec. plastov, koče, sane, sudy, kolesá, kováč, farbiarska dielňa...) Vid' text zámeru
14-27,2	S	3,4	7	Kalameny TK	Penzión „BOHÉMIA“ české špeciality s varením piva v prevádzke reštaurácie. Koordinácia s riešením termálneho kúpaliska
15-28,3	S	1,1	3	Lúčky kúpele	Snack bar „KRÁĽOVÁ“ s kaviarňou, cukrárňou, čítárňou, disco clubom, domácim kinom, a internetom
16-34,8	S	6,5	12	Lanová dráha Ostré	Chata „OSTRE“ s oborou loveckej zveri a reštauráciou s ponukou diviny „Halali“
17-38,8	NS	4,0	8	Malatiná	Gazdovstvo „MALATINÁ“ , plantáže horských plodov, chov koní v spolupráci s chovnou stanicou HORSE v Kvačanoch. Nástup na CBT trasu Malatiná-Zuberec s požičovňou šport. potrieb s odovzdávaním v SCR Súšava a v Zuberci objekte penzión TEREZA (funkčné prepojenie troch zámerov), jazda lyžiarov za koňom, prepriahacia stanica s krčmou č.3
18-44,2	S	5,4	10	Veľké Borové	Stredisko CR „Slnečnica“ + lesopark „Grúnik“ s galériou ľudového umenia Oravy a Liptova (náročné prevedenie), komplexné stredisko služieb aj s hypoterapiou, lanová dráha Zásobovacia základňa
19-47,1	S	2,9	6	Malé Borové	Biogazdovstvo „BOROVÉ“ s obchodom, plantáže horských plodín, skautský tábor, zásobovacia základňa
20-52,0	Z	4,9	10	Lanovka Machy	Chata „MACHY“ s terasou (starý štýl v modernom prevedení - kameň, drevo, sklo) ponuka ovčích špecialít
21-53,1	S	1,1	3	Zuberec TK	Penzión TEREZA so štýlovou vinárňou, cukrárňou a tanečným klubom
22-54,6	Z	1,5	4	Zuberec – Milotín	Vysuté nástupište bez služieb
23-56,2	NS	1,6	4	Zuberec centrum	Stredisko „SMS“ multi služieb
22 zastavení			2 hod		

Trasa „ZUZA“ Roháčska dolina – Zuberec – Zakopané					
1- 0,0	NS	0,0	0	Zakopané- Bundov.	Nástupná stanica s penziómom
2- 3,5	Z	3,5	7	Gronik	Nástupište s občerstvením
3- 6,5	Z	3,0	6	Kiry	Nástupište
4- 8,5	NS	2,0	4	Koscielisko Cochol.	Nástupná stanica so službami a snack barom
5-15,0	S	6,5	15	Oravice TK	Hotel „JURÁN“ zásobovacia základňa Oravíc
6-18,7	S	3,7	9	Lanovka Skorušina	Stanica lanovky
7-22,9	S	4,2	10	Stredisko CR Blatná	Stredisko služieb „5P“
8-25,0	S	2,1	4	Habovka	„Golf club“
9-26,7	NS	1,7	4	Zuberec – centrum	Stredisko služieb „SMS Zuberec“
10-29,7	Z	3,0	7	Brestová – skanzen	Nástupište s občerstvením
11-32,2	Z	2,5	6	Hotel Primula	Prekryté nástupište – zásobovacia základňa Roháčov v hoteli Primula
12-33,0	Z	0,8	2	Chata Zverovka	Prekryté nástupište
13-34,0	S	1,0	2	Roháčska dolina	Stanica s reštauráciou v jestvujúcom komplexe Tatrawestu Zuberec – Spálená
12 zastavení			77 minút		

Frekvencia prepravy: 30 -120 minút, podľa sezóny

Prepravná kapacita od: 125 - 250 – 500 osôb/hod. „TERMÁL“

250 - 750 osôb/hod. „ZUZA“ v závislosti na frekvencii linky a veľkosti súpravy

Výhľadová možnosť prepojenia –Trasa „STUDENÁ“ : Zuberec – Nižná					
1- 0,0	NS	0,0	0	Zuberec centrum	Nástupná stanica „SMS Zuberec“
2- 2,8	Z	2,8	6	Ski park MAJAMI	Riešenie v rámci objektov strediska
3 -6,0	Z	3,2	7	Or. B. Potok	Penzión „Medunka“ výroba a predaj produktov z medu
4 -8,0	S	2,0	4	Nižniansky mlyn	Nástupište v rámci zámeru CR „Vodná nádrž“ s rybárskou kolibou „Čarda“
5-10,0	Z	2,0	4	LV Prasatín	Chata „Ostrvka“ v rámci zariadenia vleku
6-11,0	NS	1,0	2	Nižná	Existujúca stanica
5 zastavení			23 minút		

Zdôvodnenie zámeru rekreačného prepojenia :

- návrh riešenia integrujúceho dopravy a ochranu životného prostredia, jeden z kľúčových zámerov stratégie TUR EÚ
- propagácia zavádzania hromadnej, ale motivujúcej, multifunkčnej prepravy
- potreba preferovania samoregulačnej funkcie prepravy (od 120 – 750 osôb/hod.) oproti snahám o realizáciu hmotne a kapacitne nevhodných dopravných systémov v podmienkach TANAP-u a Chočských vrchov
- naviazanie na dlhoročné alpské skúsenosti s vhodnosťou aplikácie horskej železnice s adhéznou - ozubnicovou prevádzkou aj v našich podmienkach
- návrh riešenia regionálnej prepravy rekreačtov v rámci pripravovanej „Konceptie TUR Vysokej Tatry“ (v roku 2004) s naviazaním na zmodernizovanú trasu TEŽ T. Lomnica – Štrbské Pleso celkovou trasou okruhu Tatier s dĺžkou cca 150 km
- redukcia až 60 % zdrojov, produkujúcich v území skleníkové plyny (za predpokladu zabezpečenia multifunkčnej funkcie systému)
- čistý vzduch a klud - silný argument pre rozvoj CR, s elimináciou hluku, prachu, zápachu a stresu, s možnosťou zníženia uvedených zložiek v riešenom území až o 70 %
- priame napojenie na nadradenú európsku dopravnú sieť a malý tatranský okruh
- preprava poľských turistov ubytovaných v Koscielisku a Zakopanem
- preprava slovenských turistov do Zakopaného
- vzájomná preprava obyvateľov obcí za prácou a kultúrou
- náhrada existujúcich, či zrušených resp. chýbajúcich liniek SAD
- priame dopravné prepojenie s motiváciou rozvoja 20 obcí a 2 miest – Zakopané, Oravice, Zuberec, Habovka, Malé Borové, Veľké Borové, Malatiná, Lúčky, Kalameny, L.Teplá, Bešeňová, Potok, Bobrovník, Bukovina, Ižipovce, L.Anna, Prosiek, Kvačany, L.Matiašovce, Beňušovce, L.Trnovec, L.Mikuláš.

- **nepriame napojenie s motiváciou rozvoja 9 okrajových obcí** s dosahom 1 km od najbližšieho zámeru navrhovanej turistickej zóny, za podmienky dobudovania územia navrhovanými pohybovými aktivitami a službami ako aj postupným zvyšovaním kultúry prostredia v rámci obnovy dediny. Ide o obce Witow, Vitanová, Brezovica, Zabiedovo, Or. B. Potok, Chlebnice, Osádka, Huty, L. Sielnica
- **motivačný dosah na 14 obcí** – Trstená, Tvrdošín, Nižná, Podbiel, Krivá, Dlhá n. Oravou, Sedliacká Dubová, Horná Lehota, Dolná Lehota, Or. Podzámok, Pokryvač, Turík, Ivachnová, L. Michal, Bobrovec
- **zvýšenie možností spracovateľov ÚP** riešiť CR a celkové zlepšovanie kultúry prostredia
- **horská železnica ako vyhládoková trasa - samostatná turistická atrakcia s využitím aj v nepriaznivom počasí**, s možnosťou absolvovania rôznych úsekov trasy s ponukou scenérií, rôznych služieb, relaxu, jedál, výrobkov remeselnej a inej činnosti spojenej s predajom, bez závislosti na ročnom období
- **možnosť letného a jesenného cestovania historickými parnými súpravami s otvorenými vagónmi**
- **zvýšenie zamestnanosti s ponukou do 200 primárnych pracovných príležitostí** (železnica a objekty železnice s využitím v CR)
- **možnosť zriadenia predajní potravín a iných výrobkov v staniciach** s možnosťou vytvorenia zásobovacích základní s preskladovaním a dozásobovaním stredísk CR a obcí vybranými potravinami, chladiarenskými výrobkami a podobne
- **možnosť prepravy poštových zásielok**
- **možnosť integrovaného zvozu bioodpadu družstiev regiónu v špeciálnych kontajneroch** na spracovanie v navrhovanej regionálnej bioenergetickej centrále - Biopark „REBECA“
- **možnosť zavedenia integrovaného zvozu dreva** z riadených skládok po dohode s urbáriami
- **umožnenie variabilnosti vo využívaní služieb a pohybových aktivít v priebehu dňa**. Umožnením nezávislého pohybu návštevníkov v priebehu dňa na ploche cca 1000 km², bez použitia automobilu, čo umožní výber a kombináciu rôznych aktivít počas dňa (lyžovanie, kúpanie, stravovanie, turistika, cyklistika, kultúra) aj pri nepriaznivom počasí
- **zvýšenie priepustnosti hlavných turistických trás** v poľsko – slovenskej časti Západných Tatier s elimináciou spätočných turistov, umožnenie absolvovania okruhov
- **kladný dopad na ekonomiku CR v oboch regiónoch** s predĺžením času turistov stráveného pri službách a pobyte v prírode. Absolvovanie okruhov so zvýšením možností príjmu v dlhšom časovom úseku v priebehu dňa
- **postupné vytváranie podmienok pre 5 dňové pobyty**
- **minimálna urbanizácia priestoru** - železnica s ozubnicou môže kopírovať terén a spájať tak všetky atraktívne lokality a aktivity, pričom by trasa mohla slúžiť ako rozvojová os na ktorú sú naviazané investičné zámery do 500 m od trasy, s minimálnou urbanizáciou prírodného prostredia (výkopy a násypy), vedením trasy do sklonu 16 %, využitím drevenej lepej konštrukcie na premostenie Zuberca, Tichej doliny, Lúčanskej doliny, Kalamien, Zakopaného a pod.
- **úzke priesečky** - napriek veľkosti zámeru, minimálne odlesnenie v rozsahu max. 7 ha LPF (celkom 9 km v lese x 6-9 m široký výrub) s možnosťou vedenia až 70 % dĺžky trasy povedľa lesných, štátnych a poľných ciest
- **skrátene trasy zo Zakopaného do Zuberca a Roháčskej doliny z 80 na 34 km** (v závislosti od riešenia v poľskej časti zóny)
- **odľahčenie územia od exhalátov z cca 30 % automobilov tzv. „otočkových“ jednodenných návštevníkov, ubytovaných v Koscielisku, Witove a Zakopanom**
- **odľahčenie územia od exhalátov, prachu a hluku z automobilov budúcich jednodenných návštevníkov, ubytovaných v regióne Zakopané po dobudovaní turistickej zóny s predpokladom cca 2000 osôb/deň, t.j. cca 600 os. áut/deň**

Poznámka.

Títo návštevníci by do zóny prišli aj keby sa dopravný systém nerealizoval, nakoľko Zakopané už nemá možnosť rozvoja pohybových aktivít, teda ide v tomto prípade o silne ekologický aspekt. V žiadnom prípade nemôžeme hodnotiť zámer ako Poľskú iniciatívu, alebo „kšeft“, pretože životné prostredie nepozná hranice.

- **celkové zvýšenie atraktivity územia so silným impulzom rozvoja**
- **perspektívna možnosť realizácie ďalšieho úseku „STUDENÁ“**: Zuberec - Habovka –Ski park MAJAMI – zastávka „Medunka“ v Or.B.Potoku – zastávka „Nižnianský mlyn - cez sedlo Ostrvka okolo LV Prasatín – do železničnej stanice Nižná s dĺžkou 11 km (po ceste 16 km)
- **prepojenie Tstenej s Nowým Targom, s chýbajúcim úsekom 15 km**. Vid' súvislosť s predchádzajúcim bodom.

SKLADBA OBJEKTOV

A. Depo

Prenájom služby v existujúcom depe v L. Mikuláši.

B. Železničná trať

Základné technické údaje:

- dĺžka **90 km**
- alternatíva nasadenia 6 e-busov v Zakopanom (úsek: centrum – nástupná stanica v skokanskom areáli Bundowki)
- vedenie ozubnicovej koľajnice o dĺžke cca **26 km**. Montáž uvažovaná od sklonu 2 %.
- priečny profil v úseku **54 km** bez výkopu a násypu
- priečny profil polozapustený v úseku **23 km** (trasa vedená v traverze – po vrstevnici)
- oporné múry v úseku **7 km** (oporný aj zárubný múr)
- priepusty **25 ks** (malé prepusty DN 500)
- premostenia do 5 m šírky = spolu **1 km** (potôčiky, cyklotrasy, tur.chodníky, poľné cesty)
- premostenia z 22 m dlhých lepených oblúkov **2,5 km** (premostenia ciest, úseku obce Zuberec, dolín, chránených území)
- podzemná trasa v úseku **1,5 km** (pod zjazdovkou Súšava a naprieč biokoridorom nad-reg.významu 3/8)
- priecestia úrovňové **20 ks**, súvislosť s riešením premostení do 5 m šírky.
- nestabilný úsek cca **2 km**, spevnenie mikropilótami
- podmáčaný úsek cca **0,2 km**
- výrub v úseku do 9 km x 6-10 m šírka = cca **70 000 m²**

C. Objekty 33 staníc a zastávok

 riešené ako objekty CR turistického charakteru s výrobným zázemím

- stredisko muti služieb „SMS“ Zuberec, a „5p“ Blatná
- bioeko gazdovstvá s produkciou bio potravín, zeleniny, zemiakov, pestovaním ovocia, bylínok a horských plodov (čučoriedky, brusnice, drienka, černice, jahody)
- sušiareň ovocia a bylínok na čaj, výroba granulovaných potravín, úprava a predaj stolových vôd
- remeselný dvor so službami a učňovským strediskom, remeselná výroba s predajom, výroba šindľov z dreva a z recyklovaného materiálu, ručná výroba papiera, viazanie kníh
- penzióny so službami a eurokuchyňou ITALIANA, CORIDA
- penzión s vlastným varením piva BOHÉMIA
- stanice lanoviek s ubytovaním a stravovaním
- klimatické kúpele Slnčnica s horským parkom „Grúnik“, ľudovými dielami v prírode z dreva a kameňa
- horská chata „OSTRÉ“ s poľovníckou reštauráciou s oborou pre chov poľovnej zveri
- termálne kúpaliská, Kalameny „TERKA“ a „TEREZA“ v Zuberici,
- kónská farma – odchov ťažných a jazdeckých koní s krčmou v štýle preprahacej stanice na „Jan-tárovej ceste“ s ponukou agroturistiky
- nástup na cyklotrasu a bežeckú trasu Malatiná-Zuberec, e-kolobežka, e-bike, horský bicykel, bežky, kónský záprah (lyže, sane, koč)
- výrobné rôznych cukrovínok a pečiva, kaviarničky, cukráreň
- zásobovacia základňa so skladmi a chladiarne, predajne potravín
- salaš (len s predajom)
- skautsky tábor s gazdovstvom, stravovanie a ubytovanie
- biopark „REBECA“ s reštauráciou, pestovaním a predajom okrasných drevín, skleníkové pestovanie trávnik a zeleniny s využitím odpadného tepla a hnojív, výroba bioplynu, elektrickej energie...

STRUČNÝ OPIS OBJEKTOV STANÍC

A. Trasa „TERMÁL“ L.Mikuláš - Malatiná - Zuberec

Staničný objekt č.1: Stanica Liptovský Mikuláš (súčasná hlavná stanica)

Staničenie	:	0,0 km
druh	:	nástupná stanica s parkoviskom
K.Ú	:	L.Mikuláš

Základná charakteristika

Existujúci objekt hlavnej stanice

Využitie

Aktuálne Informácie o strediskách a termálnych kúpaliskách v zóne, so živou panorámou na projektore vo vestibule. (viď zámer č.25)

Staničný objekt č.2 : zastávka Aquapark L.Teplá

staničenie	:	2,9 km
druh	:	zastávka
K.Ú	:	L.Teplá

Základná charakteristika

Prekryté nástupište cca 20 m x 4 m v štýlovom prevedení pre cca 50 osôb s bufetom a lavičkami
Predajňa

Využitie

Čakanie na spoj s rýchlym občerstvením.

Predaj produktov spoločnosti RODOS a.s.(navrhovaná spoločnosť vlastniaca železniciu a objekty CR na trase, ak bude vytvorená).

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.3 : stanica L.Trnovec „ATC“

staničenie	:	4,8 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú	:	L.Trnovec

Základná charakteristika

Štýlový objekt typu penzión „ITALIA“ cca 10 x 14 m s prekrytým nástupišťom 20 x 4 m

Existujúce parkovisko pre cca 500 stání.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Talianska kuchyňa s pizzériou.

Stravovanie pre 25 osôb.

Ubytovanie pre 20 osôb.

Požičovňa e-bike, e-kolobežky a horských bicyklov.

Bufet na nástupišti.

Internetová kaviarnička.

Disko club.

Staničný objekt č.4 : Beňušovce

staničenie	:	7,3 km
druh	:	stanica
K.Ú	:	L.Trnovec

Základná charakteristika

Objekt nástupišťa pre 15 osôb v rámci objektov biogazdovstva PRAVNÁČ, v štýlovom prevedení.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Chov hydiny, zeleniny, ovocia.

Ubytovanie pre 15 -20 osôb.
 Stravovanie pre 25 osôb s ponukou hydínových a zeleninových špecialít.
 Chov husí, kačíc, moriek a sliepok, bažantov.
 Predaj domácej hydiny a výrobkov z hydiny.
 Páračky – kultúrne akcie pre verejnosť.

Staničný objekt č.5 : L.Matiašovce – Biopark „REBECA“

staničenie : 9,5 km
 druh : stanica s parkoviskom
 KÚ : L.Matiačovce

Základná charakteristika

Objekt v rámci objektov zámeru bioparku „REBECA“.

Využitie.

Automat s videoprojekciou a informáciami
 Stravovanie v reštaurácii v rámci zámeru bioparku. (ďalej vid' zámer č.21.)
 Predaj výrobkov (trávnik, dreviny, huby, zelenina, hnojivo, plyn, možná ďalšia zatiaľ nešpecifikovaná výroba z recyklovaného materiálu so zhodnotením vyprodukovanej energie, či už tepla alebo elektriny)

Staničný objekt č.6 : L.Kvačany

staničenie : 10,7 km
 druh : stanica s parkoviskom
 KÚ : L.Kvačany

Základná charakteristika

Gazdovstvo „HORSE“ s chovnou stanicou koní (naviazanie na minulosť, kedy sa tu chovali kone vo veľkom niekoľko storočí).

Originál štýlová vyhňa s prezentáciou pre verejnosť.

Štýlová preprahacia stanica č.1 s krčmou – jazda na koňoch, za koňmi na lyžiach, na saniach a na koči

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.
 Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.
 Stravovanie pre 25 osôb.
 Kónská linka v rámci hviezdicovej siete liniek okruhu Kvačany - Huty (LD Holica) - Veľké Borové - Súšava (Slnečnica) - Malatín (Malatín) - Kvačany, v rámci oživenia Jantárovej cesty Budapešť - Krakow, úsek Kvačany – Orava.
 V zime ponuka jazdy za štvorzáprahom na koči, alebo na saniach pre 6 osôb k lanovej dráhe Holica (pod Hutami)

Staničný objekt č.7 : Prosiek

staničenie : 13,5 km
 druh : stanica s parkoviskom
 K.Ú : Prosiek

Základná charakteristika

Penzión „HELIAŠ“ s originálnou pekárňou a cukrárskou výrobňou domácich a „racio“ zákuskov a špecialít.

Obchod s potravinami a predajom produktov spoločnosti RODOS a.s..

Cukráreň s prístupom na internet.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.
 Ubytovanie pre cca 15 – 20 osôb.
 Stravovanie pre 15 osôb.
 Posedenie v cukrárni s ponukou kvalitných sladkostí a racio výrobkov s možnosťou pripojenia na internet.

Poznámka

Vo Francúzsku začala pred 20 rokmi malá obec Án de Prováns rozmyšľať ako využiť financie EÚ a zabezpečiť rozvoj obce. Začali piecť mandľové koláče. Dodnes ich pečú a majú veľký odbyt.

Staničný objekt č.8 : L.Anna

staničenie	:	15,8 km
druh	:	zastávka na znamenie
K.Ú	:	L.Anna

Základná charakteristika

Penzión „ELIAŠ“ so štýlovou slovenskou krčmou a kolkárňou pre 2 – 3 dráhy.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.

Stravovanie pre 15 osôb.

Štýlová kamenno drevená krčma s kolkárňou.

Staničný objekt č.9 : Bukovina

staničenie	:	17,0 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú	:	Bukovina

Základná charakteristika

Biogazdovstvo „CORIDA“ s chovom býkov a španielskou reštauráciou.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 15 -20 osôb.

Stravovanie pre 20 osôb s ponukou špecialít španielskej kuchyne (kombinácia zeleniny a mäsa).

Odchov, spracovanie a odpredaj domácich výrobkov z mäsa.

Zabíjačky – kultúrne akcie pre verejnosť.

Staničný objekt č.10 : Bobrovník

staničenie	:	19,3 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú	:	Bobrovník

Základná charakteristika

Biogazdovstvo „RACIO“ s pestovaním ovocia a zeleniny, lisovanie olejov a tinktúr, sušenie plodov, zeleniny, húb, bylín, s produkciou a predajom bio produktov, bylinkových likérov, vín, čajov a podobne.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.

Stravovanie pre 15 osôb.

Výroba a odpredaj produktov.

Možnosť zapojenia návštevníkov do zberového a výrobného procesu.

Relaxačné služby – posilovňa, sauna, bylinkové zábaly, masáže, bazén v tvare lagúny o ploche cca 150 m².

Staničný objekt č.11 : Tvarožná

staničenie	:	20,5 km
druh	:	zastávka na znamenie
K.Ú	:	Bobrovník

Základná charakteristika

(Polohu s pekným výhľadom je potrebné náležite architektonicky zhodnotiť)

Štýlové biogazdovstvo „TVAROŽNÁ“ so sadom a záhradou, pestovaním zeleniny, bylín, lesných plodov, lieskových orechov a podobne s lisovaním a sušením, produkciou vín, čajov v kooperácii s gazdovstvom „RACIO“ v Bobrovníku. Rozdelenie produkcie a pestovania podľa vhodnosti podmienok.

Chov 25 -30 zajacov (nie viac, kvôli zvládnutiu kvality a hygieny chovu).

S kuchyňou a domácimi výrobkami „starej mamy“, džemy, vína, zaváraniny, čaje, sušené produkty, kvasená kapusta a podobne.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 10 – 15 osôb.

Stravovanie pre 20 -25 osôb.

Odpredaj domácich produktov, zajačov, pestovaných plodov a výrobkov z nich.

Ponuka relaxačných služieb v koordinácii s gazdovstvom „RACIO“ v Bobrovníku.

Staničný objekt č.12 : Bešeňová TK

staničenie : 22,0 km

druh : stanica s parkoviskom

K.Ú : Bešeňová

Základná charakteristika

Penzión „EURÓPA“ s nástupišťom pre cca 50 osôb.

Ponuka gurmánskych eurošpecialít.

Prepojenie s termálnym kúpaliskom po pohyblivom 150 m dlhom chodníku s prestrešením, z dôvodu ochrany zdravia návštevníkov, ktorí sú prehriatí z termálnej vody.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.

Stravovanie pre 20 – 25 osôb.

Poznámka

využitie objektu je potrebné ešte domyslieť

Staničný objekt č.13 : L.Teplá

staničenie : 23,8 km

druh : nástupná stanica

K.Ú : L.Teplá

Základná charakteristika

„REMASELNÝ DVOR“ s prepojeným komplexom štyroch objektov – administratívno-školský, výrobný, obchodno-stravovací a spoločensko-športový (bližšie viď zámer č. 18) umiestnený v blízkosti oboch železníc s prepojením nástupišťa s objektom obchodno-stravovacím.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Stravovanie pre cca 50 osôb.

Kaviareň s hernými počítačmi, internetom, „disco- klubom“ a domácim kinom.

Relaxačné služby s posilovňou, kozmetikou a vírivkou.

Výučba tradičných remesiel s výrobou na zákazku a predajom vlastných výrobkov.

Staničný objekt č.14 : Kalameny TK „TERKA“

staničenie : 27,2 km

druh : stanica s parkoviskom

K.Ú : Kalameny

Základná charakteristika

Penzión „BOHEMIA“, s varením piva priamo v prevádzke reštaurácie.

České špeciality.

Vináreň.

Ďalšia vybavenosť v koordinácii s riešením termálneho kúpaliska „TERKA“.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre cca 30 osôb.

Stravovanie pre 30 osôb.

Relaxačné služby podľa riešenia termálneho kúpaliska.

Staničný objekt č.15 : Lúčky kúpele

staničenie	:	28,3 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú	:	Lúčky

Základná charakteristika

Snack bar „KRÁLOVÁ“, kaviareň s čítárňou, domácim kinom, internetom, cukráreň.

Využitie

Aktuálne Informácie o strediskách a termálnych kúpaliskách v zóne, so živou panorámou na projektore vo vestibule.

Stravovanie pre 30 osôb.

Staničný objekt č.16 : Ostré – lanovka

staničenie	:	34,8 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú	:	Osádka

Základná charakteristika (viď zámer č.13)

Chata „OSTRÉ“ s terasou a oborou pre chov loveckej zveri s loveckou reštauráciou „HALALI“.

Využitie (viď zámer č.13)

Stravovanie pre 30 osôb.

Základné služby pre prevádzku lanovej dráhy.

Rýchle občerstvenie pre zimnú prevádzku na terase.

Zjazdové lyžovanie (1300 m dlhá zjazdovka s červenou obtiažnosťou).

Bežecká stopa 10 km – 15 km.

Staničný objekt č.17 : Malatiná

staničenie	:	38,8 km
druh	:	nástupná stanica
K.Ú.	:	Malatiná

Základná charakteristika

Biogazdovstvo „MALATÍN“ s pestovaním horských plodov .

Gazdovský dvor s potrebou architektonického zhodnotenia kvalitného prostredia.

Prepriahacia stanica č.3. s krčmou, chovom koní v spolupráci s gazdovstvom „HORSE“, požičovňou športových potrieb. Funkčné prepojenie so stanicou č.2 „Slnčnica“ - Súšava vo Veľkom Borovom a stanicou č.1 v gazdovstve „HORSE“ v Kvačanoch. Nástup na CBT trasu Malatiná – Zuberec (cyklo, bežky, pešo, koňmo) o dĺžke 3,5 km k zámeru Súšava + 7,8 km do Zuberca s možnosťou odovzdania požičaných potrieb v hociktovej z troch prepriahacích staníc. To isté platí aj v opačnom smere.

Využitie

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Ubytovanie pre 15 – 25 osôb.

Stravovanie pre 20 osôb.

Možnosť zapojenia ubytovaných do prác pri zbere a spracovaní plodov.

Staničný objekt č.18 : Veľké Borové – SCR „Slnčnica“

staničenie	:	44,2 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú.	:	Veľké Borové

Základná charakteristika (viď zámer č.11)

Nutnosť náročného architektonického prevedenia s ohľadom na prírodné prostredie.

Objekt stanice v rámci strediska CR „Slnčnica“ s lesoparkom „Grúnik“ s prírodnou prezentáciou ľudovo-umeleckej tvorby Oravy a Liptova (potreba náročného prevedenia komplexu lesopark s dielami).

Komplexné stredisko služieb s hypoterapiou.

Bazén - lagúna cca 150 m² s panorámou na Roháče (s UV recykláciou vody).

Prepriahacia stanica č.2 s krčmou v rámci objektu stanice.

Využitie (viď zámer č.11)

Ubytovanie v rámci strediska Slniečnica.
Stravovanie v rámci strediska Slniečnica.
Občerstvenie v krčme v rámci lesoparku.
Automat s videoprojekciou.
Zjazdové lyžovanie – dve zjazdovky s červenou obtiažnosťou.
Bežecká stopa 8 km do Zuberca.

Staničný objekt č.19 : Malé Borové

staničenie : 47,1km
druh : stanica s parkoviskom
K.Ú : Malé Borové

Základná charakteristika

Kvalitné prostredie s nutnosťou architektonického zhodnotenia priestoru.
Gazdovský dvor - biogazdovstvo „BOROVÉ“ s plantážami lesných plodov a lieskových orechov (južné svahy).
Skautský tábor.
Zásobovacia základňa.

Využitie

Ubytovanie pre 15 -20 osôb.
Stravovanie pre 20 osôb.
Možnosť zapojenia ubytovaných do zberu a spracovania plodov.

Staničný objekt č.20 : Zuberec – lanovka Machy

staničenie : 52,0 km
druh : zastávka na znamenie
K.Ú : Zuberec

Základná charakteristika

Štýlová horská chata s terasou „MACHY“. Kvalitný návrh so zhodnotením kvality prostredia.
Ponuka ovčích špecialít.

Využitie

Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.
Stravovanie pre 20 osôb.
Základné služby pre lanovú dráhu Machy.
Terasa pre 30 osôb s bufetom.
Zjazdové lyžovanie na zjazdovke 1700 m v červenom až modrom pásme obtiažnosti.
Bežecká stopa.
Plánované termálne kúpalisko do vzdialenosti 1 km.
Horská chata MNÍCH vzdialená cca 700 m.

Staničný objekt č.21 : Zuberec –Termálne kúpalisko TEREZA

staničenie : 53,1 km
druh : stanica s parkoviskom
K.Ú : Zuberec

Základná charakteristika

Penzión TEREZA.
Vináreň s disco clubom.
Cukráreň s internetom.
Požičovňa športových potrieb.
Funkčné prepojenie so zámermi Slniečnica a Malatín.

Využitie

Ubytovanie pre 15 – 20 osôb.
Stravovanie pre 25 osôb.
Vináreň s disco clubom pre 50 osôb.
Cukráreň s internetom.

Staničný objekt č.22 : Zuberec – Lanovka Milotín

staničenie	:	54,6 km
druh	:	zástavka / zimná
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika

Vysuté nástupište pre cca 100 osôb.

Využitie

Čakanie na spoj.

Staničný objekt č.23: Zuberec – „SMS“ centrum

staničenie	:	56,2 km
druh	:	NS - napájacia stanica s parkoviskom
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika (viď zámer č.8)

Komplexné stredisko služieb.

Využitie (viď zámer č.8)

Stravovanie pre 50 osôb.

Služby.

Informačné centrum.

Aktuálne Informácie o strediskách a termálnych kúpaliskách so živou panorámou na projektore vo vestibule .

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Požičovňa športových potrieb.

Úschovňa batožín.

Zdravotné stredisko.

Centrála horskej služby.

Iné...

B. Trasa: „ZUZA“ Roháčska dolina - Zuberec - Zakopané (Bundowki - skokanský areál)**Staničný objekt č.1: Bundowki**

staničenie	:	0,00 Km
druh	:	napájacia stanica s parkoviskom
K.Ú.	:	Zakopané

Základná charakteristika

Objekt je situovaný na hranici poľskej časti TANAP. Ide o objekt nástupnej stanice s občerstvením typu snackbar s cukrárňou, informačnou kanceláriou, vstupným vestibulom a sociálnym vybavením.

Čakáreň pre 100 osôb v prepojení so snack barom pre 40 osôb.

Využitie

Stravovanie pre 40 osôb.

Aktuálne Informácie o strediskách a termálnych kúpaliskách so živou panorámou na projektore vo vestibule.

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.2: Gronik

staničenie	:	3,5 Km
druh	:	zastávka s občerstvením
K.Ú.	:	Zakopané

Základná charakteristika

Prekryté nástupište pre cca 100 osôb s lavičkami a občerstvením.

Využitie

Rýchle občerstvenie.
Čakanie na spoj.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.3: Kiry

staničenie : 6,5 km
druh : zastávka s občerstvením
K.Ú. : Koscielisko

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišťa pre cca 100 osôb s lavičkami a občerstvením.

Využitie

Rýchle občerstvenie.
Čakanie na spoj.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.4: Koscielisko - Chocholovská

staničenie : 8,5 km
druh : napájacia stanica s parkoviskom
K.Ú. : Koscielisko

Základná charakteristika

Objekt je situovaný, rovnako ako všetky, na hranici poľskej časti TANAP. Ide o objekt nástupnej stanice s občerstvením typu snackbar s cukrárňou, informačnou kanceláriou, vstupným vestibulom a sociálnym vybavením.

Čakáreň pre 100 osôb v prepojení so snackbarom pre 40 osôb

Využitie

Stravovanie pre 40 osôb.
Aktuálne Informácie o strediskách a termálnych kúpaliskách so živou panorámou na projektore vo vestibule.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.5: Oravice TK

staničenie : 15,0 km
druh : napájacia stanica s parkoviskom
K.Ú. : Vitanová

Základná charakteristika

Objekt stanice v rámci riešenia objektov hotel „JURÁŇ“. (viď zámer č. 2)

Vestibul s čakárňou pre cca 50 osôb.

150 m od existujúceho termálneho kúpaliska Oravice.

Zásobovacia základňa pre celú oblasť. (2 – 3 sklady v rámci hotela s chladiarenským boxom)

Využitie

Stravovanie v hoteli JURÁŇ pre cca 80 osôb.
Ubytovanie pre cca 80 osôb.
Rýchle občerstvenie na nástupišti.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.6: Skorušina - lanovka

staničenie : 18,7 km
druh : zastávka bez občerstvenia
K.Ú. : Vitanová

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišťa pre cca 40 osôb so sociálnym zariadením bez občerstvenia.

Využitie

Čakanie na spoj.

Staničný objekt č.7: Stredisko CR Blatná

staničenie	:	22,9 km
druh	:	stanica s parkoviskom
K.Ú.	:	Vitanová

Základná charakteristika (viď zámer č.4)

Objekt stanice v rámci riešenia strediska služieb „5p“. Vzhľadom na charakter a účel je potrebné náročného a premysleného riešenie.

Využitie (viď zámer č.4)

Ubytovanie pre cca 50 osôb v rámci strediska.
Stravovanie pre cca 80 osôb v rámci strediska.
Rýchle občerstvenie na nástupišti.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.8: Habovka

staničenie	:	25,0 km
druh	:	stanica bez parkovania
K.Ú.	:	Habovka

Základná charakteristika (viď zámer č.5)

Staničný objekt „GOLF CLUB“ v rámci riešenia golfového areálu. Ak sa nebude realizovať, tak by ostalo len pri realizácii objektu golf klubu s kvalitným mini golфом v peknom prostredí nad Habovkou v priestore lokality Chotár.

Využitie

Snack bar pre cca 30 osôb.
Terasa pri nástupišti v rámci snack baru pre letné posedenie v rámci golfového areálu.
Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.9: Zuberec – „SMS Zuberec“ (ide o ten istý objekt ako č. 23)

staničenie	:	26,7 km
druh	:	napájacia stanica
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika

Vid' staničný objekt č.23 na trase L.Mikuláš – Zuberec.

Staničný objekt č.10: Brestová – skanzen

staničenie	:	29,7 km
druh	:	zástavka na znamenie
K.Ú.	:	Habovka

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišťa pre cca 50 osôb bez občerstvenia so sociálnym vybavením.

Využitie

Čakanie na spoj.

Staničný objekt č.11: Hotel Primula

staničenie	:	32,2 km
druh	:	zástavka na znamenie
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišťa pre cca 30 osôb bez občerstvenia.
Zásobovacia základňa pre Primulu, Zverovku a stredisko Spálená a Adamcula, rámci objektu Primula resp. samostatne v rámci objektu zámeru, ale len v prípade ak by trasa smerovala okolo hotela a nie okolo štátnej cesty

V tom prípade by bolo účelné zriadiť zásobovaciu základňu v objekte stanice Roháčska dolina

Využitie

Čakanie na spoj

Automat s videoprojekciou a informáciami.

Staničný objekt č.12: Chata Zverovka

staničenie	:	33,0 km
druh	:	zástavka na znamenie
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišt'a pre cca 30 osôb bez občerstvenia.

Využitie

Čakanie na spoj.

Staničný objekt č.13: Roháčska dolina

staničenie	:	34,0 km
druh	:	konečná stanica
K.Ú.	:	Zuberec

Základná charakteristika

Prekrytý objekt nástupišt'a pre cca 30 osôb so snackbarom pre cca 30 osôb a informáciami.

Vo vestibule v prepojení so snack barom.

Alternatíva zriadenia zásobovacej základne (viď text staničného objektu č.11).

Využitie

Občerstvenie pre 30 osôb v snack bare s automatom s videoprojekciou a informáciami vo vestibule

Návrh riešenia stanice zo snackbarom (Andrej Zábrodský, FA STU)

VARIANT II.

Využitie existujúcich komunikácií s kombináciou obslužnej prepravy ekologického charakteru.

Poznámka

*Táto alternatíva je síce momentálne najlacnejšia, ale z pohľadu možného budúceho rozvoja územia, ochrany životného prostredia NP s nutnosťou rozloženia návštevnosti do širšieho územia, zapojenia aj okrajových obcí do rozvoja CR a navrhovanej variabilnosti vo využívaní územných aktivít **nevhodná, resp. využiteľná ako doplnková doprava Zakopané – Koscielisko, Zuberec – Podbiel, a pod.***

Prehľad súčasných celosvetových možností a trendov realizácie ekologických prepravných technológií obslužného charakteru pre aplikáciu v riešenej turistickej zóne:

- **ELBUS so zdrojom energie v batériach** (NiCD, selénové a iné) a palivových článkoch (výroba vodíka z benzínu, bioplynu, zemného plynu a podobne v horizonte vývoja pre hromadné využitie od roku 2005)
- **TROLEJBUS s podzemným vedením troleja a zníženou podlahou** (potreba technického doriešenia)

ELBUS

Trasa: Podbiel - Or. B. Potok - Habovka - Zuberec centrum - MOD - Spálená

stanica	vzdialenosť medzi stanicami	od začiatku
Podbiel centrum	0,0 km	0,0 km
hotel „FERRUM“	2,0 km	2,0 km
Rybárska koliba - jazero	2,0 km	4,0 km
Or. Biely Potok - Milénium	2,0 km	6,0 km
stredisko „5P“ - stanica LD Mních	2,0 km	8,0 km
hotel pri LV Habovka	1,5 km	9,5 km
Habovka - kostol	1,0 km	10,5 km
Zuberec - Milotín	1,0 km	11,5 km
Zuberec - centrum „ZUZA“	0,5 km	12,0 km
lesná škôlka (ku Tesle)	2,0 km	14,0 km
Brestová - skanzen	1,5 km	15,5 km
hotel Primula	3,0 km	18,5 km
chata Zverovka	0,5 km	19,0 km

Prevýšenie: 480 m

Prevádzková doba: od 500 hod do 2300 hod. v 20 - 60 min. intervaloch podľa obdobia

Prepravný čas: pri prepravnej rýchlosti cca 30 km/hod v zimnom období - cca 45 min

Ekonomické ukazovatele:

Pre výpočet ekonomiky ELBUSOV s NiCd batériami s dobíjaním z plánovanej MVE Brestová kvôli porovnaní s inými technológiami bola vybraná fiktívna trasa Spálená – Zuberec - Zakopané centrum cez Tichú dolinu o celkovej dĺžke 37 km (tam a späť).

Prepravná kapacita:

v závislosti na riešení - 6 ks. el. busov prepraví na uvedenej 37 km trase max. 360 osôb./hod.

Ročný príjem:

pri cene spätočného lístka 80 Sk a 100 % využití 300 osôb x 60 Sk x 17 hod x 300 dní = cca 90 mil. Sk/rok, pri 40 % využití cca 20 mil. Sk

Ročné prevádzkové náklady (maximálne):

mzdy : 12 osôb x 18 tis./mes. x 12 mes. = 2,6 mil./rok

réžia : pri spotrebe 100W/t x 15 ton = 1,5 kW/km, 36 km/hod x 17 hod x 300 dní = 184 000 km/rok

= 1,5 kW/km x 30 km = 54 kW/hod = 54 x 17 hod. x 300 dní = 275 tis. kW/rok/bus

= 275 x 1,5/kW = 412 tis. Sk/rok/bus = 412 tis. Sk /bus x 6 ks. ELBUS=2,5 mil. Sk

údržba : 6 ks. x 0,5 mil. Sk = 3 mil. Sk

spolu : cca 8 mil. Sk : 6 = 1,25 mil. Sk/ELBUS

Investičné náklady :

nákup 6 ks. ELBUSOV = 80 mil. SK

akumulátorovňa = 2 mil. Sk

stavebná časť = 18 mil. Sk

investičný náklad celkom = 100 mil. Sk

Návratnosť :

minimálne = $100 : (90-8) = 2$ roky
 maximálna = $100 : (20-6) = 10$ rokov

ELBUSY s využitím palivových článkov sú zatiaľ v štádiu skúšania (napr. firma Daimler-Benz). V roku 2002 bolo v Európe odskúšaných prvých 50 autobusov. Zatiaľ je drahá prevádzka. S touto technológiou pre sériové využitie môžeme v Európe rátať od roku 2005 – 2007

Poznámka

Použitie el. busov je síce ekologické, ale nie tak atraktívne pre cestujúcich ako železnica.

TROLEJBUSY s podzemným napájaním

Vybraná linka: Zuberec - Salatínska dolina, 8 km

Prepravná kapacita:

4 trolejbusy s podzemným napájaním by prepravili na linke Zuberec - Salatínska dolina max. 600 osôb/hod

Ročný príjem:

pri cene spiatocného lístka 30 Sk a 100 % využití 600 osôb/hod x 30 Sk x 17 hod x 300 dní = cca 90 mil. Sk/rok, pri 30 % využití cca 11 mil. Sk

Ročné prevádzkové náklady (maximálne):

mzdy: 8 osôb x 18 000 x 12 = 1,8 mil. Sk
 réžia: 100 W x 17 ton = 1,7 kW/km x 36 km/hod = 61 kW/hod x 17 hod x 300 dní = 311 kW/rok/bus x 1,5 Sk/kWh = 470 tis. Sk/bus/rok x 4 ks. = 1,9 mil. Sk
 údržba: 4 ks. x 170 tis. = 0,7 mil. Sk
spolu: cca 4,4 mil. Sk (1,1 mil. Sk / trol.)

Investičné náklady:

nákup 4 KS. trolejbusov = 50 mil. Sk
 stavebná časť - trolej cca 5 000 Sk/m x 10 km = 50 mil. Sk
 budovy technického zabezpečenia = 20 mil. Sk
spolu: cca 120 mil. Sk

Návratnosť:

minimálna = $120 : (90-5) =$ cca 2 roky
 maximálna = $120 : (11-3) =$ cca 18 rokov

K zavedeniu tohoto systému je potrebné doriešiť rozpracovanú technológiu podzemného napájania do výrobnéj fázy (zatváranie drážky) za pomoci EU fondov – zavádzanie progresívnych technológií.

Tento dopravný systém patrí svojím charakterom medzi železnicu a autobus a bol by v daných podmienkach na prepojenie Zuberca so Spálenou dolinou **najvhodnejší**.

POROVNANIE ASPEKTOV PREPRAVY OSOBNÝMI AUTOMOBILMI A HORSKOU ŽELEZNICOU**Vybraný úsek:**

Zakopané (centrum) - Zuberec

Vzdialenosť:

- po ceste 58 km.
- po železnici 25 km (v alternatíve 8 km Elbusom Zakopané - Chocholovská +17 km Chocholovská - Zuberec)

1. Priame náklady na spiatocnú cestu pre štvorčlennú rodinu (bez nákladov na amortizáciu):

- **osobný automobil:** PH, olej, pneu. = 4 Sk/km. Celkové náklady na spätočnú cestu osobným autom = 510 Sk vrátane úhrady za parkovanie. Pri priemernom obsadení auta 3 osobami je náklad cca 170 Sk/osoba.
- **horská železnica:** 1,50 Sk/km. Celkove náklady na spätočnú cestu cca 75 Sk /osoba.

2. Prepravný čas na jednu cestu:

- **os. automobil:** pri priemernej rýchlosti 50 km/hod. = **70 minút**
- **horská železnica:** pri priemernej rýchlosti 25 km/hod prejde súprava celú trasu 25 km s desiatimi zástavkami za cca **60 minút**

3. Hodinová prepravná kapacita po vybudovaní zámerov :

- **osobný automobil** - pri predpokladanej priepustnosti štátnej hranice na Suchej Hore v počte 360 aut/hod., z toho zo smeru od Zakopaného cca 200 os. automobilov, zabezpečení dostatočných parkovacích kapacít v objeme cca 3 000 miest, obsadenosti 4 osoby/auto, potrebného času na zaparkovanie 3 minúty, je prepravná kapacita cca **1000 osôb/hod.**
- **horská železnica** - maximálne **500 osôb/hod.** (vzdialenosť 25 km, kapacita súpravy 250 osôb, interval jazdy 30 minút a prepravný čas 60 minút aj so zástavkami). Tento údaj nie je relevantný pri posudzovaní alternatív. Potreba prepravy zo smeru od Zakopaného po vybudovaní strediska bude v dopoludňajších hodinách asi 2 000 osôb, čo zodpovedá vypočítanej maximálnej prepravnej kapacite

4. Dopad na životné prostredie

jazda 900 km autom spotrebuje toľko kyslíka, koľko potrebu človek na rok!

Napr. plnenie noriem EÚ o obmedzení tvorby skleníkových plynov, hlavne CO₂, zavádzaním hromadnej prepravy s pohonom na biopalivo (EÚ č.93 / 500/EEC z 13.9.1993 a č.39/97 z 1.10.1997 a iné):

4.1. Produkcia skleníkového plynu CO₂ na trase Zuberec - Zakopané v g/osobu/hod:

- **osobný automobil** s priemerným výkonom motora 60 kW vykoná prácu na 60 km trase 60 kWh, pričom vyprodukuje na tejto trase pri priemernej produkcii 500 g CO₂/kWh (priemer z pohonu na naftu a benzín), cca 90 000 g CO₂. Pri obsadenosti automobilu 4 osobami = **22 500 g CO₂/osobu/hodinu**
- **horská železnica** s agregátom 450 kW vyprodukuje za 1 hodinu pri vzdialenosti 25 km, výkone motora 300 kW/h a priemernej produkcii 200 g CO₂/ kWh (pri pohone na bioethanol, čo je najmenej vhodné ekopalivo z navrhovaných alternatív) cca 60 000 g CO₂ pri kapacite súpravy 250 osôb **240 g CO₂/osobu/hodinu, čo je cca 1 % oproti osobnej preprave**
- pri absolútnom porovnaní produkcie CO₂ pri 500 osôb/hod.
preprava osobným automobilom, pri obsadení štyrmi osobami - **11 250 000 g CO₂/hod.**
preprava horskou železnicou, na bioethanol - **120 000 g CO₂/hod.**

4.2. Hluk a prašnosť pri preprave 3000 osôb (v dopoludňajších hodinách)

- osobným automobilom pri priemernom obsadení 3 osoby/auto je potrebná prevádzka 1000 automobilov + studené štarty
- s odhlučnenou horskou železnicou pri hodinovej kapacite 500 osôb/hod je potrebných celkových 12 jazd (tam a späť) s bezprašnou prevádzkou

4.3. Krajnotvorný dopad

- pre prevádzku osobných automobilov je potrebné zabezpečiť cca 3 000 miest na parkovanie o celkovej rozlohe do 5 ha s potrebou budovania lapačov olejov a potenciálom znečistenia spodných vôd ropnými látkami.
- trasa horskej železnice by viedla antropicky využívaným územím. Takmer celá trasa by viedla povedľa lesných ciest. Charakter železnice s rozchodom koľajníc 1000(900) mm, umožňuje prekonávať klesania a stúpania pomocou stredovej ozubnice do 15 % a kopírovanie terénu po vrstevnici so zakrivením oblúkov s polomerom už od 50 m. Na celej trase je potreba výrubu maximálne do 7 ha (cca 9 km x 8 m).
- moderné presklenené súpravy by zapadli do koloritu krajiny s efektom pre okoloidúceho turistu ako krátkotrvajúci estetický vnem modernej, tichej a ekologickej technológie bez vnímania urbanizovaného priestoru

5. Nákladnosť a návratnosť vložených investícií :

- pri ponechaní osobnej prepravy je vysoké riziko postupného znehodnocovania krajiny hlukom, prachom, emisiami a parkoviskami s malou možnosťou zvyšovania atraktívnosti riešení a celkovej kultúry krajiny. Náklady na túto alternatívu nie sú dosť dobre merateľné, lebo sú rozdrobené dlhodobo v jednotlivých položkách ochrany a tvorby krajiny s celkovým negatívnym dopadom na životné prostredie a rozvoj CR. Výška počiatocne vložených investícií je oproti horskej železnici nízka, ale straty z dlhodobých dopadov na životné prostredie a údržby komunikácií vysoké.

- realizácia horskej železnice by zatriktívnila prostredie, umožnila turistom seberealizáciu v pohybových aktivitách a variabilnosť v riešení denného programu s minimálnym dopadom na životné prostredie. Zároveň umožní rozvoj lokalít bez závislosti na doprave. Náklady by boli cca 90 mil. EURO. Bez spoluúčasti EÚ je toto riešenie realizovateľné len zo zahraničným akcionárom. Návratnosť by bola 15 – 20 rokov, v závislosti na výške podpory EÚ. Riešenie by dlhodobo prinášalo zisk v ostatných odvetviach a umocňovalo kladný rozvoj územia.

CELKOVÉ POROVNANIE JEDNOTLIVÝCH DOPRAVNÝCH SYSTÉMOV

Upresnenie bude vykonané po ukončení prác na štúdiu uskutočniteľnosti, do konca októbra 2003.

známky : 1 – výborný 2 – dobrý 3 – slabý

posudzované kritéria	kačinka	železnica	cestná doprava
vhodnosť prepravnej kapacity / hod rýchlosť prepravy	2	1	3 (vo vzťahu k biodiverzite)
(úsek Zuberec –Koscielisko)	3	1	2
objem hmoty na prepravu 1 osoby	3	1	2
celkový komfort prepravy (variabilnosť sprievodných aktivít)	3	1	2
investičný náklad	3	2	1
prevádzkové náklady	3	2	1
dopad na životné prostredie	3	1	2 (s výhľadom do roku 2020)
spotreba energie na osobu	2	1	3
stupeň urbanizácie priestoru	3	1	2
zisk	3	2	1
návratnosť	3	2	1
výhodnosť pre využitie aktivít	2	1	3
celková známka	2,5	1,5	2

ZÁMER Č. 2: HORSKÝ HOTEL „JURÁN“

oblasť riešenej problematiky	:	cestovný ruch
charakteristika	:	služby
KÚ	:	Vitanová
lokality	:	Oravice - Bubon
využitie	:	celoročné
predpokladaný náklad	:	2,5 mil. EUR

Štýlový horský hotel vyššej kategórie s termálnym kúpaliskom a odberom z pôvodného prameňa, s nadštandardnými službami a 80 lôžkami.

Účel

Poskytnutie služieb solventnejším zákazníkom. Súvislosť s rozvojom kongresovej turistiky a zámerom realizácie golfového areálu „Chotárske jamky“.

Objektová skladba

- Štýlový hotel s reštauráciou, barom, kaviarňou, službami, termálnym bazénom
- 6 bungalovov
- parkovisko pre 30 automobilov
- stanica železnice

ZÁMER Č. 3: STREDISKO ZŠ „SKORUŠINÁ“

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby, turistická atrakcia
KÚ :	Vitanová a Brezovica
lokalita :	vrch Skorušina
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	5 mil. EUR

Výstavba strediska cestovného ruchu s tromi dopravnými zariadeniami a čiastočne celoročnou prevádzkou.

Objektová skladba (technické parametre vid' stať PARAMETRE NAVRHOVANÝCH HDZ v prvej časti dokumentu na strane č. 15)

- prepravná kapacita celkom 3 400 osôb/hod
- možnosť garancie 120 dní umelým zasnežovaním
- prevádzkové obdobie - I.,II.,III.,IV.,(VII.,VIII.,IX len v prípade realizácie vyhliadkovej reštaurácie)

Objektová skladba:

- predĺženie vleku Oravice o 500 m
- výstavba LD Skorušina I -1 350 m, vrcholová stanica vo výške 1 300 m n.m.
- výstavba LV Skorušina II - 1 500 m, hrebeňová trasa na prepojenie dvoch lanoviek
- výstavba LD Skorušina III - 1 500 m, na brezovickej strane so severnou expozíciou
- výstavba dreveno-kamenej 30 - 35 m vysokej vyhliadkovej veže s kruhovým pôdorysom o priere cca 8 -10 m (v horizonte smrekov) v priestore medzistanice s :
 - občerstvením pre cca 30 - 40 osôb
 - vyhliadkovou terasou nad snack barom pre cca 30 osôb s ďalekohľadom
- malé úpravy hrebeňovej trasy lesnej cesty v úseku Skorušina - vrcholová stanica LV Oravice v dĺžke cca 2 - 2,5 km, s možnosťou prístupu k chate Oravice, ku kúpalisku a ďalej zjazdom po hrebeni k horárni Čierny potok
- zastávka železnice v rámci objektu nástupnej štvorsedačky so základnými službami
- parkovisko pre 100 aut na brezovickej strane
- odlesnenie vo výmere cca 12 ha
- zalesnenie náhradnej plochy
- spevnenie prístupovej komunikácie z Brezovickej strany od strediska Teplica v dĺžke cca 800 m
- kábelová VN prípojka od trafostanice strediska Teplica v dĺžke cca 1 km
- zasnežovací systém pre zjazdovku Skorušina III a stopu LV
- zasnežovací systém pre hrebeňovú bežeckú stopu po Javorkovu

Účel:

- zvýšenie kapacity zjazdového lyžovania mimo územia NP
- umožnenie lyžovania bez dopravného presunu turistom priamo ubytovaným v Oraviciach, Brezovicí a priblíženie návštevníkom zo Zakopaného s nástupom priamo z dopravného prepojenia Koscielisko - Zuberec
- nástup na hrebeňovú turistickú a bežeckú trasu Skorušínskych vrchov s návštevou plánovaného strediska Blatná, a salaša v sedle Biedna.
- umožnenie príjemného posedenia v letnom, jarnom a zimnom období vo vyhliadkovom snack bare vo vrcholovej kruhovej kameno-drevenej rotunde na Skorušinej, s možnosťou pozorovania panorámy Západných Tatier a nočnej oblohy kvalitným ďalekohľadom. Po vonkajšom obvode rotundy špirálové drevené schodisko.

Účel predĺženia trasy vleku od chaty Oravice po lesnú cestu pod hrebeňom Blatná o cca 500 m:

(realizácia zámeru len v prípade realizácie zámeru Skorušina)

- prístup ubytovaných v priestore Oravic k navrhovanej sedačkovej lanovke na Skorušinu, ktorá by bola od navrhovanej vrcholovej stanice vleku vzdialená cca 1 500 m slabým zjazdom po lesnej ceste, so spätným návratom po upravenej lesnej ceste hrebeňom Blatnej

ZÁMER Č. 4: SCR „BLATNÁ“

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby, doplnkové služby
KÚ :	Habovka a Zabiedovo
lokality :	vrch Javorková, Blatná dolina, Zabiedovská dolina (alternatíva v lokalite „Človečia“ v KÚ O.B.Potok)
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	8 mil. EUR

Stredisko CR s ponukou komplexných služieb, relaxačného, pohybového a doplnkového charakteru s ubytovaním a stravovaním vo večne slnečnej zóne južných svahov Blatnej doliny.

Účel

Aktivita na predĺženie sezóny s doplnením ponuky služieb v Blatnej doline so zapojením Zabiedovskej doliny do CR.

Objekty

- stredisko pohybových aktivít a služieb „5p“ (pohyb-potrava-psychyka-príroda-priatel'ia)
- výstavba pevnej 4-sedačkovej lanovej dráhy na Javorkovú „cez kopec“ do Zabiedovskej doliny
- termálne kúpalisko „Zabiedovo“ (len v prípade prijateľnej hĺbky vrtu)
- salaš „Biedna“ v lokalite sedlo Biedna
- LV Blatná s dĺžkou 1 000 m
- VN prípojka na zabiedovskej strane
- prípojka vody z Blatnej
- stanica železnice polohou a funkčnosťou riešená v rámci objektov strediska

1. Stredisko pohybových aktivít a služieb „5p“

Ponuka komplexných a kvalitných služieb v kľudnom a slnečnom prostredí mimo rušnej zóny so službami pre všetkých návštevníkov.

Účel

Ponuka pohybových aktivít a relaxačno-kondičné služby aj športovým oddielom a profesionálom na objednávku i mimo sezóny s ponukou:

- horské bicykle a „e-bike“ (napríklad na základe dohody s dopravnou firmou RODOS a.s.)
- jazda na koňoch
- okružné jednodňové pohybové aktivity (splav Oravy v kombinácii s horskou cyklistikou a iné)
- halový tenis
- squash (skvoš)
- bowling
- fitnes
- posilovňa
- plávanie v 25 m bazéne s UV čistením vody
- protiprúdové plávanie
- kvalitné ale aj cenovo dostupné stravovanie (ponuka rôznych druhov stravovania)
- ubytovanie
- prístup k internetu
- herňa
- relaxačné masáže
- bylinkové zábaly
- sauna
- solárium
- kozmetické a pedikúrové štúdio
- vírivé bazény
- podvodná masáž
- zdravotno-kondičné prehliadky a testy

Objekty

- Hlavný objekt
Stajňa pre 5 koní s výbehom, studňou, senníkom a priestorom na tréningové klusanie v podkroví stajne, fitnes a posilovňa so sociálnym vybavením, bufetom, dve kolkárske dráhy a solárium
Viac účelová krytá hala pre kolektívne hry so sociálnym vybavením.
- Hotelová časť
 - 1.N.P. - kamenný objekt MVE postavený z pieskovca ako vodná veža z časti v jazere, ktoré bude vytvorené z výpustu zabudovanej MVE (v prípade realizácie v lokalite Človečia), hlavný vstup, hala s recepciou a centrálnou pokladňou, snack bar, biliard, športový lekár, administratíva, príjem tovaru a skladové priestory
 - 2.N.P. - kamenná terasa pre cca 50 stoličiek s krbom na večerné grilovanie a posedenie, reštaurácia so 60 stoličkami, kuchyňou, kozmetické štúdio, vstup do objektu s relaxačnými službami po lávke nad bazénom
 - 3.N.P. - ubytovanie pre cca 50 hostí v dvoj a trojlôžkových izbách s prístelkou a balkónom
 - 4.NP. - kaviareň a herňa s domácim kinom
- Krytý 25 m bazén s dvomi ihriskami na squash, možnosťou otvorenia v letnom období, terasou na opaľovanie s prepojením na relaxačnú časť z hotela ponad bazén, detský kútik (pre deti do 7 rokov)
- Relaxačný objekt
 - 1.N.P. - vírivkový bazén pre 10 -15 osôb, detský bazén
 - vaňa s podvodnou masážou, škótske striky
 - sauna
 - 2.N.P. - solárium, relaxačné lôžka, zábaly, masáže, pedikúrne štúdio
- Umelé jazero (len v prípade realizácie zámeru v lokalite „Človečia“) vytvorené využitím výtoku z MVE s priemerom cca 50 m s chovom a odchytom rýb
- Odtok vytvoreným potôčikom do Studeného potoka okolo areálu
- ČOV pre cca 150 ľudí
- NN prípojka s trafostanicou v hotelovej časti v priestore MVE
- Plynová prípojka cca 500 m (v prípade realizácie v lokalite „ČLOVEČIA“ 70 m)
- Vodovodná prípojka v rámci úpravy vody bazénu - recyklácia ÚV žiarením
- Terénne úpravy a prístupová komunikácia s parkoviskom pre 150 stání

náklad: cca 150 mil. Sk

2. Pevná LD Javorková- Zábiedovo

Výstavba štvorsedačkovej LD od Habovky, cez Javorkovú do Zábiedova celkovej dĺžky 3 400 m (1750 + 1350 m) s pohyblivým pásom. Údolná poháňacia stanica na strane Habovky vo výške 780 m n.m., vrcholová medzistanica na kóte 1 140 m n.m., prístup od vrcholovej stanice ku zjazdovke JV pohyblivým madlom cca 100 m, vratná stanica s pohyblivým pásom na strane Zábiedova vo výške 800 m n.m.

- prevýšenie: na strane Zábiedova 340 m
na strane Habovky 360 m
- expozícia: na strane Zábiedova - SZ
na strane Habovky - JV
- celková prepravná kapacita 2 400 osôb/hod
- prepravná rýchlosť 2,5 m/s
- sklon a dĺžky zjazdoviek: zo strany Zábiedova 24 % (11°) a 2 000 m
zo strany Habovky 30 % (14°) a 1 600 m
- možnosť garancie snehu: zo strany Zábiedova 120 dní
zo strany Habovky 100 dní
- Prevádzkové obdobie: I.,II.,III.,IV.

Účel

- rozšírenie ponuky zjazdového lyžovania mimo NP Západné Tatry
- prepojenie Habovky a Zuberca so Zábiedovom a Oravicami cez hrebeňovú trasu bez závislosti na osobnej doprave
- možnosť navštíviť plánované termálne kúpalisko v Zábiedovskej doline turistami z Habovskej strany a naopak turistom ubytovaným na Zábiedovskej strane umožniť návštevu plánovaného

termálneho kúpaliska na Zubereckej strane, ako aj strediska služieb „5P“ na Habovskej strane LD.

- rozšírenie možností využitia voľného času cieľovými trasami s možnosťou vzájomnej kombinácie aktivít

Objekty

- výstavba LD
- sociálne a stravovacie zariadenie zo strany Zábiedova pre cca 50 osôb
- výrub zjazdovky: zo strany Zábiedova vo výmere cca 10 ha
zo strany Habovky cca 5 ha
- vzdušná VN prípojka zo strany Habovky cca 1 200 m
- zalesnenie náhradných plôch vo výmere 15 ha
- zasnežovací systém, hlavne zo strany Zábiedova
- parkovisko zo strany Zábiedova pre cca 150 áut
- parkovisko zo strany Habovky pre cca 150 áut so stanicou ozubenej železnice
- zasnežovací systém hrebeňového úseku Javorková - Skorušina v dĺžke cca 7 km s mechanickou úpravou bežeckej trasy pre bežecké lyžovanie

Náklad: cca 130 mil. Sk

3. Termálne kúpalisko „Zábiedovo“

V priestore Zábiedovskej doliny pod 4SLD na Javorkovú, časenkový systém s 30-60-90 min. pobytom a prísne regulovaným počtom kúpajúcich sa osôb (v závislosti na hygienickej požiadavke a objeme bazénu).

Poznámka

Podľa posledných informácií starostu obce Ing. Bánovčana z mája 2003, nie je zatiaľ uspokojivý doklad o hĺbke vrtu, čo je limitujúci údaj pre realizovateľnosť zámeru.

Účel

- prepojenie zámeru s plánovaným zámerom (č.10) SLD do Habovky.
- rozšírenie a rozloženie služieb do väčšieho priestoru Hornej Oravy a predĺženie sezóny
- vytvorenie podmienok na rozšírenie súkromného ubytovania a stravovania v Zábiedovskej doline a Habovke, ako aj v Tvrdošíne

Objekty

- termálne kúpalisko s nevyhnutnými a prostrediu adekvátnymi službami
- parkovisko pre cca 150 aut
- NN prípojka cca 2,5 km
- ČOV

Náklad: cca 70 mil. Sk

4. Salaš „Biedna“ v lokalite sedlo Biedna

Účel

- vylepšenie koloritu krajiny
- posedenie v štýlovej kolibe s ponukou klasických jedál a občerstvenia s priamou výrobou a kúpou výrobkov z ovčieho mlieka
- tematické prepojenie Habovka - sedlo Biedna - termálne kúpalisko Javorinka - SLD Javorková
- prevádzkové obdobie: celoročné
- prípadná strata by bola dotovaná z navrhovaného vytvoreného fondu CR a ŽP na základe zmluvy o prenájme

Objekty

- štýlový salaš s cca 25 miestami na sedenie
- NN prípojka v dĺžke cca 1 000 m zo Zábiedovskej doliny
- vodovodná prípojka
- Sociálne zariadenie
- ČOV

Náklady: cca 5 mil. Sk

6. LV Blatná

Lyžiarsky vlek o dĺžke 800 m pre menej zdatných lyžiarov.

V lete možnosť lyžovania na tráve - ponuka doplnkovej pohybovej aktivity s dĺžkou trate cca 1000 m a sklonom do 5°.

ZÁMER Č. 5: GOLFOVÝ AREÁL „CHOTÁRSKE JANKY“

Doplnenie reprezentačnej aktivity v rámci kongresovej turistiky pre prilákanie solventnejšej klientely a predĺženie sezóny.

Objekty

- vlastná golfová plocha o výmere cca 50 ha
- čiastočné terénne úpravy
- výsadba ostrovčekov
- centrálny sociálno - spoločenský objekt (funkčne prepojený so strediskom „5p“)
- stanica železnice „GOLF CLUB“ priestorovo a funkčne riešená v rámci golfového areálu - so stravovaním a terasou s občerstvením

Náklady: cca 80 mil.Sk (hrubý odhad z dôvodu nedostatku informácií)

ZÁMER Č. 6: SKI PARK „MAJAMI“ ZUBEREC

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby, doplnkové služby, turistické atrakcie
KÚ :	Habovka, Zuberec, Or. Biely Potok
lokalita :	Machy, Janovky, Mních
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	5 mil. EUR

Hlavné objekty

1. Pevná štvorsedačková LD na Mních (s riešením „cez kopec“)
2. Pevná štvorsedačková LD na Machy
3. Prepojovací LV Machy
4. Vysokohorská chata MNÍCH

1. Pevná 4SLD na Mních (s riešením „cez kopec“)

Výstavba 2100 m dlhej 4SLD so zrýchľujúcim pásom, v smere od družstva pod Habovkou. Údolná poháňacia stanica vo výške 710 m n.m., vrcholová stanica na kóte 1 100 m n.m., prevýšenie 390 m, expozícia severná.

- prepravná kapacita 2 200 osôb /hod
- prepravná rýchlosť 2,5 m/s
- sklony a dĺžky zjazdoviek : 25 % (120) 1800 m + 1 900 m
- možnosť garancie snehu na 120 dní
- prevádzkové obdobie - XII.,I.,II.,III.IV.

Účel

Prístup k navrhovanej 4SLD Machy. Rozšírenie ponuky zjazdového lyžovania komerčného zamerania s výborným prístupom od parkoviska hromadnej dopravy, dodávky vody na zasnežovanie a VN prípojky, vyvezenie turistov na hrebeňovú lyžiarsku bežeckú stopu s dojazdom do Zuberca resp. Velké Borové (8 km), možnosť výstavby letnej bobovej a sánkarskej dráhy, snowboardovej U rampy a podobne.

Objekty

- pevná 4SLD so zrýchľujúcim pásom
- 50 m NN prípojka s trafostanicou

- vodovodná prípojka cca 200 zo Studeného potoka
- výrub dvoch zjazdoviek 30 - 60 m široké, dlhé 2 000 m o výmere cca 20 ha
- sánkarská dráha 2 500 m dlhá.
- letná bobová dráha cca 1000 m dlhá
- snowboardová U rampa
- náhradné zalesnenie trvalo trávnych plôch
- sociálno-stravovací objekt
- zasnežovací systém s napojením odberu na recipient Studeného potoka
- ČOV

Náklad: cca 100 mil. Sk

2. Pevná štvorsedačková LD na Machy

- v alternatívnom prevedení „cez kopec“ o dĺžke 1 350 m
- údolná poháňacia stanica vo výške 825 m n.m., vrcholová medzistanica na kóte 1 180 m n.m.
- prevýšenie : 325 m, expozícia : JV
- celková prepravná kapacita 1 600 osôb /hod
- prepravná rýchlosť 2,2 m/s
- sklony a dĺžky zjazdoviek : JV 42 % (19°) dĺžka 1 600 m
- možnosť garancie snehu na 120 dní
- prevádzkové obdobie - I.,II.,III.,IV.

Účel

- rozšírenie možností zjazdového lyžovania na svahu s priaznivým sklonom a panorámou Západných Tatier
- možnosť realizácie zjazdovky v zaujímavom prostredí bez narušenia ekosystémov.
- Existujúci systém prameňov nebude trasou lanovej dráhy ani zjazdovky narušený
- možnosť prepojenia všetkých zjazdoviek a zatraktívnenie strediska bez pohybu autom a budovania prístupových komunikácií

Objekty

- výstavba pevnej dvojsedačky
- prečistenie zjazdovky na strane Zuberca
- výrub zjazdovky SZ vo výmere 50 x 1400 m = cca 7 ha
- zalesnenie náhradnej plochy
- odlesnenie kvôli prepojeniu so zjazdovkou na Mních cca 1 ha
- vzdušná VN prípojka cca 500 m resp., NN prípojka kábelová cca 250 m
- inštalácia zasnežovacieho systému zjazdovky na SZ strane
- zastávka železnice chata „MACHY“ v riešení ako obslužný objekt lanovky s celoročnou prevádzkou

Náklady: cca 120 mil. Sk

3. Prepojovací vlek

Výstavba cca 1 200 m dlhého vleku o prepravnej kapacite 800 osôb/hod., za účelom prepojenia zámeru 14.1 so zámerom 14.3. Realizácia len v prípade realizácie zámeru 14.3.

S- expozícia.

- Nadmorská výška údolnej stanice 900 m.n.m.
- Nadmorská výška vrcholovej stanice 1 200 m.n.m.
- Prevýšenie 300 m.
- Zjazdovka : dĺžka 1 400 m
sklon 12° (26 %)

Objekty

- LV 1 200 m s vrchnou poháňacou stanicou
- NN prípojka od vrchnej stanice LD Machy
- zjazdovka 1 400 m x 35 m široká = 5 ha
- zasnežovací systém (v alternatíve len stopa vleku pre lyžiarov)

Náklad: 25 mil.Sk.

4. Vysokohorská chata MNÍCH

Výstavba kamennodrevenej štýlovej chaty tesne pod hrebeňom pri LD Machy. Stravovanie pre 30 osôb

Náklad: cca 4 mil.Sk

ZÁMER Č. 7: „TEREZA“ TERMÁLNE KÚPALISKO ZUBEREC

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	služby
KÚ :	Zuberec
lokality :	Janovky
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	13 mil. EUR

objekty

- vrt s hĺbkou do 3000 m
- kúpaliská
- služby

(podrobné informácie na OÚ v Zuberci)

náklad: cca 550 mil.Sk

ZÁMER Č. 8: „SMS ZUBEREC“ - STREDISKO MULTI SLUŽIEB

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	služby
KÚ :	Zuberec
lokality :	Zuberec - centrum
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	1,5 mil. EUR

Poznámka

Zámer je aktuálny, ak bude koordinovaný s realizáciou navrhovaných aktivít, hlavne zámerov stredísk „MAJAMI“ a „Blatná“.

Účel:

- riešenie dopravného centra za účelom koordinácie prichádzajúcich a odchádzajúcich návštevníkov z :
 - eko liniek „ZUZA“ , resp. ozubenej železnice
 - individuálnej dopravy zo smeru Podbiel, L. Mikuláš, Oravice
- riešenie podania komplexných informácií o :
 - teplote, vetre, kvalite a stave snehu s videoprojekciou momentálnej situácie v strediskách a na turistických trasách v spojení s Horskou službou, kvalite a kapacite ubytovacích miest, stravovacích možnostiach, kultúrnych podujatiach, eurovidieckých usadlostiach, gazdovstvách, technických parametroch cyklistických trás, stave lyžiarskych bežeckých trás, doporučenia využitia voľného času s možnosťou prezentácie služieb na videokazete so zimnými a letnými verziami v 6-tich jazykoch, informácie o ponuke, kvalite a cenovej úrovni relaxačných služieb v regióne s možnosťou ich rezervácie a objednania
- centrálny predaj jednotných lístkov na HDZ celého regiónu pri integrácii s miestnymi pokladňami
- vytvorenie integrovanej informačnej osi - Podbiel - Huty - Zuberec - Oravice - Zakopané
- administratíva dopravnej spoločnosti „RODOS“ a.s. Zuberec, ktorá by zabezpečovala :
 - prevádzku a údržbu centra „ SMS Zuberec“, parkoviska, vozového parku, depa a všetkých ekoliniek
 - údržbu komunikácii III. triedy a miestnych komunikácií (po delimitácii ciest III. triedy na obce)
 - prevádzku a údržbu elektrobicyklov „e-bike“, e-skútrov, e-kolobežiek

- čistotu a kosenie okolo ciest (dohoda s SSC) až po les, resp. 25 m od kraja cesty v oboch smeroch
- údržbu a prevádzku všetkých cyklotrás, turistických chodníkov a lyžiarskych trás, kosenie, protierózne opatrenia, spevňovanie, čistenie, ťahanie lyžiarskych stôp na vybraných úsekoch, vyrezávanie, vyznačovanie a iné, s možnosťou zamestnania študentov a nezamestnaných v rámci verejnoprospešných prác
- údržbu zjazdoviek (kosenie, zasnežovanie, úprava snehu a pod.)

Objektová skladba:

- Centrálné ekologicky riešené parkovisko s kapacitou 500 áut a 20 autobusov so zabudovaným predhrievaním motora a odsávaním výfukových splodín z autobusov s rekuperátorom.
- Areál „SMS Zuberec“ zložený z objektov:
 - Stanica zubačky, eko liniek „ZUZA“ a konských záprahov po dohode s PLR
 - Informačné stredisko s videoprojekciou živej panorámy, predajom suvenírov, centrálnym predajom lístkov na HDZ s možnosťou rezervácie a objednávanie relaxačných a doplnkových služieb, ponukou aktivít
 - Reštaurácia so širokou a kvalitnou ponukou zdravého stravovania a snack bar s priestorom pre zábavy a diskotéky
 - Sociálne zariadenie s platenými kabínkami so sprchou pre cyklistov, turistov a podobným jednodenným návštevníkom bez ubytovania
 - Čakáreň s odpočivárňou, čítárňou a malou kaviarňou s cukrárňou
 - Požičovňa bicyklov (horských a „e-bike“) a športových potrieb so servisom v prepojení s existujúcimi požičovňami
 - Úschovňa batožín
- Rekonštrukcia lesnej cesty: pamätník pána Šišku –Tatrawest – Madajka – amfiteáter
- V úseku Tatrawest – Madajka len zimná prevádzka hromadnej dopravy (v prípade realizácie zámeru s použitím Elbusov)
- MVE Zuberec na dobíjanie akumulátorov, resp. zásobovanie elektrickou energiou v objeme cca 300 kW/hod. Technológia bude osadená v objekte MVE s vyvedením kábla a koncoviek v priestore parkoviska v počte cca 5 koncoviek na dobíjanie. Meranie spotreby bude pred vyústením kábla z MVE. Technológiu dobíjania uhradí budúci investor, resp. prevádzkovateľ dopravy.

ZÁMER Č. 9: LD MADAJKA

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity
KÚ :	Zuberec
lokalita :	Madajka
využitie :	zimné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Výstavba 2SLD v trase jestvujúceho vleku

Výstavba 1 150 m dlhej pevnej 2SLD s pohyblivým pásom a prepravnou kapacitou max. 1 200 osôb/hod., vrcholová stanica vo výške 1 200 m n.m., údolná stanica vo výške 880 m n.m., prevýšenie 320 m, expozícia – SZ.

Zjazdovky - 2 trasy s rôznym sklonom do 17°(35%) a dĺžkou do 1 500 m.

Zámer je realizovateľný len v prípade vhodného vedenia trasy železnice.

Účel:

- Odľahčenie Roháčskej doliny
- modernizácia zariadenia

Objektová skladba:

- demontáž starého LV Transporty Chrudim 1000
- výstavba dvojsedačkovej LD
- čiastočné odlesnenie vo výmere 1 ha (rozšírenie existujúceho prieseku pre LD a čiastočná úprava dvoch existujúcich zjazdoviek
- vodovodná prípojka na zasnežovanie cca 500 m
- zasnežovací systém
- sociálne zariadenie s občerstvením

ZÁMER Č. 10: VODNÁ NÁDRŽ „NÍŽŇANSKÝ MLYN“

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	služby, turistická atrakcia
KÚ :	Or.B.Potok a Nižná
lokality :	Studený potok - Nižňanský mlyn (vyťažený priestor)
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Výstavba štýlovej kamenno–drevenej rybárskej koliby „Čárda“ kruhového pôdorysu v objekte plánovanej výstavby MVE s barom a kapacitou 30 stoličiek + 30 na terase
 Revitalizácia okolia úseku toku zdevastovaného ťažbou štrku s návratom biocenóz, zväčšenie jazera so 700 m dĺžkou a šírkou 50 –100 m. Výškový rozdiel riešiť 0,7 m vysokými kaskádami 5 x za sebou v 10 m odstupoch. Vytvorenie zaujímavej kaskády z balvanovitých sklzov. Doplnenie brehových porastov

Účel

- úprava a využitie priestoru zdevastovaného ťažbou štrku a veľkou vodou na rekreačné účely a príjemné posedenie s rybacími a slovenskými špecialitami
- ponuka člňkovania a chytania rýb, čím sa vyplní priestor v ponuke atraktívnych služieb v území medzi Zubercom a Podbielom.
- vhodná tematická zástavka pri pešej turistike, či cyklistike z Podbiela a Oravského Bieleho Potoka
- zvýšenie kultúry prostredia

Objekty

- výstavba koliby s MVE v suteréne o výkone 200 kW
- VN prípojka s trafostanicou cca 250 m
- ČOV
- parkovisko pre cca 25 áut
- revitalizácia územia - úprava vodnej plochy a časti brehov o rozlohe cca 100 x 300 m

ZÁMER Č. 11: SCR „SÚŠAVA“

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, doplnkové služby, turistická atrakcia
KÚ :	Chlebnice, Veľké Borové, Malé Borové
lokality :	Súšava a Grúnik
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	5 mil. EUR

Stredisko s komplexnými relaxačnými službami, pohybovými aktivitami, doplnkovými službami, ubytovaním a stravovaním vo večne slnečnej zóne.

Objekty:

- lanová dráha na Súšavu s údolnou stanicou v rámci zastávky horskej železnice
- klimatické kúpele „Slnečnica“
- horský park „Gúnik“ s oddychovou zónou, prírodnou galériou, prepriahacou stanicou s krčmou a stanicou horskej železnice

1. Výstavba pevnej štvorsedačkovej lanovej dráhy na Súšavu (v návrhu „cez kopec“)

Poznámka

Pri tomto zámere sú ešte dve alternatívy

Prístup priamo od navrhovanej stanice zubačky. Dve alternatívy s medzistanicou na vrchole o celkovej dĺžke cca 2 200 m (1250 + 1000). Údlná poháňacia stanica na strane KÚ Chlebnica vo výške 800 m n.m., vrcholová medzistanica na kóte 1 070 m n.m. a vratná stanica na strane Veľké Borové vo výške cca 950 m n.m., prevýšenie 320 m ,expozícia SZ.

- prepravná kapacita 1 400 osôb /hod
- prepravná rýchlosť 2,2 m/s
- sklony a dĺžky zjazdoviek: SZ 30 % (14°) a 1 250 m , JV 32 % (15°) a 1000 m
- možnosť garancie snehu na „S“ expozícii - 120 dní
- prevádzkové obdobie - I.,II.,III.,IV.

Účel :

Rozloženie ponuky pohybových aktivít do väčšieho územia s možnosťou rozloženia návštevnosti a umožnenie rozširovania ubytovacích a stravovacích kapacít v obciach Chlebnice, Sedliacká Dubová, Dlhá nad Oravou, Hutý, Malé a Veľké Borové, Malatiná

Objekty :

- výstavba pevnej štvorsedačkovej LD
- výrub zjazdových tratí vo výmere cca 5 ha
- zasnežovací systém na chlebnickej strane
- úprava, resp. rozšírenie jestvujúcej bežeckej stopy dlhej cca 9 km medzi Machmi a Súšavou z dôvodu prejazdu stroja na úpravu stopy a zjazdoviek Súšavy (4 m šírka)
- trafostanica s NN prípojkou 50 m na strane Veľkého Borového
- stravovací a sociálny objekt v objekte zastávky navrhovanej zubačky
- ČOV pre 150 osôb
- prístupová komunikácia - spevnenie jestvujúcej komunikácie od Hút do sedielka Grúň nad Veľkým Borovým v dĺžke cca 600 m s parkoviskom pre cca 100 os. automobilov a možnosťou otočenia autobusu, v prípade nerealizácie dopravného prepojenia
- tunelový podchod železnice pod zjazdovkou o dĺžke 60 m.

2. Klimatické kúpele „Slničnica“

Účel : (Vid' podobnosť so zámerom v SCR Blatná „5p“)

- ponuka komplexných a kvalitných služieb v kľudnom a slnečnom prostredí mimo rušnej zóny
- ponuka pohybových aktivít a relaxačno-kondičné služby aj športovým oddielom a profesionálom na objednávku i mimo sezóny:
 - horské bicykle a „e-bike“ na základe dohody s dopravnou firmou „RODOS“
 - jazdu na koňoch
 - bowling
 - posilňovňa
 - kvalitné stravovanie s rôznou cenovou ponukou
 - ubytovanie
 - herňa
 - relaxačné masáže
 - bylinkové zábaly
 - sauna
 - bazén v tvare lagúny o ploche cca 200 m² s výhľadom na Roháče
 - solárium
 - kozmetické a pedikúrové štúdio
 - vírivé bazény
 - protiprúdové plávanie
 - podvodná masáž
 - hypoterapia
 - zdravotno-kondičné prehliadky a testy

Hlavný objekt:

Stajňa pre 5 koní s výbehom, studňou, senníkom a priestorom na tréningové klusanie, v podkroví stajne fitness a posilovňa so sociálnym vybavením, bufetom, dve kolkárske dráhy a solárium.

Hotelová časť:

- 1.NP kamenný objekt z pieskovca, hlavný vstup, hala s recepciou a centrálnou pokladňou, snack bar, biliard, lekár, administratíva, dve ihriská na squash, príjem tovaru a skladové priestory
- 2.NP kamenná terasa pre cca 30 ľudí s krbom na večerné grilovanie a posedenie, reštaurácia pre cca 60 ľudí, kuchyňa, kozmetické štúdio, vstup do objektu s relaxačnými službami
- 3.NP ubytovanie pre 80 hostí v dvoj a trojlôžkových izbách s prístelkou a balkónom
- 4.NP kaviareň s herňou a domácim kinom

Relaxačný objekt:

- 1.NP vírivkový bazén pre 10 osôb, detský bazén, vaňa s podvodnou masážou, škótske striky, sauna
- 2.NP solárium, relaxačné lôžka, zábaly, masáže, pedikúrové štúdio

Bazén

Len v prípade dostatku vody, riešenie v tvare lagúny o ploche cca 200 m² s UV- filtráciou vody. Vhodné pobyty pre alergikov a ľudí s oslabením organizmu a dýchacími problémami.

3. Horský park „GRÚNIK“ s oddychovou zónou, ľudovo-umeleckými prácami

Trávnatý pahorok so sedlom pri Slniečnici o rozlohe cca 10 ha. Potreba vkusne riešenej oddychovej zóny s chodníkmi, lavičkami, drevinami, kvetmi, občerstvením, ľudovými umeleckými prácami z dreva a kameňa, oborou s koňmi, preprahacou stanicou č.2 s krčmou a stanicou horskej železnice

ZÁMER Č. 12: LANOVÁ DRÁHA „HOLICA“.

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby, doplnkové služby,
KÚ :	Huty
lokalita :	Holica
využitie :	zimné
predpokladaný náklad :	3 mil. EUR

Výstavba pevnej dvojsedačkovej LD na Holicu

Výstavba pevnej štvorsedačky so zrýchľujúcim pásom o celkovej dĺžke 1 550 m. Údolná poháňacia stanica vo výške 800 m n.m., vrcholová stanica na kóte 1 300 m n.m., prevýšenie: 490 m, expozícia: SZ-S. Zjazdovka s premostením štátnej cesty II. triedy 584 Liptovský Mikuláš – Zuberec. Možnosť zimnej dopravy kočom zo Súšavy a Liptovských Kvačian.

- prepravná kapacita 1 400 osôb/hod
- prepravná rýchlosť 2,2 m/s
- sklon a dĺžka zjazdovky 40 % (18°), 1 800 m
- možnosť garancie snehu 120 dní
- prevádzkové obdobie - I.,II.,III., do 15.IV.

Účel:

- rozloženie ponuky pohybových aktivít do väčšieho územia s možnosťou lepšieho využitia rozvoja ubytovacích a stravovacích kapacít Hút, Veľkého a Malého Borového
- umožnenie prechodu zveri po zjazdovke cez premostenie ponad štátnu cestu II./584 (60 m), ktorá tvorí bariéru pri migrácii

Objektová skladba:

- výstavba pevnej štvorsedačky
- výrub zjazdovej trate vo výmere cca 6 ha s náhradnou výsadbou
- zapustenie cesty do svahu a premostenie zjazdovkou v alternatívach ako tunel resp. drevenokamenným mostom o šírke do 60 m
- zasnežovací systém
- NN prípojka cca 400 m
- stravovací a sociálny objekt
- vodná nádrž pod cintorínom s objemom cca 20 tisíc m³ (zatraktívnenie prostredia a rezerva na zasnežovanie)
- ČOV pre 100 osôb
- výstavba 4 m širokej prístupovej komunikácia v dĺžke 0,3 km
- využitie jestvujúcej trasy cesty na parkovanie pre cca 200 áut (štátna cesta II. triedy 584)

ZÁMER Č. 13: LANOVÁ DRÁHA „OSTRÉ“

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby
KÚ :	Malatiná, Osádka
lokalita :	Ostré
využitie :	zimné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Výstavba pevnej štvorsedačkovej LD na Ostré v riešení „cez kopec“. Poháňacia stanica na strane od štátnej cesty Malatiná – Osádka, medzistanica na vrchole, vratná stanica v riešení ako druhá nástupná stanica v lokalite Danková, zároveň zastávka horskej železnice. Zjazdovka dlhá 1 200 m.

Objektová skladba:

- LD na Ostré v dĺžke 1 500 m
- parkovisko pre 150 automobilov
- NN prípojka
- zjazdovka dlhá 1 200 m o ploche 7 ha s výrubom 2 ha
- zasnežovací systém
- chata „OSTRÉ“ s terasou, v riešení ako stanica železnice, obslužný objekt lanovky s reštauráciou „HALALI“ s ponukou špecialít z diviny
- obora s chovom loveckej zveri

ZÁMER Č. 14: „CBT TRASA“ CYKLO-LYŽIARSKO-TURISTICKÁ TRASA MALATINÁ - ZUBERC

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity
KÚ :	región
lokalita :	hrebeňový úsek Malatiná - Mních a Javorková - Oravice
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	0,5 mil. EUR

Trasa Malatiná – Veľké Borové – Malé Borové – Zuberec, so studničkami, odpočinkovými miestami s lavičkami a prístreškom pred nepriaznivým počasím. Ponuka kvalitnejších horských bicyklov, e-bike, lyží, koní, s možnosťou odovzdania v cieľi a štarte trasy. Možnosť využitia verejnoprospešných prác.

ZÁMER Č. 15: PRECHOD KVAČIANSKOU ROKLINOU

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch a životné prostredie
charakteristika :	doplnkové služby, turistická atrakcia
KÚ :	Kvačany
lokalita :	Kvačianska dolina
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	0,3 mil. EUR

Účel:

Zatraktívnenie služieb CR zpriechodnením Kvačianskej doliny cez tiesňavu po vhodne zakomponovanej lávke a rebríkoch. Určitá forma ochrany miestnej vlhkomilnej flóry proti zošľapu obmedzením nekoordinovaného prechodu s dôsledkami poškodenia.

ZÁMER Č. 16: SKAUTSKÉ TÁBORY

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	doplnkové služby, turistická atrakcia
vhodné katastre :	Malé Borové, Malatiná, Prosiek, L. Anna, L. Kvačany
lokalita :	nešpecifikované
využitie :	VI. – IX.
predpokladaný náklad :	0,2 mil. EUR

ZÁMER Č. 17: „PODHORSKÝ GAZDA“ (3 BIO GAZDOVSTIEV)

oblasť riešenej problematiky :	obnova dediny
charakteristika :	hospodárstvo a CR v pomere 1:1 resp 2:3
KÚ :	5 - 10 katastrov
lokalita :	nešpecifikovaná
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	3 mil. EUR

Rozvoj vidieckeho turizmu „return of nature,, (návrat k prírode)

Gazdovská usadlosť s plne bioekologickým a sebestačným hospodárením v živočíšnej, či rastlinnej výrobe s turistickým využitím na ubytovanie a stravovanie s odpredajom nadprodukcie vlastných výrobkov a možnosťou zapojenia návštevníkov do výrobného procesu.

Niektoré gazdovstvá (3 až 4) riešené ako súčasť staníc železnice

Špecifikácia navrhovaných biogazdovstiev:

Beňušovce

Biogazdovský dvor „PRAVNÁČ“ – základné hospodárenie a chov rôznej hydiny s bažantnicou, odpredajom domácich výrobkov.

Ubytovanie - 15 až 20 osôb

Stravovanie - 25 osôb

Predaj - domácky chovanej živej a spracovanej hydiny, výrobkov z nej a iné domáce produkty

Služby - sauna a základné fitnes

Kultúrne akcie - páračky

L Kvačany

Biogazdovský dvor „HORSE“ – naviazanie na minulosť, kedy sa tu niekoľko storočí chovali kone. Základné hospodárenie s chovnou stanicou koní s vyhňou a prepriahacou stanicou č.1 pracujúcou v systéme zokruhovania konských liniek Kvačany – Huty (LD Holica) – Veľké borové (Slnečnica) – Malatiná

Ubytovanie - 15 až 20 osôb

Stravovanie - 25 osôb

Predaj - bežných domácich výrobkov

Služby - sauna, základné fitnes, solárium, vírivka, masáže, hypoterapia, konské linky

Bukovina

Biogazdovský dvor „CORIDA“ – základné hospodárenie a chov plemenných býkov na odpredaj a zabíjачku pre výrobu domácich produktov s predajom a ponukou španielskych špecialít.

Ubytovanie - 15 až 20 osôb

Stravovanie - 25 osôb

Predaj - predaj domácky vyrobených produktov z mäsa a iných domácich produktov

Služby - sauna, základné fitnes, solárium

Kultúra - zabíjачky

Bobrovník

Biogazdovský dvor „RACIO“ – základné hospodárenie a pestovanie, sušenie, lisovanie zeleniny, ovocia, húb a bylínok s ďalším spracovaním plodov

Ubytovanie	- 15 až 20 osôb
Stravovanie	- 25 osôb
Predaj	- plodov a výrobkov z nich (malinovsky, zaváraniny, lekváre, čaje, tinktúry, vína, oleje)
Služby	- relaxačné služby s bazénom v tvare lagúny do 200 m ²

Tvarožná

Štýlový biohospodáriaci gazdovský dvor „TVAROŽNÁ“ s estetickým sadom a záhradou s pestovaním ovocia a zeleniny, bylínok, lesných plodov. Pestovanie a spracovanie v kooperácii s gazdovstvom „RACIO“ s rozdelením produkcie podľa vhodnosti lokality. Chov zajacov cca 50 ks pre vlastnú spotrebu a spracovanie s odpredajom, výroba kvasenej kapusty.

Ubytovanie	- 15 až 20 osôb
Stravovanie	- 20 osôb
Predaj	- plodov a výrobkov z nich (džemy, malinovsky, zaváraniny, lekváre, čaje...)
Služby	- relaxačné služby v kooperácii s gazdovstvom RACIO v Bobrovníku

Možnosť zapojenia ubytovaných do pracovného procesu.

Malatiná

Biogazdovský dvor „MALATÍN“ s plantážami horských úžitkových a liečivých plodov. Čučoriedky, maliny, lieskové orechy, drienka, šípky... Chov koní v kooperácii s chovnou stanicou „HORSE“ v Kvačanoch, štýlová preprahacia stanica s krčmou č.3

Nástup na CBT trasu Malatiná – Veľké Borové – Malé Borové – Zuberec

Ubytovanie	- 15 až 20 osôb
Stravovanie	- 25 osôb
Predaj	- plodov a výrobkov z nich (džemy, malinovsky, zaváraniny, lekváre, čaje...)
Služby	- sauna, posilovňa, jazda na koňoch, na lyžiach za koňom, na bežkách, cyklo, požičiavanie športových potrieb

Možnosť zapojenia ubytovaných do pracovného procesu.

Malé Borové

Gazdovský dvor „BOROVÉ“ s bežným hospodárením a plantážou lesných plodov v blízkosti skautského tábora.

Ubytovanie	- 15 až 20 osôb
Stravovanie	- 25 osôb
Predaj	- plodov a výrobkov z nich (džemy, malinovsky, zaváraniny, lekváre, čaje...)
Služby	- sauna, posilovňa,

Možnosť zapojenia ubytovaných do pracovnej činnosti.

Účel:

- podpora obnovy vidieka a zdravého životného štýlu s účelným návratom k pôde a koordinovaného súžitia človeka s prírodou
- ponuka pobytu v prirodzenom a bez stresovom prostredí s celkovou relaxáciou organizmu.
- umožniť ľuďom prežiť načas zmenu nezdravého mestského, ale aj zdeformovaného vidieckeho životného štýlu s možnosťou aktívneho zapojenia do výrobného procesu s ponukou štyroch druhov pobytov, napríklad:
 - eko pobyt v objeme cca 10 % ubytovacej kapacity
 - aktívny pobyt v objeme cca 20 %
 - turistický pobyt v objeme 40 %
 - kombinovaný pobyt v objeme 30 %
- Možnosť aplikácie vo vytipovaných lokalitách hornej Oravy a dolného Liptova s podmienkou lokalizácie na periférii turisticky vybudovaných území (resp. plánovaných na využitie), so zapojením turistických kapacít do CR riešenej zóny
- návrat k pôvodným tradíciám pri hospodárení s citlivým zakomponovaním moderných technológií, hlavne pri spracovaní produkcie
- podpora iniciatívy EÚ, ekologizácia poľnohospodárstva a zriaďovanie menších sebestačných rodinných fariem s produkciou eko-bio postupov a produktov, ktoré by sa dali uplatniť aj na trhu EÚ
- niektoré gazdovstvá by mohli byť riešené v rámci staníc navrhovanej horskej železnice
- možnosť združenia jednotlivých gazdovstiev pod jednu firmu „GAZDA“ hlavne v oblasti informačnej, ekonomicko-administratívnej a obchodnej (pri predaji nadproduktov, vzájomnom dopĺňovaní produktov, reklame, turistických službách a pod.), lepšia dostupnosť priamych dotácií EÚ na poľnohospodárstvo

Objektová skladba:

- **5-8 gazdovstiev** s domom, turistickou časťou, stajňami, hospodárskou časťou, dvorom, ubytovaním pre 15, maximálne 30 turistov s komplexným vybavením a celodenným stravovaním
- **hospodárske zvieratá** v kombinácii napríklad 1-3 kravy, 1-2 voly, 2-3 kozy, 30-50 ks. hydiny, husi, kačky, morky, bažanty, kone na prácu a zábavu chované na dvoch gazdovstvách (Liptov a Orava)
- **drobná mechanizácia** formou spoločného prenájmu
- **les** (výmera podľa dohody a miestnych možností)
- **lúky a pole** (výmera podľa dohody a miestnych možností)
- **centrálny hospodársky dvor** s organizačným členením:
hospodársky dvor so strojným parkom, obchodno – ekonomickým úsekom s on-line prepojením na jednotlivé gazdovstvá
samostatne hospodáriace gazdovstvá

Príklad organizačnej schémy:

	<i>organizačná jednotka funkcia</i>	<i>počet pracovníkov</i>
<i>hospodársky dvor</i>	<i>obchodno – ekonomický pracovník</i>	1
	<i>administratíva</i>	1
	<i>zásobovacia základňa DKP, PH</i>	1
	<i>strojný park s údržbou</i>	1
	<i>centrálny sklad komodít na odpredaj</i>	1
<i>gazdovstvo</i>	<i>gazda</i>	1
	<i>gazdina</i>	1
	<i>pomocník</i>	1 - 3
	<i>brigádnic (200 dní v roku)</i>	4 - 8

Hlavné kritéria realizácie a prevádzky gazdovstva:

Klasická a účelná vidiecka architektúra v súčasnom, životaschopnom prevedení s komplexom stavieb potrebných pre hospodárenie s pôdorysným usporiadaním v tvare U, L, H a podobne (nie skanzénové, ale účelné riešenie s charakteristickými prvkami).

Každé gazdovstvo by bolo charakteristické nejakou originalitou v architektonickom riešení (Estetika, účelnosť, jednoduchosť, s vhodným osadením do prostredia a využitím daností prírodného prostredia. Kvety, stromy, reliéf, oplotenie...).

Energetická sebestačnosť podľa možností (tepelné čerpadlo, bioplyn, MVE, solárna energia, drevené štiepky).

Vysoká úroveň kultúry prostredia a hygieny.

Bioeko hospodárenie s bez odpadovou technológiou hospodárenia – spracovanie odpadu na výrobu kompostu resp. bioplynu, využitie sena a podobne.

Náplň gazdovstiev:

Pestovanie, spracovanie a výroba komodít klasických aj pôvodných, resp. preferovaných EÚ (ľanový olej, liečivé rastliny, zber plodín a podobne)

výroba sladkostí - „starej mamy“ (štrúdlä, perník, zázvořníky, krajové aj európske špeciality... napr. calisson - mandľové koláčiky v koprodukcii s Ét An Prováns z Francúzska)

kandizovanie ovocia - hrušky, slivky, jahody, jablká...

sušenie - jablká, jahody, slivky, hrušky, bylinky, zelenina, čučoriedky...

výroba produktov racionálnej výživy - müsli, vločky...

pestovanie a zber lesných plodov a húb - maliny, černice, lesné jahody, drienka, čučoriedky, brusnice, šampiňóny, hlívy, lieskové orechy...

pestovanie liečivých rastlín a plodín - medovka, mäta, repík, žihľava, hloh, drienka, šípky...

spracovanie plodov - na lekváry, džemy, likéry, vína, mušty...

pestovanie vianočných jedličiek

dorábanie medu

pestovanie ľanu - ľanové semená a ľanový olej, konopné laná

Chov dobytka a hydiny v malých množstvách a hlavne v širokej škále - sliepky, morky, husi, kačky, zajace, kozy, kravy, plemenné býky, ovce (odchov pre domácu spotrebu, odchov na odpredaj hydiny a výrobkov na trhoch a pre ubytovaných turistov).

Rehabilitovanie dravých vtákov.

Uprednostňovanie ručnej remeselnej práce v kombinácii s modernou malou mechanizáciou v prenájme.

Propagácia pôvodných remesiel s možnosťou odskúšania si výroby vlastných výrobkov .

Propagácia pôvodných kultúrnych prvkov a zvyklostí (spev pri práci, zabíjačky, svadby (na dohody), večerné priadky a šklbanie peria so spevom, fašiangy, Veľkonočné šibačky a podobne (za čiastočnej finančnej pomoci štátu a EÚ v rámci programu zachovania kultúry a tradícií - súčasť projektu „Podhorský gazda“).

Ponuka práce v tzv. „eko“ a „aktívnych“ jedno – dvoj – trojtýždenných pobytoch – možnosť zapojenia ubytovaných do pestovania, zberu a výroby produktov a realizácie revitalizačných a environmentálnych opatrení v okolitej krajine za protihodnotu poskytnutia stravy a ubytovania (podľa dohody a výkonnosti) išlo by o pobyty so zabezpečením činnosti ubytovaného počas celého dňa. Aktívne a eko pobyty by boli vhodné hlavne pre nezamestnaných, študentov vysokých škôl, nezamestnanú mládež s efektom dočasnej zmeny životného štýlu, propagácie nutnosti zmeny hodnotového rebríčku konzumnej spoločnosti a potreby ekologizácie ľudskej činnosti s aktívnym prístupom k ochrane životného prostredia.

„Ekopobyty“

Navrhovateľ by už pri plánovaní celého projektu, ďalej založená akciová spoločnosť „GAZDA“, vypracoval v spolupráci s ochranou prírody návrhy environmentálnych projektov, alebo revitalizačných opatrení v katastri obce - gazdovstva napríklad pri čistení tokov, výsadbe brehových porastov, zakladania remíz a miešaných lesov, programe záchrany dravých vtákov a iných živočíchov, ktoré by financoval región, štát alebo EÚ. Do tejto činnosti by boli aktívne zapojení ubytovaní so zabezpečením celodennej práce, stravy, ubytovania, pohybu na čerstvom vzduchu a celkovej relaxácie organizmu s využitím ponuky doplnkových služieb po práci akými sú horský bicykel, bežecké lyžovanie, plávanie, posilovne, masáže, sauna s odregovaním sa od nezdravého mestského životného štýlu a efektom znižovania nezamestnanosti hlavne mladých ľudí.

„Aktívne pobyty“

Zapojenie ubytovaných do domácich pomocných a remeselných prác, údržby, zberu úrody a plodín, výrobe produktov a podobne. Ostatné ako u „ekopobytov“.

Turistické pobyty

Zabezpečenie ubytovania, stravy a doplnkových služieb.

„Kombinované pobyty“

Vhodné spojenie všetkých troch typov pobytov.

Stravovanie postavené na vlastných produktoch domáceho charakteru (chlieb, koláče, zelenina, ovocie, mäsové výrobky, mliečne produkty a podobne). Možnosť odkúpenia domácich produktov počas, či po skončení pobytu.

Ubytovanie pre 10 až 50 osôb (v závislosti na polohe a atraktivnosti prostredia, možnosti hospodárenia a poskytnutia doplnkových služieb) s klasickou výbavou interiéru a vysokou hygienou prostredia.

Ponuka doplnkových služieb a pohybových aktivít - horský bicykel, bežecké lyžovanie, plávanie, posilovne, masáže, sauna s odregovaním sa a celkovú relaxáciu organizmu.

Zámer by bolo možné spolufinancovať zo štrukturálnych fondov EÚ s predpokladaným realizačným nákladom celého projektu do 5 mil. EUR, v závislosti na počte gazdovstiev, a podiele EÚ v rozsahu 60 až 70 % z rozpočtového nákladu gazdovstva.

Predpokladaný náklad jedného gazdovstva je **4 - 8 mil. Sk** t.j. 200 tis. EUR

ZÁMER Č. 18: „REMESELNÝ DVOR“

oblasť riešenej problematiky :	školstvo, cestovný ruch
charakteristika :	školstvo, služby, doplnkové služby
KÚ :	L. Teplá
lokality :	pri stanici železnice
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Objekty:

Administratívno – školský

Výrobný: šindliar, tesár, ručný papier, garbiar, keramika, výroba skla, tesár, stolár... výroba na zákazku (koče, sudy, nábytok)

Obchodno – stravovací: predaj výrobkov

Spoločensko – športový: reštaurácia pre 50 osôb, kaviareň s hernými počítačmi, internetom, disco klubom a domácim kinom, relaxačné služby s posilovňou, vírivkou, kozmetikou, informačná kancelária s videoprojekciou a živou panorámou zóny VEZUW

ZÁMER Č. 19: REVITALIZÁCIA STUDENÉHO POTOKA

oblasť riešenej problematiky :	životné prostredie
charakter činnosti :	revitalizácia biokoridoru
KÚ :	Zuberec – Habovka - Oravský Biely Potok
lokality :	Studený potok
predpokladaný náklad :	200 tis. EUR

Ide o podhorskú bystrinu a najdôležitejší prítok rieky Orava, ktorej 6 % tvorí povodie Studeného potoka. Svojou polohou a charakterom je predurčený na zaradenie medzi málo tokov určených na uchovanie pôvodného genofondu a to najmä pstruha potočného a oravského lipňa. (MVDr. Pírhoda Juraj CSc.)

Názov toku:	Studený potok
Okres:	Tvrdošín
Kataster obcí:	Zuberec, Habovka, Or.B.Potok, Nižná, Podbiel
Plocha povodia:	118 km ²
Dĺžka toku:	28 km

Jestvujúci stav

Podľa ekologickej charakteristiky ichtyofauny Studeného potoka, jeho neresového substrátu, je tu zastúpený pstruh potočný, pstruh dúhový, lipieň, čerebľa a hlaváč pásoplútvy. Vyskytuje sa tu až 62 druhov vtákov a výskyt makrozoobentosu od 2 do 5 tisíc jedincov/m².

Dôvod riešenia

Dnes je možná migrácia rýb len v prvej štvrtine toku a to od vyústenia do Oravy po umelý vodopád s prevýšením 3 – 6 m!

Je to dôsledok nevyváženosti technických konštrukcií, zdrží a rybochodov, prietokových pomerov, bezplánovita ťažba štrkov v minulosti, výskyt úsekov bez brehových porastov.

Zamedzenie voľnej priechodnosti rýb na neresiská v celej dĺžke toku narušilo ekosystém celého toku, čoho dôsledkom je okrem iného vysadzovanie nepôvodného druhu pstruha dúhového a v hornej časti toku (od Zuberca) nadmerný výskyt hlaváča pásoplútvového z dôvodu absencie predátora (v prieskumných odchytach pri spracovaní štúdie nebol ulovený ani jeden jedinec!!)

(názory Ing. Stráňaj Ivan CSc., Ing. Trnka Róbert, RNDr. Bačík Miloslav, MVDr. Pírhoda Juraj CSc. a iní spracovatelia environmentálnej štúdie Studeného potoka)

Ciele revitalizácie:

- umožnenie ťahu rýb z Oravy až po Brestovú.
- výmena pôvodného genofondu Lipňa obyčajného a pstruha potočného
- zlepšenie podmienok pre vydrú riečnu a raka potočného
- zlepšenie podmienok pre hniezdenie vtákov
- zvýšenie celkovej kultúry krajiny

Spôsob dosiahnutia cieľa:

- Spolupráca s firmou EHAES Žilina, ktorá zabezpečovala a je vlastníkom environmentálnej štúdie Studeného potoka, prieskumov a leteckej dokumentácie celého toku
- Vytvorenie komisie z členov ŠOP L. Mikuláš, CHKO Horná Orava, SRZ B. Bystrica, o.z. Modrá planéta a EHAES Žilina
- Výber projektanta na vypracovanie dokumentácie, kde pôjde o :

- odstránenie stresových prvkov - výškových bariér spôsobených nepovolenou ťažbou v 80-tych rokoch
- rekonštrukcia troch nefunkčných rybochodov
- úprava niektorých častí nivelety toku, vytvorenie pôvodných výmoľov, prúdnic a sklzov (široké a plytké dno)
- stabilizácia častí brehov po ťažbe štrkov doplnením porastov a plodonosných bobuľovitých drevín
- zmapovanie čiernych skládok okolo toku s návrhom využitia

Podľa nášho názoru, výška prostriedkov na revitalizáciu zdevastovaných úsekov Studeného potoka predstavuje sumu cca 5 mil. Sk (úprava nivelety toku, stabilizácia brehov, vytvorenie pôvodných prúdnic a sklzov, obnovenie brehových porastov, odstránenie bariér, rekonštrukcia dvoch nefunkčných rybochodov a pod.). Výsledkom revitalizácie Studeného potoka by za cca 10 rokov mala byť nerušená migrácia rýb v celom toku, následne zlepšenie životných podmienok pre vydrú riečnu, raka potočného a iných ohrozených pôvodných zložiek fauny.

ZÁMER Č. 20: REVITALIZÁCIA TURISTICKÝCH CHODNÍKOV

oblasť riešenej problematiky :	životné prostredie
charakter činnosti :	pohybové aktivity
KÚ :	Roháče
lokality :	hrebeňové pásmo
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	300 tis. EUR

Účel:

- zlepšenie priechodnosti a bezpečnosti úsekov
- zníženie erózie terénu
- vytvorenie zón ticha:
 - zrušenie niektorých úsekov turistických chodníkov (napríklad Lúčna - sedlo Osobitá - Zverovka, hrebeňový úsek sedlo Baníkov - sedlo Parichvost na 10 rokov, Salatín - dolina Parichvost, Látaná dolina - sedlo Zábrať, Látaná dolina - Lúčna, celá Látaná dolina...)
 - pretrasovanie chodníka Rákoň - Látaná dolina na smer Rákoň - Šindľovec - Látaná dolina

ZÁMER Č. 21: BIOPARK „REBECA“ REGIONÁLNA BIOENERGETICKÁ CENTRÁLA

oblasť riešenej problematiky :	životné prostredie
charakter činnosti :	zhodnotenie obnoviteľných zdrojov, služby pre verejnosť
KÚ :	neurčený
lokality :	celá zóna
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	7 mil. EUR

Účel

Spracovanie dostupnej regionálnej biomasy, vhodnej na energetické zhodnotenie. Pôjde hlavne o biomasu z 15 – 20 PD, dreva, domového odpadu a pestovanie repky olejnej (metylestery z repkového oleja). Výslednými produktmi by mali byť bionafta (metylestery z repkového oleja), bioplyn a organické hnojivo s mnohostranným využitím v regióne s celkovým zlepšením čistoty ovzdušia, prostredia a vôd. Lokalizácia centra v mieste s najnižšími prepravnými nákladmi biomasy a optimálnou možnosťou distribúcie produktov.

Možnosť zvozu biomasy navrhovanou železnicou v špeciálnych kontajneroch s vypracovaným harmonogramom prepravy aj v nočných hodinách.

Objektová skladba

- administratívny a riadiaci objekt s reštauráciou a predajňou produktov
- skladové a manipulačné priestory
- výrobná jednotka bioplynu
- kogeneračná jednotka s parogenerátorom
- vyhnievací kompostáreň
- sklenníkové hospodárstvo na výrobu trávnikov a iných produktov ako zelenina, tropické ovocie(?)
- sad s pestovaním okrasných drevín a vianočných stromčekov
- sad ovocných stromov a netradičných horských plodín

Produkty:

bioplyn, metylester (bionafta), teplo, elektrická energia, hnojivá a produkty pestovateľskej činnosti

ZÁMER Č. 22: SÚSTAVA MALÝCH VODNÝCH ELEKTRÁRNÍ NA STUDENOM POTOKU

oblasť riešenej problematiky :	životné prostredie
charakter činnosti :	zhodnotenie hydroenergetického potenciálu
KÚ :	Zuberec – Habovka - Oravský Biely Potok
lokalita :	Studený potok
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Využitie prebytkov hydroenergetického potenciálu (ďalej HEP-u) horských tokov Slovenskej republiky je v dnešnej dobe potreby intenzívnej ochrany životného prostredia, ale aj potreby využitia „čistých“ zdrojov energie možné len za podmienok zachovania sanitárneho prietoku, hlavne v jarnom a jesennom období, na úrovni Q270 až Q210 a bezbariérového technického riešenia. To znamená hľadanie optimálneho pomeru prietoku, spádu, dĺžky a priemeru tlakového privádzača pri uplatnení progresívneho technologického postupu výstavby a použitia turbín s vysokou účinnosťou a životnosťou. Teda teoretická rovnica:

(prietok - Q270) x spád bez vzdutia x optim. tlak. privádzač x účín. turbíny = možná výroba energie

Táto rovnica je pri dnešnej stúpajúcej spotrebe energie (cca 8 % ročne) a potrebe ochrany životného prostredia jedinou možnou alternatívou pri hľadaní spôsobu využitia prebytkov HEP-u horských tokov. Treba zdôrazniť, že neexistuje univerzálne riešenie realizácie MVE. Každá lokalita vyžaduje osobitný prístup s osobitným režimom pohyblivého sanitárneho prietoku v závislosti na profile dna a rýchlosti prúdenia.

V súčasnosti využívané MVE v SR predstavujú výkon 53 MW s ročnou výrobou 165 GWh. Konceptia ďalšieho využívania HEP-u v SR do roku 2005 uvažuje s výstavbou nových MVE tak, aby v roku 2010 bol ich súhrnný výkon 163 MW s ročnou výrobou 715 GWh. (Reálnosť riešenia je na 50 % - poznámka ku koncepcii).

Využitie HEP-u Studeného potoka by bolo po realizácii zámeru na úrovni cca 10% z celkového HEP-u toku, čo predstavuje inštalovaný výkon cca 1 MW s ročnou výrobou cca 7 GWh, čo by predstavovalo približne 1,5% z plánovanej ročnej výroby MVE v SR.

Ciele:

- Pri využití vedecko - technických poznatkov čo najviac eliminovať straty v tlakových privádzačoch a ponechať v toku (hlavne počas jari a jesene) sanitárny prietok na úrovni až Q₂₁₀ - Q₂₁₀. V zimnom období Q₂₇₀ - Q₃₃₀. V praxi to znamená zníženie hladiny počas malého odberu (do 1 m³) o 1 - 8 cm a počas veľkého odberu (1-2 m³) o 6 – 12 cm, pričom priemerná hĺbka v toku pri Q₂₇₀ je 35 - 60 cm.
- Bezbariérové riešenie MVE s diaľkovým denným monitorovaním sanitárneho prietoku.
- Po splatení záväzkov každoročne preinvestovať 10-15 % z hrubého ročného príjmu, rovnajúcej sa časti využitiu HEP-u Studeného potoka, na revitalizáciu toku, úpravu tzv. stĺpov smrti, výskum predátorov, monitoring územia a iné problémy životného prostredia. Takto chceme materiálne a

finančne podporiť plnenie časti cieľov „Národného environmentálneho akčného programu“ (NE-AP-u) hlavne v sektoroch:

- B - ochrana a racionálne využívanie vôd
- E - starostlivosť o krajinu a územný rozvoj
- I - environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

Filozofiou zámeru je vrátiť životnému prostrediu minimálne toľko, koľko sa zoberie.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

Názov	: využitie prebytku hydroenergetického potenciálu Studeného potoka
Účel	: výroba energie
Charakter činnosti	: nová
Miesto výstavby	: Žilinský kraj – k.ú. Zuberec, Habovka, Oravský Biely Potok, Nižná
Počet MVE	: 3 centrálné riadené s diaľkovým sledovaním sanitárneho prietoku
Predpoklad. náklad	: cca 60 mil. Sk
Ročná výroba	: cca 6,5 GWh

Jestvujúci stav

Teoretický HEP Studeného potoka (od prameňa po sútok s riekou Orava) v dĺžke 27,8 km, predstavuje výrobu 75 GWh ročne, čo je zhruba 1 % z celkového HEP-u riek Slovenskej republiky. Prakticky využiteľný HEP Studeného potoka, pri dodržaní všetkých zásad ochrany prírody uvedených v úvode je cca 10 %.

V súčasnosti je využitý HEP Studeného potoka na 1 % a to:

- MVE bratov Krúpovcov, ktorí využili 6 m stupeň vytvorený nekoordinovanou ťažbou štrku nad obcou Podbiel
- MVE bratov Tekelyovcov, ktorí využili jestvujúcu zdrž v obci Habovka.
- zdrž Svrčková, Ing. Charvát, je v etape vydania rozhodnutia o umiestnení stavby a povolení výnimky zo stavebnej uzávery, č.: 99/12377, zo dňa 17.9.1999.
- jestvujúci náhon na pílu v obci Oravský Biely Potok, ktorý je pred rekonštrukciou

Návrh riešenia

Po konzultáciach s organizáciami (TANAP a ŠL TANAP v Tatranskej Lomnici, OÚŽP v Dolnom Kubíne, SŠOP v Liptovskom Mikuláši, Slovenským rybárskym zväzom v Banskej Bystrici a Žiline, SEZ v Žiline a iní) navrhujeme riešiť len úsek rieky od Brestovej, po hranicu k.ú. Oravského Bieleho Potoka s Nižnou, čím by zostala nenarušená migrácia Lipňa obyčajného po hranicu katastrov obcí Nižná s Oravským Bielym Potokom.

- Riešený stredný úsek rieky
- je 13 km dlhý (z celkových 27,8 km)
 - má prevýšenie 360 m (z celkových 1010 m)
 - priemerný prietok $Q = 2,3 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$ (za roky 1950-1996).
 - celkom 6 km rieky (22 %), bude ochudobnený o 30 - 50 % prietoku.

Úsek rieky v k.ú. Podbiel a Nižná sme po hlbokom zvážení faktov za a proti, rozhodli neriešiť. Naopak, tento úsek navrhujeme spolu s inými úsekmi postupne revitalizovať z finančných prostriedkov získaných výrobou energie vo výške 10 - 15 % ročne. (Čiastka rovná štúdiu navrhovanému využitiu HEP-u Stud. potoka).

V riešenom, 13 km dlhom úseku, navrhujeme tri derivačné MVE s alternatívami :

MVE (typ turbíny)	prevýšenie h (m)	dĺž. tl. priv. l (m)	priemer. prietok Q (m^3s^{-1})	hltnosť turbín Q (m^3s^{-1})	Q_{270} (m^3s^{-1})	Q_{364} (m^3s^{-1})	výkon MVE (kW)	ročná výroba (MWh)
1. Zuberec/1x Pelton	165	5000	1,4	0,1-0,7	0,45	0,15	130-800	4 780
Zuberec II - altern.	75	2600	1,4	0,1-0,7	0,45	0,15	73 - 420	3 297
2. Habovka/1x Francis	37	1850	2,7	0,5 - 2	1,2	0,60	130 - 484	2 190
Habovka II - altern.	25	1400		0,6 - 1,4			115 - 241	(1 305)
3. Or.B.Pot./2xFrancis	22	1100	3,2	0,4 - 1,6	1,4	0,70	87 - 274	1 529

Stavebno - technické riešenie

Po viacročnom sledovaní a hodnotení kvality jednotlivých zložiek životného prostredia sme sa rozhodli riešiť využitie prebytku HEP-u Studeného potoka ako sústavu MVE s jednotným stavebno-technickým

riešením, budovaním z jedného jestvujúceho stavebného dvora v Zuberco. Toto riešenie len málo zaťažuje životné prostredie oproti stavu, kedy by sa stavby realizovali jednotlivo s rôznymi záujmami.

Vtokové objekty

Návrh technického riešenia vtokových objektov vychádza z nášho zámeru ponechať tok a jeho profilové hodnoty v mieste odberu v pôvodnom stave. Odber bude dnový s automatickým riadením odberu v režime načasovaného sanitárneho prietoku podľa mesiacov a lokality. Riadenie bude bezobslužné s dvojitým istením a možnosťou diaľkovej kontroly sanitárneho prietoku.

Tlakové privádzače

Sklolaminátový tlakový privádzač o priemere 600 - 1000 mm (v jednaní s firmou HOBAS Švajčiarsko). Táto alternatíva je veľmi progresívna, ale finančne najnáročnejšia. Má neporovnateľné výhody vo veľmi rýchlej realizácii, neobmedzenej životnosti s minimálnym zaťažením územia výstavbou a v bezúdržbovej prevádzke. Technológia výroby umožňuje dosiahnuť minimálny trecí koeficient s hodnotou $\lambda = 0,01$, ktorý sa rokmi nezvyšuje z dôvodu odvaľovania usadenín. Investičné náklady sú o 100 % vyššie oproti železobetónovej konštrukcii, teda rastie návratnosť investícií.

Objekty elektrární

Budovy elektrární navrhujeme s kruhovým pôdorysom o priemere cca 6-8 m, betónovej konštrukcie s kamenným obmurovaním časti fasády pieskovcom v kombinácii s hladkou mazanou omietkou a šindľovým krytom oceľovej strechy s možnosťou zasunutia 1/5 obvodu strešného plášťa, z technologických dôvodov.

Odtokové kanály

Odtokové kanály budú podzemné s vyústením po boku toku, alebo na dne (ako vyvieračka), podľa potreby zachovania profilu toku.

VN prípojky

Dĺžka napojenia na energetickú sieť je u lokalít v priemere 50 až 300 m do 22 kV siete.

Trafostanica

Trafostanice navrhujeme riešiť v objektoch MVE pod strechou.

Prístupové cesty

Prístupové cesty nie je potrebné budovať, pretože všetky MVE sú lokalizované pri jestvujúcich poľných cestách. Obsluha všetkých MVE bude plnoautomatizovaná, riadená z centrálného velína v Zuberco. Predpokladaný počet obsluhujúceho personálu - 3 pracovníci so stálym pracovným pomerom.

Odborné konzultácie

ČKD Blansko - Ing. Crhonek, HYDROHROM Praha Strženeč - Ing. Tůma, STU Bratislava - Doc. Ing. Vondra, CSc., Doc. Ing. Hodák, CSc., VŠD Žilina - Doc. Ing. Kučík, CSc., Ing. Kapusta, SAV Bratislava - Doc. Ing. Komloš, CSc., SRZ Žilina - RNDr. Mužík, MvDr. Příhoda, CSc., RNDr. Badík a iní.

ZÁMER Č. 23: ORAVSKÉ VETERNÉ PARKY » OVP*

oblasť riešenej problematiky :	životné prostredie
charakter činnosti :	využitie obnoviteľných zdrojov energie
KÚ :	Malatiná, Suchá Hora
lokality :	Staré Lazy, Pálenice
využitie :	180 – 270 dní v roku
predpokladaný náklad :	5 mil. EUR

Zámer je pravdepodobne nerealizovateľný vzhľadom na nedostatok veterných dní s dostatočnou silou vetra 10 – 12 m/s. Priemerná sila vetra je 5 m/s.

Využitelnosť vetra na Orave je najvhodnejšia v dvoch lokalitách: Suchá Hora a Malatiná.

ZÁMER Č. 24: HOTEL „FERRUM“

oblasť riešenej problematiky :	obnova kultúrnej pamiatky pre využitie v CR
charakter činnosti :	rekonštrukcia s využitím
KÚ :	Nižná
lokality :	technická pamiatka „Huta“
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	4,5 mil. EUR

Rekonštrukcia pamiatky huta na hotel FERRUM so zachovaním charakteru pamiatky s vysokou pecou v interiéri v štýlovom a reprezentačnom prevedení. Ubytovacia kapacita cca 60 lôžok. Stravovacia kapacita pre cca 60 stravníkov. Celoročná prevádzka.

Účel

Poskytnutie kvalitných služieb na európskej úrovni pre solventnejších návštevníkov a turistov za predpokladu :

- spracovania kvalitného zámeru s predpokladom kladného statického posudku o vhodnosti rekonštrukcie a využitia
- spracovania kvalitnej dokumentácie zámeru s komplexným vyriešením okolitého priestoru a jeho celkovou rekultiváciou s napojením na plánovaný obchvat cesty I. triedy
- preskúmania možnosti navštívenia termálneho prameňa
- nájdenia spoločnosti na financovanie a prevádzkovanie priestoru

Objektová skladba

- výstavba hotela FERRUM
- termálne kúpalisko v štýle architektúry hotela
- terénne úpravy
- prístupová komunikácia s parkoviskom

Poznámka

Nedostatkom územia je priemyselná zóna vo výhľadovej scenérii, ktorá by sa dala aspoň pohľadovo eliminovať vhodnou výsadbou zelene, taktiež blízkosť 100 KV vedenia.

ZÁMER Č. 25: „IRIS“ INTEGROVANÝ REGIONÁLNY INFORMAČNÝ SYSTÉM

oblasť riešenej problematiky :	informačný rozvoj
charakter činnosti :	telekomunikácie
KÚ :	server v „SMS“ Zuberec
lokality :	celá zóna
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	2 mil. EUR

Účel

Podanie komplexných a aktuálnych informácií o stave územia, zjazdoviek, počasia, stravovacích a ubytovacích kapacitách, ponuke služieb a ich rezerváciach, informácie o požičovniach, predaj jednotných lístkov pre celý región a podobne.

Objektová skladba

- systém videokamer: Zakopané, Zuberec, Zverovka (Spálená), Huty...
- ITIS , integrovaný turistický informačný servis
- internetové kaviarne s postupným bezplatným prístupom k internetu
- inštalácia informačných automatov